

DOCUMENT DE PROIECT**Proiect regional****Titlul proiectului:** EU4Climate**Numărul proiectului:** 00115652**Partenerul de implementare:** Centrul Regional PNUD din Istanbul pentru Europa și CSI**Data începerii:** 01/01/2019 **Data de încheiere:** 31/12/2022 **Data reuniunii LPAC:** 10 decembrie 2018**Scurtă descriere**

Obiectivul proiectului este de a sprijini dezvoltarea și implementarea politicilor legate de climă de către țările Parteneriatului Estic (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina), care contribuie la dezvoltarea reducerii emisiilor și a rezistenței climatice și angajamentele față de Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice. Acesta identifică acțiunile și rezultatele cheie în conformitate cu Acordul de la Paris, cu „20 de rezultate pentru 2020” și cu obiectivele-cheie de politică globală stabilite de Agenda ONU pentru dezvoltare durabilă 2030. Proiectul se va transpune, de asemenea, în prioritățile de acțiune prezentate în Declarația ministerială privind cooperarea în domeniul mediului și al schimbărilor climatice în cadrul Parteneriatului Estic din octombrie 2016.

Următoarele rezultate vor fi obținute: (i) Contribuții finalizate/actualizate la nivel național și strategii naționale pe termen mediu și comunicate Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC); (ii) Îmbunătățirea gradului de conștientizare și coordonare interinstituțională la nivel politic și tehnic al Acordului de la Paris și angajamentele naționale corespunzătoare; (iii) sisteme stabilite sau consolidate de măsurare, raportare și verificare (MRV), cu țările care se conformează cerințelor de transparență ale Acordului de la Paris; (iv) stabilirea de ghiduri sectoriale concrete pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris la fiecare dintre partenerii Estici, în special în domeniul energiei; (v) alinierea avansată la acquis-ul UE, prevăzut de acordurile bilaterale cu UE și în contextul Tratatului de constituire a Comunității Energetice; (vi) mobilizarea sporită a finanțării în domeniul schimbărilor climatice și (vii) planificarea consolidată de adaptare.

Contribuția rezultatului:

Rezultatul 1: Accelerarea transformărilor structurale prin sisteme de guvernare mai eficiente.

Rezultatul 1.1: Obiectivele de reducere a emisiilor și a rezistenței climatice sunt integrate în politicile și planurile de dezvoltare prin intermediul inițiativelor regionale care promovează diversificarea economică și creșterea economică ecologică.

Indicator de gen: GEN1

Total resurse necesare:	10,302,160 USD	
Total resurse alocate:	10,302,160 USD	
	Suma totală a contribuției bugetare a UE	9,365,600 USD
	Co-finanțarea PNUD (paralel)	936,560 USD (distribuția detaliată poate fi găsită la pagina 81)
Nefinanțată:		

Acceptat de (semnături):

PNUD
Gerd Trogemann, Manager, Centrul regional din Istanbul
Data:

PROBLEMA DE DEZVOLTARE

Context

Cele șase țări din cadrul Parteneriatului Estic - Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina - se confruntă cu o lipsă de apă și energie și cu un spectru larg de dezastre climatice și geofizice. În cazul unor pericole meteorologice mai frecvente și mai grave, populațiile rurale și urbane din subregiune vor deveni probabil mai vulnerabile, în timp ce costurile globale de adaptare se estimează să crească dramatic. Economii din regiune sunt caracterizate de niveluri ridicate de intensitate energetică și de ineficiență, bazându-se pe combustibilii fosili pentru mai mult de 80% din necesarul lor de energie. Schimbările climatice vor exacerba presiunea actuală asupra resurselor naturale și a ecosistemelor. Provocarea regiunii va fi trecerea la un model de dezvoltare cu emisii de carbon reduse, în același timp protejând oamenii de consecințele schimbărilor climatice și dezastrelor catastrofale. Tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor necesită o schimbare fundamentală în domeniul tehnologiei, al energiei, al economiei, al finanțelor și, în final, în societate în ansamblu. Pentru țările UE și țările partenere din regiune, acest lucru oferă oportunități importante, în special, în ceea ce privește transformarea economică, locurile de muncă și creșterea economică.

Acordul de la Paris

Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice a fost adoptat la Conferința părților la CCONUSC în decembrie 2015 și a intrat oficial în vigoare la 4 noiembrie 2016. Acordul de la Paris a fost prima convenție universală, obligatorie din punct de vedere juridic, care a stabilit un plan de readucere a lumii pe calea evitării schimbărilor climatice periculoase prin limitarea încălzirii globale la „mult sub 2°C”. Împreună cu Agenda 2030 și Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscului de dezastre, Acordul de la Paris oferă o oportunitate fără precedent de a crea o abordare integrată de dezvoltare în direcția economiilor reziliente incluzive, cu amprenta zero de carbon până în 2100.

Acordul de la Paris se bazează pe observații din partea a 192 de țări pentru angajamentele naționale privind clima, denumite „Contribuții naționale determinate intenționat” (CNDI), care devin contribuții naționale determinate (CND) obligatorii atunci când o țară ratifică Acordul de la Paris. CND-urile reflectă ambiția țării de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră (GES), având în vedere circumstanțele și capacitățile interne, iar majoritatea au inclus și obiective de adaptare. Intrarea în vigoare a acordului de la Paris la numai 11 luni de la adoptarea oficială reprezintă importanța acordată CND pentru abordarea schimbărilor climatice. Cu toate acestea, angajamentele actuale nu ating obiectivul de 2°C. În conformitate cu dispozițiile Acordului de la Paris se așteaptă ca țările să prezinte CND actualizate și mai ambițioase la fiecare cinci ani. Se așteaptă ca CND să devină principala viziune prin care politicile și acțiunile naționale, subnaționale și sectoriale privind schimbările climatice sunt aliniate la prioritățile naționale de dezvoltare și la obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD).

UE, PNUD și alți parteneri au susținut țările în pregătirea CNDI-urilor care au precedat Acordul de la Paris, care au inclus sprijin tehnic și financiar direct țărilor prin intermediul Programului de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse și al proiectului *Sprijin pentru țările în curs de dezvoltare privind Contribuțiile naționale determinate intenționat*. PNUD a organizat, de asemenea, dialoguri tehnice globale și regionale în colaborare cu CCONUSC și alți parteneri de dezvoltare, pentru a consolida capacitatea tehnică și a face schimb de experiențe cu privire la proiectarea și implementarea CND. Printre lecțiile cheie pe care le-am învățat despre planificarea și implementarea CND până în prezent sunt:

- (i) CND încurajează o abordare mai cuprinzătoare a climatului și a dezvoltării durabile, care ar trebui tratată într-o manieră integrată la nivel național. Implementarea CND va necesita un nou cadru instituțional care să mute acțiunea în domeniul schimbărilor climatice dincolo de competența unică a ministerelor mediului spre abordări mai cuprinzătoare, cu mecanisme de coordonare interministeriale clar definite, roluri și responsabilități, precum și implicarea actorilor nestatali.
- (ii) Ministerele sectoriale principale și autoritățile subnaționale trebuie să fie împuternicite să conducă implementarea tehnică a acțiunilor CND și a capacităților locale promovate în acest scop.
- (iii) Impactul susținut poate fi realizat doar printr-un proces bazat pe o țară în care guvernele și alți actori-cheie naționali sunt împuterniciți să identifice și să implementeze acțiunile privind schimbările climatice într-o manieră coerentă față de politicile naționale/sectoriale și ODD-uri.
- (iv) Cadrele de politică pe termen lung și mediul favorabil care încurajează investițiile din sectorul privat sunt principalii factori de succes în catalizarea finanțelor publice limitate pentru extinderea finanțării private în domeniul schimbărilor climatice.
- (v) Piețele de carbon pot fi un mod de succes și rentabil pentru a accelera investițiile cu emisii reduse de carbon în țările în curs de dezvoltare. Acțiunile timpurii vor fi esențiale pentru sporirea încrederii actorilor în noile mecanisme de piață, așa cum se propune în temeiul articolului 6 din Acordul de la Paris, împreună cu ghidurile și sprijinul pentru navigarea prin noile reguli și reglementări.
- (vi) Există deja o bază importantă în țara în care implementarea CND poate fortifica - de la NAMA, proiecte CDM și strategia de dezvoltare cu emisii reduse (LEDS) până la sistemele și procesele existente de monitorizare și raportare.

Parteneriatul Estic, acordurile bilaterale ale UE și Tratatul de constituire a Comunității Energetice

Inițiativa Parteneriatului Estic (PaE) reprezintă dimensiunea Estică a politicii europene de vecinătate și urmărește să aprofundeze și să consolideze relațiile dintre UE și cei șase vecini din est: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. Rezoluția Parlamentului European referitoare la femei, egalitatea de gen și justiția climatică recunoaște că bărbații și femeile experimentează impactul schimbărilor climatice în mod diferit și solicită UE să finanțeze atât adaptarea la schimbările climatice, cât și atenuarea efectelor sale asupra dimensiunii de gen.¹

„20 de rezultate pentru 2020”, adoptat la summitul Parteneriatul Estic în 2017, solicită, în cadrul priorității sale III (conectivitate, eficiență energetică, mediu și schimbări climatice), intensificarea eforturilor de adaptare și de atenuare a schimbărilor climatice pentru a ajuta țările partenere să dezvolte economii mai eficiente devenind tot mai puțin vulnerabile la impactul negativ al schimbărilor climatice. În special, aceasta prevede măsuri decisive pentru a îmbunătăți eficiența energetică și utilizarea energiei regenerabile și pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, în conformitate cu Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice (Documentul 15) și afirmă că adaptarea la schimbările climatice va fi sprijinită prin îmbunătățirea gestionării resurselor de apă și

¹ Raport: Propunerea de rezoluție a Parlamentului European referitor la femei, egalitatea de gen și justiția climatică. Adoptat de Parlamentul European la 21.11.2017. Articolul 38 din rezoluție „subliniază necesitatea de a se integra dimensiunea de gen atât în finanțarea adaptării la schimbările climatice, cât și a atenuării efectelor acestora; salută recente progrese înregistrate cu privire la politica egalității de gen în domeniul mecanismelor financiare multilaterale; ... îndeamnă UE și statele sale membre să se asigure că programele lor privind schimbările climatice respectă cele mai înalte standarde internaționale în materie de drepturi ale omului și nu subminează egalitatea de gen;”

a cooperării transfrontaliere și prin promovarea rezistenței la schimbările climatice (Documentul 16).

Cooperarea multilaterală în materie de climă cu țările partenere din Europa de Est se desfășoară în cadrul unei Platforme pentru conectivitate, eficiență energetică, mediu și schimbări climatice și a unui panel tematic pentru mediu și schimbări climatice instituit în cadrul acestei platforme. Alte panouri tematice, cum ar fi cele privind energia, se ocupă de aspecte relevante legate de schimbările climatice la nivel sectorial. Panelurile facilitează schimbul de informații și cele mai bune practici în elaborarea și implementarea politicilor privind schimbările climatice și promovează convergența cu legislația UE, după caz. În conformitate cu Comunicarea în comun a Înalțului Reprezentant pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate și a Comisiei Europene privind revizuirea politicii europene de vecinătate din noiembrie 2015, UE va acorda o mai mare atenție acțiunii de securitate energetică și de schimbări climatice atât pentru UE, cât și pentru partenerii săi. Comunicarea în comun propune „securitate energetică și acțiune în domeniul climei” ca o prioritate comună pentru cooperare și solicită „promovarea punerii în aplicare deplină a Acordului preconizat privind clima de la Paris și a evoluțiilor sale ulterioare”. UE se angajează să împărtășească cele mai bune practici, inclusiv cu privire la introducerea unor „cadre riguroase de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor, inclusiv pe termen lung, a sistemelor de comercializare a cotelor de emisii, care ar putea fi legate de sistemul de comercializare a emisiilor a UE în momentul în care acestea vor fi gata”.

În cadrul regiunii Parteneriatului Estic, Georgia, Ucraina și Moldova sunt membre ale Comunității Energetice. În octombrie 2016, Consiliul ministerial al Comunității Energetice a adoptat o recomandare de integrare a elementelor esențiale ale Regulamentului privind mecanismul de monitorizare al UE (RMM) în acquis-ul Comunității Energetice. În plus, în prezent există lucrări în curs de realizare pentru a face această recomandare un angajament juridic obligatoriu cel puțin pentru părțile principale ale regulamentului.

Argumentarea acțiunii regionale în contextul țărilor beneficiare

Țările beneficiare au statut diferit și angajamente în cadrul CCONUSC (Belarus și Ucraina sunt țări din anexa 1). Georgia, Moldova și Ucraina au semnat acorduri de asociere și Armenia un acord de parteneriat cuprinzător și consolidat cu UE, care conține angajamente specifice ca țările să se alinieze la regulamentele UE privind substanțele care diminuează stratul de ozon (ODS) și gazele fluorurate cu efect de seră (f-gaze), precum și la prevederile specifice ale Directivei privind sistemul de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) în cazul Armeniei, Moldovei și Ucrainei, Regulamentul privind monitorizarea și raportarea (RMR) și Regulamentul privind acreditarea și verificarea (doar Armenia) (AVR) și Directiva privind calitatea combustibililor (doar Republica Moldova). În plus, Ucraina, Moldova și Georgia sunt membre ale Comunității Energetice. Bineînțeles, unele țări sunt mai avansate decât altele în ceea ce privește punerea în aplicare a Acordului de la Paris, de exemplu, Ucraina și Moldova dispun de strategii de dezvoltare cu emisii reduse. Acești factori și alții definesc unele diferențe în ceea ce privește dezvoltarea capacităților și nevoile de asistență tehnică ale fiecărei țări. Proiectul va reflecta aceste diferențe și va oferi sprijin ținând cont de nevoile țărilor în funcție de nevoile lor.

Ceea ce au în comun toate cele șase țări beneficiare este ambiția comună și reforma de reglementare continuă în direcția alinierii la politicile UE și necesitatea de a dezvolta capacitățile naționale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris. În acest context, prezenta acțiune regională propusă este extrem de relevantă pentru toate cele șase țări, deoarece va permite transferul de cunoștințe, învățarea și împărtășirea ideilor între țări deoarece fiecare dintre ele își va consolida politicile în domeniul climei și agendele UE de aliniere. Aceste țări au deja experiență de interacțiune și de schimb de cunoștințe în cadrul programului ClimaEast, susținut anterior de UE (a

se vedea mai jos). Proiectul EU4Climate va pune accentul pe cooperarea subregională, pe învățare și transferul de cunoștințe prin ateliere de formare regională și schimburi de informații, călătorii de studiu, produse comune de cunoaștere și comunicare.

Proiectul va crea o rețea de persoane și entități de resurse din țările participante pentru a conduce implementarea diferitelor componente tematice. De exemplu, Moldova ar fi sursa de experiență și expertiză pentru planificarea națională de adaptare și lucrul de integrare sectorială pe baza experienței anterioare de programare și a instrumentelor PNA (Planuri naționale de acțiune) dezvoltate acolo. Proiectul va facilita transferul celor mai bune practici în țările PaE și va încuraja strategiile climatice mai bine orientate și mai ambițioase prin intermediul dialogurilor și schimburilor subregionale. Acest proiect regional va facilita, de asemenea, accesul țărilor PaE la inițiativele de politică climatică globală și la platformele existente ale UE. Având în vedere cele de mai sus, există o valoare adăugată puternică a abordării regionale în acest proiect.

Toate țările au confirmat, de asemenea, relevanța puternică a acestui proiect pentru politica lor națională în domeniul climei și agendele UE de aliniere. Țările beneficiare au limitări în ceea ce privește capacitățile instituționale, tehnice și financiare pentru a-și îndeplini angajamentele asumate în temeiul Acordului de la Paris și în cadrul acordurilor de cooperare ale UE și pentru a promova în mod proactiv acțiunile naționale privind schimbările climatice. Pentru a rezolva aceste lacune, proiectul va sprijini: (i) dezvoltarea documentelor strategice și a cadrelor de monitorizare pentru acțiuni climatice incluzive și participative; (ii) consolidarea capacităților și cunoștințelor instituționale prin revizuirea capacităților instituționale, recomandări pentru schimbări structurale după cum este necesar; (iii) consolidarea expertizei naționale și a oportunităților de schimb de cunoștințe prin ateliere de lucru, cursuri de formare, călătorii de studiu și participarea îmbunătățită a părților interesate. Proiectul va face acest lucru în strânsă coordonare cu celelalte activități în derulare susținute de țările însăși și de partenerii lor de dezvoltare (proiecte UE anterioare și în derulare, sprijinul altor donatori bilaterali, sprijinul Facilitatea Globală de Mediu (GEF) și Fondul Verde pentru Climă (GCF). Acțiunea va fi aliniată activității Ucrainei, Republicii Moldova și Georgiei în cadrul Comunității Energetice și activității desfășurate în cadrul inițiativei Convenția primarilor. Astfel, strategia de proiect propusă se bazează pe analiza activităților de bază și a proiectelor în derulare pentru a asigura complementaritatea și eficiența asistenței tehnice.

Integrarea dimensiunii de gen este o prioritate importantă pentru toate țările PaE. Mai mult decât atât, birourile PNUD din Moldova, Armenia și Georgia se află în programul de certificare a egalității de gen, care prioritizează integrarea dimensiunii de gen în toate programele și operațiunile. Fiecare componentă a proiectului va implica o activitate adaptată pentru integrarea considerațiilor legate de gen în politica din domeniul climei². Detaliile sunt prezentate în Planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen (Anexa 4).

ClimaEast și alte programe conexe

Proiectul se va baza pe rezultatele și lecțiile Programului ClimaEast finanțat de UE (2013-2017), care a sprijinit Măsurile de atenuare și adaptare la schimbările climatice în politicile de vecinătate din Est și Rusia (8 100 000 EUR) și Piloți (11 000 000 EUR) (2012-2017). Politica ClimaEast vizează dezvoltarea de abordări a măsurilor de atenuare și adaptare a schimbărilor climatice, pentru a dota mai bine partenerii în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a face față mai eficient impactului schimbărilor climatice. În special, proiectul EU4Climate va beneficia de monitorizarea și analiza emisiilor/sechestrării GES generate de piloții Clima East pentru rezultatele

² Setul de instrumente de gen pentru experții în domeniul climei și factorii de decizie; [Gender toolkit for climate experts and decisionmakers](#) Ghidul CCONUSC privind dimensiunea de gen și schimbările climatice; [UNFCCC guidance on Gender and Climate Change](#); Ghid resursă privind dimensiunea de gen și schimbările climatice; [Resource Guide on Gender and Climate Change](#).

și activitățile legate de sistemele MRV și planificarea sectorială în sectoarele silviculturii și utilizării terenurilor.

Acțiunile legate de climă sunt abordate, de asemenea, indirect prin programul EU4Energy finanțat de UE, un proiect de patru ani privind îmbunătățirea datelor energetice și elaborarea de politici energetice bazate pe dovezi în Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală, cu un buget de 20 de milioane EUR. Programul este implementat de Agenția Internațională pentru Energie (IEA), Secretariatul Comunității Energetice și Secretariatul Cartei Energiei. Proiectul va fi coordonat cu Componenta 3 – „Mediul legislativ și de reglementare și infrastructura energetică cheie” care este implementat de Secretariatul Comunității Energetice și de Secretariatul Cartei Energiei, precum și de Agenția Internațională pentru Energie responsabilă de Componentele 1 și 2, și anume recomandările privind politicile și datele energetice. Proiectul EU4Climate va colabora și va coordona îndeaproape organizațiile de implementare a UE4Energy.

Inițiativa Convenția primarilor - Est (CoMO East), care funcționează din 2011, oferă asistență specifică autorităților locale și regionale din regiunea Parteneriatului Estic în elaborarea planurilor de acțiune privind energia durabilă și clima (SECAP) și contribuția la punerea în aplicare a acestora. Datorită inițiativei CoMO East, peste 350 de municipalități din țările Parteneriatului Estic s-au alăturat obiectivelor UE 2020 și 2030 privind clima și energia, iar peste 100 dintre acestea și-au prezentat deja planurile de acțiune privind energia durabilă și clima. EU4Climate va coordona cu Secretariatul Convenției primarilor - Est pentru a explora sinergiile.

Inițiativa privind eficiența energetică la nivel înalt, care implică UE și instituțiile internaționale de finanțare (IIF) - BEI, BERD, BM, CFI și FMI - a fost lansată în comun în 2016 la reuniunea de nivel înalt de la Washington. Toate IIF și UE au convenit să colaboreze în mod activ pentru a ridica la nivel reformele și investițiile în eficiența energetică în țările pilot selectate (Ucraina, Serbia, Georgia și Tunisia), reprezentând fiecare dintre regiunile geografice ale Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR). Inițiativa se concentrează pe clădiri, atât publice, cât și rezidențiale, deoarece clădirile reprezintă în proporție de până la 40% consumul de energie în majoritatea țărilor DG NEAR. Anterior, în pofida marelui potențial de economisire semnificativă a energiei s-au făcut investiții relativ reduse în acest domeniu, având în vedere că cadrul juridic și de reglementare reprezintă adesea un obstacol esențial în atragerea unor niveluri adecvate de investiții durabile. Drept rezultat al inițiativei, în Ucraina și Georgia au fost dezvoltate programe importante de eficiență energetică a clădirilor. În Ucraina a fost înființat un Fond național pentru eficiență energetică (AAP 2017). Fondul va fi gestionat de CFI și se vor aloca fonduri din partea UE (100 milioane EUR), Germania și guvernul ucrainean pentru investiții în sectorul rezidențial prin intermediul băncilor locale, precum și sensibilizarea populației. În Georgia, este în curs de pregătire un program al UE pentru eficientizarea energetică în sectorul public (AAP 2018), planificat inițial pentru stabilirea sistemelor necesare și cuplat cu împrumutul acordat de KfW guvernului georgian. În cea de a doua fază a pachetului bilateral planificat de 30 milioane EUR, schemele de finanțare a clădirilor din sectorul public cu IIF vor urma prin amestecare. Se preconizează lansarea inițiativei și în Armenia în perioada 2018-2019; un atelier de pregătire a avut loc în 2017, identificând principalele bariere în calea investițiilor EE.

Fondul pentru o creștere ecologică (GGF) este un fond structurat (parteneriat public privat) care oferă finanțare și asistență tehnică pentru eficiența energetică și energia regenerabilă. Acesta oferă refinanțarea investițiilor în eficiența energetică și energiile regenerabile către întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și gospodăriile țărănești, în special prin intermediul instituțiilor financiare locale. Înființată în 2009 pentru a opera în Europa de Sud-Est, a fost extinsă în 2012 pentru a acoperi și Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina. UE contribuie, de asemenea, la Parteneriatul Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu (E5P), care vizează promovarea investițiilor de eficiență energetică și de mediu în țările Parteneriatului Estic.

Noul Fond European pentru Dezvoltare Durabilă (FEDD) este piesa centrală a Planului de investiții externe al Uniunii, care urmărește să stimuleze investițiile private și publice în țările noastre partenere în vecinătatea europeană, pentru a aborda unele dintre obstacolele din calea creșterii și cauzele profunde ale migrației ilegale. FEDD este un mecanism integral de finanțare pentru a sprijini investițiile instituțiilor financiare publice și ale sectorului privat.

FEDD combină facilitățile de investiții existente și un instrument de garanție financiară dedicat (1,5 miliarde EUR) pentru a atrage finanțări suplimentare, în special din sectorul privat. Se estimează că noua garanție FEDD va reduce riscurile specifice în cadrul proiectelor de investiții și ar putea absorbi potențialele pierderi. De exemplu, în cazul proiectelor privind energia regenerabilă, garanția FEDD poate contribui la atenuarea problemelor de lichiditate pe termen scurt și astfel încurajează investitorii să urce la bord.

Proiectul propus va stabili coordonarea și sinergia cu celelalte proiecte și inițiative de asistență tehnică destinate să stimuleze investițiile în țările beneficiare, precum și proiectele relevante din vecinătatea mai largă susținute de donatorii multilaterali și bilaterali. Se va stabili o împărtășire optimă a ideilor și a celor mai bune practici între proiectul propus și *Programul de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse (LECB)*, finanțat de UE și implementat de PNUD în 38 de țări (inclusiv Republica Moldova) și programul succesori global de sprijin CND. Programul global LECB a sprijinit țările pentru activitățile legate de Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice și, în special, de CND. Acesta a oferit în mod special sprijin în implementarea CND, pregătirea LED-urilor și stabilirea sistemelor MRV și a sistemelor de inventariere a gazelor cu efect de seră, toate acestea fiind și subiecte importante ale proiectului propus. Acesta va fi cel mai probabil urmat de un nou program global de asistență CND. Prin urmare, proiectul propus va putea valorifica experiențele și lecțiile învățate din programul LECB, se va baza pe rezultatele sale (în special în cazul Moldovei) și va căuta sinergii și va fi coordonat cu noul program global de sprijin CND.

În Parteneriatul Estic al UE, țările au beneficiat de sprijin din partea Fondului Global pentru Mediu pentru crearea de capacități și asistență tehnică în stabilirea cadrelor de monitorizare și raportare ale CCONUSC prin intermediul *Programului Global de Sprijin privind Comunicările Naționale și Raportul Bianual Actualizat* (condus de PNUD și UNEP). Sprijinul pentru planificarea adaptării a fost oferit cu asistența PNUD în cadrul *Programului Global de Sprijin privind Planurile Naționale de Adaptare*. Noul *Program de pregătire al Fondului verde pentru climă* oferă sprijin țărilor eligibile pentru inițierea, formularea și punerea în aplicare a planurilor naționale de adaptare. În 2016-2017, PNUD a sprijinit țările din regiune să elaboreze aplicații pentru Planul național de adaptare (PNA) la Fondului verde pentru climă (GCF). Țările au beneficiat, de asemenea, de sprijin în dezvoltarea politicii climatice și a consolidării capacităților pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în domeniul schimbărilor climatice din partea guvernelor Austriei, Germaniei, SUA și a altora.

O altă inițiativă relevantă este EU4Environment, care urmărește să ajute țările partenere să își păstreze capitalul natural și să sporească bunăstarea mediului înconjurător. Acțiunea este relevantă pentru 9 din cele 17 obiective de dezvoltare durabilă. Acțiunea va fi pusă în aplicare sub gestionare directă prin granturi și sub gestionare indirectă cu Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO).

Obiectivele de dezvoltare durabilă

Proiectul contribuie în mod direct la implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) 13: „Luați măsuri urgente pentru a combate schimbările climatice și impactul acestora asupra sărăciei”, în special obiectivele 13.1 (Consolidarea rezistenței și capacității de adaptare la riscurile legate de

climă și dezastrele naturale în toate țările), 13.2 (Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politicile, strategiile și planificarea națională) și 13.3 (Îmbunătățirea educației, creșterea gradului de conștientizare și a capacității umane și instituționale în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie). Dincolo de ODD 13 privind acțiunea în domeniul climei, proiectul va contribui indirect la realizarea altor ODD legate de sărăcie, securitatea alimentară și a apei, rezistența urbană și rurală, egalitatea de gen, energia accesibilă și curată, producția și consumul responsabil și parteneriatul. Această contribuție va fi posibilă prin consolidarea capacităților naționale de planificare, reducerea vulnerabilității sectoarelor economice față de riscurile climatice, acțiuni de atenuare a vârfurilor de lance în producția de energie și în sectoarele consumatoare de energie. Proiectul prin intermediul activităților sale RMM/RM și AV ar putea, de asemenea, contribui la raportarea sporită a ODD.

I. STRATEGIA

Prezentul proiect se încadrează în programul regional PNUD pentru Europa și Rezultatul CIS2018-2021 1: Accelerarea transformărilor structurale prin sisteme de guvernare mai eficiente. Mai exact, proiectul răspunde la rezultatele Programului Regional 1.1: *Obiectivele de reducere a emisiilor și de rezistență climatică sunt integrate în politicile și planurile de dezvoltare prin intermediul inițiativelor regionale care promovează diversificarea economică și creșterea economică ecologică*. Proiectul se bazează pe fundația solidă a PNUD și pe portofoliul de 2.8 miliarde USD, expertiza și experiența acumulată din programele și proiectele de atenuare și adaptare la schimbările climatice, precum și pe lucrarea PNUD privind comunicările naționale, transparența, REDD +, dimensiunea de gen, sănătate și guvernarea schimbărilor climatice.

Proiectul se încadrează, de asemenea, în inițiativa Parteneriatului Estic al UE și „20 de rezultate pentru 2020”, așa cum se susține în Declarația de la summitul Parteneriatului Estic din 2017, precum și în Strategia globală a UE și în politica europeană de vecinătate revizuită.

Scopul proiectului este de a contribui la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și la dezvoltarea către o economie cu emisii reduse și rezistentă la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina.

Metodologia de implementare a proiectului va urma logica cadrului Acordului de la Paris și a acquis-ului relevant al UE în domeniul schimbărilor climatice, precum și evoluțiile ulterioare. *Acquis-ul comunitar* privind schimbările climatice și dispozițiile privind schimbările climatice din cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice vor fi parte integrantă a logicii proiectului și a metodologiei de implementare, cele mai bune practici ale UE vor fi comunicate. Orientările tehnice relevante privind diversele elemente ale dezvoltării politicii climatice vor fi utilizate prin intermediul activităților de formare și consolidare a capacităților.

Acest proiect va funcționa atât la nivel regional, cât și la nivel național. Acesta va sprijini cooperarea regională, învățarea, schimburile de cunoștințe și dialogul politic între țările beneficiare, precum și între țările și partenerii UE. Schimburile de experiență și dialogurile regionale/subregionale vor fi sprijinite pentru fiecare dintre cele șapte domenii tematice prioritare propuse. Progresele proiectului și rezultatele vor fi raportate la reuniunile relevante (panelurile) ale Parteneriatului Estic, precum și la reuniunile subcomitetelor relevante ale UE/țărilor beneficiare.

Pe lângă activitățile regionale menționate în secțiunea următoare, acest proiect va oferi asistență tehnică adaptată țărilor beneficiare în domeniile prioritare identificate împreună cu beneficiarii. Proiectul va sprijini CND-urile în domenii precum LEDS (strategii de dezvoltare cu emisii reduse); respectivele planuri sectoriale; planuri de adaptare; mecanisme precum ETS sau noul mecanism bazat pe piață (mecanismul de dezvoltare durabilă); respectiv sisteme de transparență riguroase, inclusiv privind monitorizarea rapoartelor și verificărilor (MRV), precum și atragerea de resurse financiare pentru elaborarea și implementarea proiectelor. Grupurile inter-servicii existente vor fi folosite pentru a raporta progresul.

Pe plan orizontal, acest proiect va maximiza efectul de consolidare a capacității și va asigura eficiența și durabilitatea rezultatelor. În special:

- Elaborarea noilor documente strategice și a legislației/amendamentelor se va face respectând procedurile naționale, în special cele referitoare la evaluările impactului (fiscal/de reglementare), consultările publice și coordonarea interministerială.
- Înainte de a acorda sprijin la elaborarea legislației, asistența va facilita implicarea părților interesate din stadiu incipient și va oferi beneficiarilor condiții prealabile analitice (sprijin conceptual, analiză opțiune).
- Proiectul va ajuta beneficiarii să elaboreze ei înșiși politici și legi noi. În cazul în care elaborarea textului se face parțial de experți, această lucrare va fi asociată cu consolidarea capacităților beneficiarilor (introducerea de exemple internaționale, explicarea detaliată a textelor propuse etc.);
- Instituțiile beneficiare vor elabora manuale și ghiduri cu suport pentru proiecte. Experții vor contribui la dezvoltarea acestora în așa fel încât acestea să poată fi revizuite și actualizate în mod regulat de către beneficiari fără sprijin suplimentar extern.
- Toate ghidurile sau procedurile elaborate cu sprijinul acestui proiect nu vor contrazice prevederile legale ale țării în cauză.

Proiectul va contribui la o durabilitate sporită a mediului printr-o îmbunătățire a politicilor sectoriale și prin integrarea atenuării schimbărilor climatice și a adaptării acestora în sectoarele de dezvoltare. Se preconizează că proiectul va duce la îmbunătățirea sistemelor de guvernare prin construirea de capacități pentru integrarea planificării pe termen mediu și lung incluziv și participativ, integrarea dimensiunii de gen în politicile privind schimbările climatice și protecția mediului etc. Drepturile omului nu ar trebui să fie afectate în mod direct, însă accesul la informațiile privind mediul se va îmbunătăți, cu posibile efecte pozitive conform Convenției de la Aarhus.

Proiectul va beneficia de avantaje suplimentare pentru dezvoltare. Aplicarea politicilor, strategiile, îmbunătățirea planificării la nivel național, planurile și orientările sectoriale vor informa, influența și determina reformele și vor schimba pozițiile politice care, în schimb, vor determina îmbunătățirea cunoștințelor și a capacităților în domeniul economiilor cu emisii reduse. Proiectul va stimula parteneriate multiple pentru acțiuni în domeniul climei și pentru progresul dezvoltării emisiilor reduse în toate cele șase țări. Proiectul va colabora, de asemenea, cu beneficiarii din toate țările pentru a spori capacitatea instituțiilor publice și private de a mobiliza finanțarea pentru combaterea schimbărilor climatice. Îmbunătățirile în planificarea și programarea proiectelor, prioritizarea, procesul de dezvoltare și capacitățile globale de gestionare a proiectelor vor fi rezultatul implicării proiectului. În cele din urmă, implementarea CND va determina schimbări în comportamente și practici. Proiectul de lucru cu sectoarele referitor la ghiduri va influența deciziile de investiții și gestionarea mai eficientă a fondurilor pentru schimbările climatice.

Proiectul EU4Climate va aduce o contribuție pozitivă la integrarea dimensiunii de gen în politicile de dezvoltare și de schimbări climatice. În special, considerațiile privind egalitatea de gen vor fi luate în considerare și integrate prin dezvoltarea de LED-uri, planuri naționale de adaptare și integrare a schimbărilor climatice în strategii și planuri sectoriale. Indicatorii de monitorizare și evaluare dezagregați în funcție de sex și vârstă și analiza pe criteriul de gen, vor fi propuși pentru instrumentele/planurile de politică națională. De exemplu, Moldova are o experiență practică pozitivă în integrarea dimensiunii de gen în politicile naționale și sectoriale de adaptare la schimbările climatice prin proiectul de planificare națională de adaptare condus de PNUD susținut de Guvernul Austriei. Cunoștințele și ghidurile care integrează dimensiunea de gen și schimbările climatice elaborate de acest proiect vor fi aplicate pe tot parcursul implementării acestui proiect.

O diagramă a **teoriei schimbării** este prezentată mai jos, prezentând fluxul analitic de la nivelul impactului dezvoltării la rezultatul și realizările globale, la rezultatele nivelului proiectului și la intervențiile planificate. Teoria schimbării va fi revizuită și actualizată în mod regulat, dacă și când va fi necesar, prin intermediul mecanismului consiliului de proiect.

Impactul dezvoltării	ODD 13: Luarea de măsuri urgente pentru a combate schimbările și impactul				
Rezultate	<p>Rezultatul SP 2. Accelerarea transformărilor structurale pentru dezvoltarea durabilă</p> <p>Rezultatul RP 1: Accelerarea transformărilor structurale prin sisteme de guvernare</p> <p>Realizarea 1.1. Obiectivele de reducere a emisiilor și reziliența climatică sunt integrate în planurile naționale și regionale prin intermediul inițiativelor regionale care promovează diversificarea economică și creșterea</p>				
Rezultate	Implementarea CND	Sensibilizarea și coordonarea interinstituțională îmbunătățită	Sistemele MRV stabilite sau consolidate	Aliniere avansată la acquis-ul UE	Linii directoare sectoriale stabilite
Componentele de activitate	Implementarea și actualizarea, dacă este necesar, a CDN-urilor la Acordul de la Paris	Dezvoltarea strategiilor naționale de dezvoltare a emisiilor de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung (LED-uri pe termen lung)	Introducerea cadrelor riguroase de MRV a emisiilor interne și consolidarea celor existente	Alinierea la acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul de constituire a Comunității Energetice (după caz)	Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare, conștientizarea interinstituțională (la nivel politic și tehnic) și ghidurile sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris
Ipoteze	<p>Beneficiarii rămân interesați și sunt disponibili pentru activitățile proiectului</p> <p>Luarea deciziilor de către autoritățile destinate este în general în timp util</p> <p>Prioritățile de politici nu suferă schimbări bruște și radicale</p> <p>Întârzieri în implementarea proiectului nu există</p>				
Riscuri	<p>Lipsa sprijinului deplin în timpul implementării, în pofida alinierii la nevoile identificate de politici</p> <p>Schimbarea priorităților de politici</p> <p>Lipsa capacității de absorbție în țările beneficiare</p> <p>Lipsa de voință/capacitate a ministerelor/agențiilor guvernamentale de a participa la „abordarea și combaterea schimbărilor climatice</p> <p>Participarea insuficientă din partea ministerelor sectoriale</p> <p>Cifra semnificativă a personalului în entitățile naționale</p>				

II. REZULTATE SI PARTENERIATE

Rezultate scontate

Scopul proiectului este de a contribui la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și la dezvoltarea către o economie cu emisii reduse și rezistentă la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina.

Pentru a realiza acest scop al proiectului trebuie obținute următoarele rezultate:

Rezultatul 1: Contribuții naționale determinate finalizate sau actualizate și strategii naționale pe termen mediu și comunicate către CCONUSC

Rezultatul 2: Îmbunătățirea gradului de conștientizare interinstituțională și coordonarea la nivel politic și tehnic a Acordului de la Paris și a angajamentelor naționale corespunzătoare

Rezultatul 3: Sisteme MRV existente sau consolidate cu țările care se aliniază cerințelor de transparență ale Acordului de la Paris

Rezultatul 4: Alinierea avansată la acquis-ul UE în domeniul schimbărilor climatice, după cum este prevăzut în acordurile bilaterale cu UE și în contextul Tratatului de constituire a Comunității Energetice privind problemele climatice care nu sunt acoperite de programul UE4Energy

Rezultatul 5: Stabilirea de ghiduri sectoriale concrete pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în fiecare dintre partenerii estici

Rezultatul 6: Mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice (potențialele propuneri privind NIF (Facilității pentru investiții în vecinătate)/NIP (Platforma de investiții pentru vecinătate)

Rezultatul 7: Adoptarea planurilor naționale și sectoriale de adaptare

Componente și activități

Obiectivul proiectului: Obiectivele de rezistență climatică și emisii reduse sunt integrate în politicile/planurile de dezvoltare în șase țări ale PaE prin intermediul unor politici climatice îmbunătățite și consolidate și alinierii legislative.

Pentru a-și atinge obiectivul, proiectul EU4Climate va fi implementat prin **următoarele componente**, care se referă la rezultatele menționate mai sus. Fiecare componentă încorporează o activitate adaptată la integrarea dimensiunii de gen, așa cum este reflectată în Anexa 4. Rațiunea activităților este descrisă în partea descriptivă a fiecărei componente.

- 1) Implementarea și actualizarea, dacă este necesar, a contribuțiilor naționale determinate (CND) la Acordul de la Paris
- 2) Strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung în contextul dezvoltării naționale (LED-uri pe termen lung)
- 3) Introducerea, atunci când este necesar, a sistemelor de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor interne robuste (MRV) și consolidarea celor existente
- 4) Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul de constituire a Comunității Energetice (după caz)
- 5) Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare, conștientizarea interinstituțională (la nivel politic și tehnic) și ghidurile sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris
- 6) Investiții în schimbările climatice
- 7) Planificarea adaptării, cu accent special pe adoptarea și dezvoltarea necesară a planurilor de adaptare (naționale și sectoriale)

8) M&E, comunicare, vizibilitate și raportare

9) Managementul proiectului

Planul detaliat de lucru va fi elaborat în faza inițială și ajustat pe parcursul implementării proiectului.

Componenta 1: Implementarea și actualizarea contribuțiilor naționale determinate (CND) la Acordul de la Paris

Toți cei șase Parteneri de Est au prezentat contribuții naționale determinate care au devenit deja CND-uri. În timp ce eforturile combinate ale comunității internaționale sunt încă departe de a fi suficiente pentru a atinge obiectivul sub -2°C, îndeplinirea angajamentelor existente va fi deja o provocare. Odată cu intrarea cu succes în vigoare a Acordului de la Paris, accentul trebuie să se îndrepte rapid spre punerea în aplicare, ceea ce necesită acțiuni în toate sectoarele economiei. În același timp, țările vor trebui să-și actualizeze CND-urile până în 2020 cu o creștere a ambițiilor.

Activități:

- 1.1.** Două ateliere regionale de instruire și schimb de cunoștințe cu privire la implementarea și raportarea CND la CCONUSC (conform cadrului de transparență sporită).
- 1.2.** Sprijin pentru implementarea CND în cel puțin patru țări din vecinătatea Estică:
 - 1.2.1.** Examinarea strategiilor și planurilor naționale și sectoriale care contribuie la implementarea CND.
 - 1.2.2.** Modelarea sectoarelor prioritare privind posibilele scenarii de dezvoltare. Pentru sectoarele prioritare selectate, strategiile/planurile sectoriale detaliate vor fi elaborate/actualizate prin Realizarea 5 (Integrarea CC) pentru asigurarea implementării obiectivelor CND.
 - 1.2.3.** Identificarea și stabilirea punctelor focale în cadrul ministerelor relevante pentru sectoarele respective pentru asigurarea implementării CND în acest sector. Consolidarea capacității instituționale sectoriale în vederea dezvoltării, implementării și raportării CND. Această activitate va include evaluarea cadrelor instituționale pentru egalitatea de gen și a mecanismelor de coordonare pentru integrarea dimensiunii de gen în politica privind schimbările climatice și procesele de planificare, precum și alte instrumente naționale de politici și planificare pentru sprijinirea CND-urilor.
 - 1.2.4.** Mesele rotunde/ateliere naționale de nivel înalt și tehnice în țările cu diferite grupuri-țintă pentru a discuta constatările și pașii ulteriori de implementare a CND pe sectoare.
 - 1.2.5.** Elaborarea planurilor de implementare a CND/foile de parcurs cu limitele de timp, instituțiile naționale și sectoriale responsabile, inclusiv planurile de actualizare și dezvoltare a celui de-al doilea CND.
 - 1.2.6.** Sprijinirea țărilor în vederea înființării sistemelor de raportare privind implementarea CND și acordarea de sprijin pentru raportarea în cadrul Acordului de la Paris (conform cadrului de transparență sporită)
 - 1.2.7.** Susține actualizările CND-urilor, în conformitate cu cele mai recente ghiduri ale CCONUSC pentru pregătirea CND și bazate pe cele mai bune practici existente în UE.
- 1.3.** Sensibilizarea publicului cu privire la CND: activități de sensibilizare legate de faza de implementare a CND pentru comunitatea din sectorul privat, mediul academic și comunitatea ONG și pentru alte părți interesate relevante.

Componenta 2: Strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung în contextul dezvoltării naționale (LED-uri pe termen lung)

În conformitate cu Acordul de la Paris, toate părțile sunt invitate să elaboreze, până în 2020, strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră (LEDS) pe termen mediu și lung. Un șir de țări, inclusiv

unele state membre ale UE, și-au prezentat deja strategiile, iar țările partenere din Est vor trebui să înceapă acest exercițiu în curând. Pentru a avea succes este necesar un proces cuprinzător, care să asigure asumarea de către țări și implicarea tuturor părților interesate relevante din diferite sectoare. Toate cele șase țări vor participa la activități regionale de formare și schimb de cunoștințe în cadrul acestei componente. Cu toate acestea, se știe că Moldova și Ucraina dispun deja de LED-urile lor, asistența tehnică pentru dezvoltarea LED-urilor se va concentra pe Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia. Această componentă va sprijini integrarea considerațiilor și a indicatorilor de gen în LEDS.

Activități:

2.1. Ateliere de formare regională pentru șase țări beneficiare privind procesul de dezvoltare a LEDS. Primul atelier LEDS va prezenta cele mai bune practici/exemple din statele membre ale UE și țările beneficiare (de exemplu, Moldova, Ucraina și Georgia) și va introduce ghidurile și instrumentele PNUD pentru LEDS. Vor fi instruiți cel puțin 18 reprezentanți din țările beneficiare (cu o componentă echilibrată în funcție de sex sau o cotă de cel puțin 30% pentru genul cel mai puțin reprezentat).

2.2. Mese rotunde tehnice naționale, incluzând sectorul privat, autoritățile locale și societatea civilă, pentru a discuta și a crea mecanisme naționale de coordonare pentru elaborarea LEDS, participarea părților interesate, alinierea la alte strategii naționale, lansarea procesului de dezvoltare a LEDS. Un număr de 80 de oficiali guvernamentali din ministerele cheie și experți (cel puțin 30% pentru genul cel mai puțin reprezentat) vor fi instruiți și vor avea cunoștințe și interpretări îmbunătățite pentru a conduce procesul de dezvoltare a LEDS în țările lor.

2.3. Dezvoltarea unor LED-uri sensibile la dimensiunea de gen, pe termen mediu și lung, în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia, conduse de obiectivele CND. Dezvoltarea LED-urilor va include analiza cost-beneficiu. LED-urile finalizate vor fi prezentate guvernului spre adoptare.

Componenta 3: Introducerea sistemelor de monitorizare, raportare și verificare (MRV) a emisiilor interne robuste

Acordul de la Paris stabilește un nou regim de transparență conform căruia țările vor trebui să raporteze progresele înregistrate în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și consolidarea rezistenței la schimbările climatice. Acest regim de transparență este în prezent stabilit în cadrul CCONUSC și detaliile sale finale urmează a fi definite. În același timp, cei trei membri regionali ai Comunității Energetice (Georgia, Moldova și Ucraina) sunt încurajați să își alinieze legislația cu Regulamentul UE privind mecanismul de monitorizare, precum și să pregătească elaborarea și adoptarea planurilor naționale integrate în domeniul energiei și al schimbărilor climatice și ar putea în curând să-și alinieze legislația cu noul Regulament al UE privind guvernanta Uniunii Europene, în timp ce acordul cu Armenia prevede în mod egal o armonizare legislativă cu normele UE privind MRV. În ultimii ani, a fost furnizată o asistență tehnică semnificativă din partea proiectului regional ClimaEast, dar capacitățile țărilor pentru MRV trebuie consolidate în continuare. Activitatea proiectului va fi coordonată cu sprijinul pe care țările l-au primit de la GEF pentru raportarea consolidată la nivel național a CCONUSC (Rapoarte bianuale actualizate susținute de PNUD), precum și cu sprijinul altor donatori.

Activități:

3.1. Un atelier/seminar regional privind sistemele MRV (inventarul GES) în conformitate cu cerințele CCONUSC și aliniat la Regulamentul privind mecanismul de monitorizare al UE și la cele mai bune practici din țările UE.

3.2. O călătorie de studiu (de preferat Agenția Europeană de Mediu (EEA) de la Copenhaga) pentru a afla despre sistemul MRV (inventarul GES) în UE.

3.3. Evaluarea/analiza diferențelor dintre sistemele MRV existente (inventarul GHG) în țările beneficiare. Revizuirea sistemelor MRV existente în țări, identificând lacune și necesități. Aceasta ar include revizuirea

cadrelor statistice existente la nivel național/sectorial/corporativ și a sistemelor informatice pentru contabilizarea emisiilor de GES.

3.4. Propunerile pentru sistemele MRV naționale (inventarul GES) în conformitate cu cerințele de transparență ale CCONUSC, se bazează pe experiența UE și sunt compatibile cu circumstanțele naționale ale țărilor.

3.5. Instruirea experților MRV (inventarul GES) din departamentele tehnice ale ministerelor de resort (cum ar fi energia, transportul, mediul, agricultura, silvicultura) și alte agenții guvernamentale relevante. Seminarele naționale se vor desfășura pe baza MRV (inventarul GES) pentru experți din diferite sectoare ale ministerelor/agențiilor/organizațiilor: de ex. energie, transport, mediu, agricultură, silvicultură și vor fi instruiți cel puțin 100 de ofițeri/experti guvernamentali sectoriali.

3.6. Materiale de instruire pentru părțile interesate din sectorul privat legate de contribuția acestora la inventarele naționale de GES elaborate și prezentate în limba engleză și în limbile locale.

Componenta 4: Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul Comunității Energetice privind acțiunea în domeniul schimbărilor climatice

Procesul de armonizare legislativă cu UE a început cu mai mult de zece ani în urmă în unele țări ale PaE și a primit un nou impuls prin acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina și Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat cu Armenia. În prezent, UE negociază prioritățile de parteneriat cu Azerbaidjan și Belarus, care includ și puncte privind acțiunile în domeniul schimbărilor climatice. Acestea sunt menite să contribuie la crearea unui mediu modern, transparent și previzibil pentru consumatori, investitori și oameni de afaceri. Întrucât termenele prevăzute în aceste acorduri se apropie sau chiar au expirat în unele cazuri, importanța acestora va crește și va defini din ce în ce mai mult cooperarea bilaterală dintre UE și partenerii săi. Datorită principiului „apropierii dinamice”, consacrate în aceste acorduri, țările partenere vor trebui să țină seama de cea mai recentă versiune a legislației relevante a UE privind schimbările climatice, care a fost modificată substanțial după încheierea acordurilor. În cadrul țărilor partenere din Est, Ucraina, Moldova și Georgia sunt membre ale Comunității Energetice. În octombrie 2016, Consiliul ministerial al Comunității Energetice a adoptat o recomandare de integrare a elementelor esențiale ale Regulamentului privind mecanismul de monitorizare al UE („RMM”) în acquis-ul comunitar în domeniul energiei. În ianuarie 2018, Consiliul ministerial a adoptat o altă recomandare, sfătuind părțile contractante să pregătească condițiile analitice, instituționale și de reglementare pentru elaborarea și adoptarea planurilor naționale energetice și de schimbări climatice integrate pentru perioada 2021-2030. Recomandarea pune în sarcina misiunii Energie și climă Comitetul Comunității Energetice de a identifica elementele principale și procedurile corespunzătoare pentru elaborarea acestor planuri naționale, luând în considerare elementele relevante din Ghidul pentru statele membre UE privind aceste planuri, expusă de Comisia Europeană la 18 noiembrie 2015 ca anexa 2 din statutul Uniunii Energiei din 2015. În plus, se așteaptă ca Comisia Europeană să propună o decizie obligatorie din punct de vedere juridic a Consiliului ministerial privind includerea unor dispoziții adecvate din noul regulament UE privind guvernarea Uniunii Energiei, după ce aceasta va fi adoptată la nivelul Uniunii Europene (prevăzută pentru 2018). Apropierea legislativă cu legislația UE în materie de schimbări climatice va ajuta, de asemenea, țările respective să își îndeplinească obligațiile internaționale în temeiul Acordului de la Paris și al Protocolului de la Montreal. Suprapunerile cu lucrările de armonizare efectuate în cadrul contractelor anterioare finanțate de UE vor fi evitate.

Activități:

4.1. Ateliere de lucru în fiecare țară (6) privind acquis-ul comunitar respectiv

4.2. Analiza legislației naționale și a politicilor fiscale, elaborarea de propuneri și planuri de aliniere legislativă prevăzute în acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina, în acordul CEPA (Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat) cu Armenia, Prioritățile de parteneriat cu Belarus și Azerbaidjan, precum și orice recomandări sau decizii relevante ale Comunității Energetice. Va fi elaborată și monitorizată analiza deficitară cu legislația și planurile strategice actuale (Foaie de parcurs pentru implementare). Vor fi elaborate documentele și planurile politice pentru alinierea legislativă care este prevăzută în aceste acorduri, vor fi furnizate asistența tehnică și îndrumări privind punerea lor în aplicare.

4.3. Proiectul va furniza informații relevante cu privire la progresele înregistrate la reuniunile relevante ale subcomitetelor, la discuțiile pe platforme și grupuri, la reuniunile Comunității Energetice și va furniza informații actualizate către DG NEAR și delegațiilor UE relevante.

Componenta 5: Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare și ghiduri sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris

Prin semnarea și ratificarea Acordului de la Paris, țările s-au angajat ferm să se transforme în economii cu emisii reduse de carbon. Acest obiectiv ambițios necesită o abordare holistică, în care schimbările climatice sunt integrate în politicile, planurile și programele de dezvoltare în toate sectoarele economiei. Schimbările climatice sunt încă adesea considerate o problemă pură de mediu și este extrem de important să se consolideze coordonarea între diferitele părți ale guvernului și să se asigure responsabilitatea ministerelor sectoriale pentru acest proces. De asemenea, este esențial ca considerentele de gen să fie integrate în ghidurile sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

Sectorul energetic este principala sursă de emisii de GES în regiune și principalul sector care trebuie abordat prin implementarea CND și LED. Integrarea schimbărilor climatice în politicile energetice va constitui o prioritate forte pentru această componentă. Trebuie avută în vedere, totuși, asistența anterioară și continuă acordată țărilor partenere de alte proiecte și donatori pentru a evita suprapunerile. Deși majoritatea țărilor oferă acces la rețelele de distribuție a energiei electrice și la rețelele de distribuție a gazelor pentru majoritatea cetățenilor și întreprinderilor, provocările cu care se confruntă țin de durabilitatea, eficiența și fiabilitatea serviciilor energetice. Aceste provocări sunt în mare parte legate de utilizarea ineficientă a energiei, reducerea frecvență a energiei, creșterea costurilor energiei, lipsa unei încălziri durabile și accesibile în timpul iernii și absorbția lentă a energiei regenerabile.

Agricultura este un alt sector important în toate cele șase țări din vecinătatea Estică. Sectorul are un potențial ridicat de reducere a emisiilor de GES și se confruntă cu impacturi sporite a schimbărilor climatice și cu vulnerabilitate în fața acestora. Integrarea schimbărilor climatice în sectorul agricol va aduce beneficii legate atât de atenuare, cât și de adaptare la schimbările climatice. Republica Moldova are experiență în integrarea schimbărilor climatice în cadrul proiectului implementat de PNUD finanțat de Guvernul Austriei (ADA). Proiectul a elaborat un ghid privind integrarea adaptării schimbărilor climatice în politică și planificare; au fost elaborate recomandări de integrare pentru sectoarele transporturilor și energetic. Lucrările privind integrarea în politicile sectoriale vor fi desfășurate ținând seama de lucrările realizate anterior de proiectul ClimaEast, pentru a evita suprapunerea eforturilor.

Activități:

5.1. Seminar de inițiere/instruire privind integrarea schimbărilor climatice (SC) în politicile sectoriale, eventual concentrându-se asupra energiei

5.2. Fiecare țară dezvoltă recomandări de integrare a dimensiunii de gen în cel puțin două sectoare prioritare. Sectorul energetic va reprezenta o prioritate forte pentru această componentă. Se vor desfășura consultări cu AIE și va fi explorată angajarea AIE pentru a asigura implicarea puternică nu numai a ministerelor mediului, ci și a ministerelor de energie. Aceasta va include analiza detaliată a politicii sectoriale, analiza riscurilor schimbărilor climatice și a potențialului de reducere a emisiilor de GES, analiza cost-beneficiu, recomandări de integrare, cadrul de reglementare/instituțional/coordonare, cadrul de monitorizare și resursele/planificarea financiară. Dezvoltarea politicilor responsabile de egalitatea de gen va fi asigurată prin: analiza contextului sectorial pentru integrarea dimensiunii de gen și a datelor defalcate pe sexe specifice sectorului; implicarea experților de gen în implementarea activității; evaluarea cadrelor instituționale privind egalitatea de gen și a mecanismelor de coordonare pentru sectoarele selectate; integrarea egalității de gen în cadrul politicilor sectoriale privind schimbările climatice și a instrumentelor și proceselor de planificare; și implicarea în consultări cu părțile interesate cu femei și organizații ale femeilor, agenții guvernamentale relevante care abordează egalitatea de gen și emanciparea femeilor (de exemplu, ministerele pentru muncă și politica socială), precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, subnațional și național. În ceea ce privește recomandările privind integrarea va fi luat în considerare Ghidul

privind „Integrarea mediului și a schimbărilor climatice în cooperarea și dezvoltarea internațională a UE: Spre o dezvoltare durabilă”.

Suplimentar la energie, selectarea sectoarelor prioritare pentru integrarea SC va fi convenită cu țările și Comisia Europeană, DG NEAR, la prima reuniune a Comitetului de coordonare. Pentru a identifica sectoarele vor fi consultate țările prin procesul de planificare a implementării CND (componenta 2), analiza detaliată a politicii sectoriale, analiza potențialului de atenuare a SC, barierele, riscurile, analiza cost-beneficiu.

5.3. Trei seminare de formare bazate pe sectoare sub-regionale și ateliere de schimburi de cunoștințe și o serie de consultări și ateliere naționale (evenimente la nivel înalt, dacă se consideră necesar) cu factorii de decizie sectoriali și factorii de decizie privind integrarea schimbărilor climatice în politicile, strategiile și planurile sectoriale.

5.4. Orientări sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris

Componenta 6: Investiții în domeniul schimbărilor climatice

Trecerea la o economie cu emisii reduse de carbon necesită investiții financiare substanțiale. Lipsa de proiecte rentabile pentru a răspunde acestor necesități se datorează adesea constrângerilor de capacitate și lipsei de înțelegere a modului în care ar putea fi dezvoltată o conductă pentru astfel de proiecte. EU4Climate va aborda această problemă, ținând seama de inițiativele deja existente conduse de UE, de alți donatori și în special de IIF, cum ar fi Fondul pentru o creștere ecologică, ESP, Orașe inteligente și alte inițiative relevante, în căutarea unor acțiuni complementare. Proiectul va promova instrumente și mecanisme de finanțare a schimbărilor climatice care sunt 100% responsabile față de dimensiunea de gen și care vizează și ajung la grupuri comunitare, întreprinderi de bază pentru femei și rezultate de dezvoltare durabilă. Consolidarea capacităților referitor la îmbunătățirea investițiilor în domeniul schimbărilor climatice, cu obiectivul de gen, va implica factorii de decizie politică, femeile și organizațiile de femei, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, sub-național și național.

6.1. Două forumuri regionale de finanțare a schimbărilor climatice: evenimente regionale privind planificarea investițiilor și mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice. Evenimentele vor oferi țărilor beneficiare oportunități de a discuta despre rețelele lor de finanțare a combaterii schimbărilor climatice, de a examina planificarea investițiilor în domeniul schimbărilor climatice și instrumentele bugetare, de a se întâlni și de a interacționa cu IIF, cu donatorii și potențialii investitori

6.2. Seminare, consultări și consolidarea capacităților furnizate prin intermediul atelierelor naționale și serviciilor de consiliere a personalului relevant din cadrul ministerelor pentru a le permite să dezvolte o serie de proiecte rentabile prioritare și programe de integrare a SC în instrumentele naționale de finanțare. Considerațiile privind egalitatea de gen vor fi luate în considerare pentru planificarea consultărilor și pentru accesul la evenimentele de formare și consolidare a capacităților.

6.3. Ateliere regionale și naționale privind cadrele de finanțare în domeniul schimbărilor climatice care implică ministerele de finanțe, economie și planificare.

6.4. Două studii pilot naționale privind cadrele de finanțare în domeniul schimbărilor climatice care respectă dimensiunea de gen, etichetarea bugetului în domeniul schimbărilor climatice și integrarea indicatorilor SC în sistemele naționale de planificare și raportare a bugetului în cadrul ministerelor de finanțe.

Componenta 7: Planificarea adaptării, cu accent special pe adoptare și, la necesitate, elaborarea planurilor de adaptare

Toate cele șase țări sunt extrem de vulnerabile la efectele adverse ale schimbărilor climatice. Creșterea fenomenelor meteorologice extreme, valurile de căldură mai frecvente, incendiile forestiere și secetele, precipitațiile mai mari și inundațiile sunt doar câteva dintre consecințele care ar putea mări magnitudinea dezastrelor și ar duce la pierderi economice semnificative, probleme de sănătate publică și decese. Acordul de la Paris vizează „consolidarea capacității de adaptare, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității față de schimbările climatice”. Țările vor trebui să prezinte și să actualizeze periodic informațiile despre

prioritățile de adaptare, implementarea și nevoile de sprijin. Astfel, se așteaptă ca țările să realizeze o planificare continuă și o acțiune de adaptare iterativă și să comunice despre aceste acțiuni comunității internaționale. Proiectele vor sprijini țările care au elaborat deja astfel de planuri și vor urmări procesul de adoptare. În același timp, acesta va sprijini țările care încă nu dispun de planuri de adaptare naționale sau sectoriale sau de cadre de planificare. În plus, proiectul va avea ca scop implicarea nivelului local în această planificare. Componenta va fi planificată și implementată în coordonare cu Programul de sprijin pentru pregătirea Fondul Verde pentru Climă (GCF) în țările eligibile pentru GCF. Punctele focale/Centrele de interes în domeniul egalității de gen din cadrul birourilor țărilor participante ale PNUD și ale partenerilor naționali vor fi implicate activ în evenimente regionale de transfer de cunoștințe privind PNA.

Activități:

7.1. Suportul pentru planificarea națională de adaptare (PNA) în cel puțin două țări. Aceasta va include studiul de definire a domeniului, foaia de parcurs, dezvoltarea PNA, cadrele instituționale, de coordonare, finanțare, monitorizare, raportare și comunicare pentru PNA. Programele PNA vor include analiza de gen și vor utiliza datele defalcate pe sexe și vârstă, vor ține seama de modul în care impactul schimbărilor climatice afectează în mod diferit bărbații și femeile și va identifica sectoare, strategii și mecanisme cheie pentru politica și acțiunile responsabile de dimensiunea de gen. Activitatea va integra obiectivele privind egalitatea de gen și va asigura participarea femeilor și organizațiilor de femei. Experții de gen vor fi implicați în procesul PNA.

7.2. Urmărirea și facilitarea adoptării planurilor de adaptare naționale și sectoriale³. Acest lucru se va întâmpla mai ales prin evenimente de nivel înalt pentru a facilita adoptarea planurilor existente și lansarea dezvoltării altora noi.

7.3. Schimbul de cunoștințe transfrontalier privind elaborarea, punerea în aplicare și raportarea de către PNA a CCONUSC (comunicarea de adaptare în conformitate cu Acordul de la Paris). Consultări/aliniere ce țin de cooperarea transfrontalieră și interregională privind planificarea adaptării. Se vor organiza cinci seminare regionale și schimburi de cunoștințe privind PNA.

7.4. Organizarea de ateliere de lucru care implică autorități locale și centrale în discuțiile privind procesul de planificare a adaptării.

Componenta 8: Monitorizare și evaluare (M&E), comunicare, vizibilitate și raportare

M&E, comunicări, vizibilitate (conform anexei 5 - Planul de comunicare și vizibilitate) și raportare, inclusiv revizuirea intermediară și evaluarea terminalelor, lecțiile învățate și punerea în aplicare a planului de comunicare și vizibilitate.

M&E se va desfășura în conformitate cu planul M&E prezentat în secțiunea VI pe baza indicatorilor descriși în cadrul logic prezentat în secțiunea V de mai jos. Folosirea datelor și a indicatorilor dezagregați pe sexe va fi asigurată acolo unde este cazul. În primul an al proiectului, echipa de proiect, cu asistența consultanților externi, vor elabora, dacă este necesar, instrumentele necesare pentru a urmări progresul și rezultatele obținute în cadrul proiectului (de exemplu, scorul de performanță instituțional pentru a măsura câștigurile în capacitățile instituționale naționale pentru implementarea Acordului de la Paris). PNUD va prezenta rapoartele de progres și raportul final al acțiunii către UE în conformitate cu articolul 3 din Prevederile generale.

Componenta 9: Managementul proiectului

Aceasta este o funcție de susținere. Guvernanța proiectului, managementul și mecanismele de supraveghere și responsabilitățile sunt prezentate în secțiunea IV de mai jos.

³ În funcție de contextul național, țările ar putea alege să adopte diferite formate pentru instrumentele de planificare a adaptării (de exemplu, Strategia Națională de Adaptare, Planul de Acțiuni, Cadrul de Adaptare etc.).

Proiectul va crea o rețea de persoane și entități de resurse din țările participante pentru a conduce implementarea diferitelor componente tematice. Aceasta va include crearea unei rețele de persoane resurse pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile de schimbări climatice în toate țările beneficiare; implicarea persoanelor resurse pe dimensiunea de gen a CCONUSC și a PNUD în evenimentele de instruire.

Resursele necesare pentru a obține rezultatele scontate

Având în vedere natura proiectului, resursele-cheie necesare pentru atingerea rezultatelor scontate vor consta în principal în plăți către experți și consultanți pentru a oferi sprijin analitic și tehnic pentru dezvoltarea proiectelor, achiziția de date, cheltuielile de deplasare, costurile întâlnirilor și atelierului, călătoriile de studiu, serviciile contractuale pentru susținerea activităților proiectului. Din partea birourilor PNUD de țară se așteaptă să ofere suport pentru spațiul de întâlnire, recrutarea de experți și consultanți, coordonarea consultărilor cu părțile interesate și a partenerilor din țara beneficiară și desemnarea unui supraveghetor responsabil sau a unei persoane de contact pentru proiect. Planul de lucru pentru proiectul regional și planurile naționale de acțiune vor fi elaborate pe parcursul fazei inițiale cu alocările bugetare respective și vor fi prezentate la Atelierul de inițiere pe baza Planului de lucru indicativ prezentat în secțiunea VII. În timpul implementării proiectului, eficiența și rentabilitatea intervențiilor proiectului vor fi asigurate prin sinergie cu alte proiecte și inițiative, printr-o coordonare eficientă și printr-o planificare comună de lucru între birourile PNUD din țările beneficiare și Centrul Regional PNUD din Istanbul (IRH), participarea puternică a părților interesate și implicarea guvernelor naționale și a beneficiarilor instituționali.

Parteneriate

Acest proiect se bazează pe numeroase proiecte, parteneriate și inițiative anterioare și în desfășurare, care combină expertiza UE și PNUD atât la nivel regional, cât și la nivel național în dezvoltarea și guvernarea politicii de schimbări climatice, cu expertiză transversală în ceea ce privește consolidarea capacităților, participarea părților interesate și finanțarea, să pună în aplicare Acordul de la Paris și să contribuie la dezvoltarea emisiilor reduse și a rezistenței la schimbările climatice. Fiecare Birou PNUD al țărilor respective (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina) oferă o bază solidă de susținere a acestui proiect prin activitățile desfășurate, precum și prin parteneriate cu guvernul și alți parteneri de dezvoltare. Principalele inițiative partenere sunt prezentate mai jos, în timp ce o listă detaliată a proiectelor relevante pe țări este prezentată în secțiunea Angajarea părților interesate și în anexa 1.

Programul de lucru pentru perioada 2014-2017 a platformei Parteneriatului Estic 2 privind „integrarea economică și convergența cu politicile UE” prevede că se va urmări „o coordonare strânsă cu activitățile Platformei de securitate energetică și a inițiativei sale emblematice în domeniul energiei durabile ... datorită naturii transversale a problemelor de mediu și a schimbărilor climatice”. Acest lucru a fost recunoscut, de asemenea, în programul de lucru revizuit al Platformei 3 privind energia, care enumeră punerea în aplicare a Acordului de la Paris în domeniul schimbărilor climatice ca una dintre prioritățile sale.

Acțiunile de atenuare a schimbărilor climatice sunt abordate, de asemenea, prin programe regionale de energie finanțate de UE, cum ar fi EU4Energy, un proiect de patru ani privind îmbunătățirea datelor energetice și elaborarea politicii energetice bazate pe dovezi în Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală, având un buget de 20 milioane EUR. Programul, care este implementat de Agenția Internațională pentru Energie (IEA), Secretariatul Comunității Energetice și Secretariatul Cartei Energetice, include printre obiectivele sale contribuția la atingerea obiectivelor Acordului de la Paris. Proiectul EU4Climate va fi partener și va fi coordonat îndeaproape cu proiectul EU4Energy Governance, care face parte din Inițiativa EU4Energy, care acoperă tot sprijinul UE pentru elaborarea de politici energetice bazate pe dovezi și eficiența energetică în regiunea Parteneriatului Estic. Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți mediul legislativ și de reglementare pentru sectorul energetic din țările participante, în conformitate cu obligațiile Tratatului UE și a Comunității Energetice pentru Georgia, Moldova și Ucraina și cu cele mai bune practici ale UE pentru toate cele șase țări partenere Estice. Proiectul se va coordona în mod specific cu Componenta 3 – „Mediul legislativ și de reglementare și infrastructura energetică cheie”, care este implementat în comun de către Secretariatul Comunității Energetice și Secretariatul Cartei Energetice.

Inițiativa „Convenția primarilor - Est” (CoMO East), care funcționează începând cu 2011, oferă asistență specifică autorităților locale și regionale din regiunea Parteneriatului Estic în dezvoltarea planificării energiei durabile sau în elaborarea planurilor de acțiune privind energia durabilă și schimbările climatice (SECAP). Prin inițiativa CoMO East, aproape 200 de orașe s-au înscris în țările Parteneriatului Estic, iar peste 80 dintre acestea au elaborat deja și și-au prezentat planurile de acțiune privind energia durabilă și schimbările climatice. A doua fază a CoMO East (4,5 milioane EUR) a fost lansată în 2016 și va acoperi perioada până în 2020.

Fondul pentru o creștere ecologică (GGF) este un fond structurat (parteneriat public privat) care oferă finanțare și asistență tehnică pentru eficiență energetică și energie regenerabilă. Acesta oferă refinanțarea investițiilor în eficiența energetică și energiile regenerabile către întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și gospodăriile țărănești, în special prin intermediul instituțiilor financiare locale. Înființat în 2009 pentru a-și desfășura activitatea în Europa de Sud-Est, a fost extins până în 2012 pentru a acoperi și Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina.

UE contribuie, de asemenea, prin intermediul Facilității de Investiții pentru Vecinătate (NIF), care va fi transformată în curând în Platforma de investiții pentru vecinătate (NIP), în Parteneriatul Estic privind Eficiența Energetică și Parteneriatul pentru Mediu (E5P), care vizează promovarea investițiilor în eficiența energetică în țările Parteneriatului Estic.

Proiectul propus va stabili coordonarea și sinergia cu celelalte proiecte de asistență tehnică din țările beneficiare sprijinite de donatorii multilaterali și bilaterali. Se va stabili o fertilizare optimă a ideilor și a celor mai bune practici între acest proiect propus și *Programul de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse (LECB)*, finanțat de UE și implementat de PNUD în 38 de țări (inclusiv Moldova) și programul succesori global de sprijin CND, fiind implementat în peste 30 de țări cu ambiția de a crește la 60. Programul Global LECB a sprijinit țările pentru activitățile legate de Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice și, în special, ce țin de CND. Acesta a oferit în mod special sprijin în implementarea CND, pregătirea LED-urilor și stabilirea sistemelor MRV și a sistemelor de inventariere a gazelor cu efect de seră, toate acestea fiind și subiecte importante ale proiectului propus. Acesta va fi cel mai probabil urmat de un nou program global de asistență CND. Prin urmare, proiectul propus va putea valorifica experiențele și lecțiile învățate din programul LECB, se va baza pe rezultatele sale (în special în cazul Moldovei) și va căuta sinergii și va fi coordonat cu noul program global de sprijin CND.

În Parteneriatul Estic al UE țările au beneficiat de sprijin din partea Facilității Globale de Mediu pentru crearea de capacități și asistență tehnică în stabilirea cadrelor de monitorizare și raportare ale CCONUSC prin intermediul *Programului Global de Sprijin privind Comunicările Naționale și Raportul Bianual Actualizat* (condus de PNUD și UNEP). Sprijinul pentru planificarea adaptării a fost oferit cu ajutorul PNUD în cadrul *Programului Global de Sprijin pentru Planurile Naționale de Adaptare*. Noul *program de pregătire al Fondului Verde pentru Climă* oferă sprijin țărilor eligibile pentru inițierea, formularea și punerea în aplicare a planurilor naționale de adaptare. În 2016-2017, PNUD sprijină țările din regiune să elaboreze aplicații ale planului național de adaptare (PNA) la Fondul Verde pentru Climă (GCF). Țările au beneficiat, de asemenea, de sprijin în dezvoltarea politicii climatice și a consolidării capacităților pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în domeniul schimbărilor climatice de la guvernele Austriei, Germaniei, SUA și altele.

Riscuri și ipoteze

Riscurile și analiza riscurilor, precum și strategia de reducere a riscurilor sunt explicate mai detaliat în Anexa 3. În conformitate cu cerințele standardelor PNUD, Managerul de Proiect va monitoriza riscurile trimestrial și va raporta situația riscurilor pentru PNUD IRH. Progresele vor fi înregistrate în jurnalul de risc al PNUD ATLAS. Riscurile vor fi raportate ca fiind critice atunci când impactul și probabilitatea sunt ridicate. Cadrul de rezultate prezentat în secțiunea V de mai jos prezintă principalele ipoteze incluse în proiectarea obiectivelor, realizărilor și activităților proiectului.

Angajarea părților interesate

Următoarele părți interesate principale vor fi implicate în toate activitățile programului și vor deveni principalii parteneri în implementarea proiectului:

- Autoritatea competentă din cadrul guvernului național pentru coordonarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice. Acest lucru coincide adesea cu punctul focal pentru CCONUSC. În majoritatea cazurilor, acesta este ministerul responsabil de problemele de mediu;
- Departamentele tehnice ale altor ministere relevante (cum ar fi mediul, energia, resursele naturale, economia, industria, agricultura, finanțele) și alte agenții guvernamentale (cum ar fi silvicultură, agenții de gospodărire a apelor);
- Structurile tehnice și administrative responsabile de proiectarea, implementarea și funcționarea ETS, precum și de instalațiile energetice și industriale care fac obiectul schemei;
- Principalele structuri regionale și naționale responsabile de gestionarea resurselor naturale, cum ar fi pădurile, râurile, oceanele, solurile permafrost;
- Autoritatea competentă pentru Mecanismul de dezvoltare curată (CDM), implementarea în comun (JI) și comerțul internațional cu emisii;
- Comisiile pentru femei și ministerele de resort relevante ce vizează egalitatea de gen și mandatul de încredere al femeilor în rândul părților implicate în proiect;
- Alte părți interesate, cum ar fi guvernele regionale și locale, mediul academic, organizațiile societății civile (adică ONG-uri, mediul academic) și sectorul privat, sunt implicate și beneficiază de anumite activități specifice.

Mai exact, următoarele șase părți interesate vor fi implicate în următoarele șase țări beneficiare:

În **Armenia**, în implementarea proiectului vor fi implicate următoarele părți interesate: Ministerul Protecției Naturii (agenția națională autorizată pentru coordonarea implementării CCONUSC), Ministerul Agriculturii, Ministerul Administrației și Dezvoltării Teritoriale, Ministerul Situațiilor de Urgență („Serviciul Hidrometeorologie și Influența activă asupra fenomenelor atmosferice” SNCO), Serviciul Național de Statistică, Ministerul Infrastructurilor Energetice și Resurselor Naturale (inclusiv Comitetul de Stat pentru Gospodărirea Apelor), Ministerul Dezvoltării Economice și Investițiilor, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Științei, Ministerul Sănătății, Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor, Adunarea Națională, ONG-uri, Academia Națională de Științe, universități, organizații internaționale, comunitatea de afaceri, grupuri de femei și tineri, mass-media.

Următorii parteneri din **Azerbaidjan** vor fi implicați în implementarea proiectului:

Numele partenerului	Relevanță	Rolul potențial în proiect
Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	Principalul organism de mediu din țară. NFC (punctele focale naționale) pentru CCONUSC și NDA (Autorități naționale desemnate) pentru GCF	Beneficiar principal și partener de implementare
Ministerul Economiei	Guvernul principal din Azerbaidjan a fost însărcinat cu elaborarea unor programe și planuri strategice majore, inclusiv stabilirea de tarife	Partener cu un rol-cheie în elaborarea documentelor de politică economică națională, de ex. LED-uri, PNA, reducerea emisiilor de GES pentru gestionarea deșeurilor etc.
Ministerul Energiei	Organism guvernamental principal energetic	Rol important în măsurile de eficiență energetică în clădiri

Ministerul Agriculturii	Organism guvernamental principal în dezvoltarea politicii agricole	Partener cheie pentru măsurile de atenuare și adaptare în agricultură
Ministerul Situațiilor de Urgență	Corpul guvernamental principal reacționează la consecințele grave ale schimbărilor climatice, cum ar fi inundațiile, alunecările de teren, secete etc.	Partener cheie în elaborarea și implementarea de măsuri pentru evitarea și reducerea pierderilor/daunelor cauzate de consecințele grave ale schimbărilor climatice
Azenergie OSC	Producător principal de energie electrică prin utilizarea centralelor termice și hidroelectrice mari	Unul dintre partenerii importanți în reducerea emisiilor GES în sectorul energetic
Azersu OSC	Agenția principală în aprovizionarea cu apă potabilă	Partener cheie pentru măsurile de adaptare
Azerishig OSC (Electricitate)	Agenția principală responsabilă de distribuția și vânzarea energiei electrice	Partener cheie în calitate de administrator al unui mare sistem de distribuție electrică
Agenția de Stat pentru Energie Alternativă și Regenerabilă	Dezvoltă politica de stat pentru energia regenerabilă. De asemenea, se ocupă de producția de energie din energia solară, biologică, hidrocentrale mici	Partener cheie în dezvoltarea energiei alternative ca modalitate de reducere a emisiilor de GES
Compania petrolieră de stat a Republicii Azerbaidjan (SOCAR)	Responsabilă de producția și prelucrarea de petrol și gaze	Vor fi relevante pentru elaborarea strategiilor de reducere a emisiilor de GES în sectoarele de producție a petrolului și gazului
Întreprinderi de Ameliorare și Apă SA	Responsabile de distribuția apei de irigații și ameliorarea terenului	Vor fi relevante pentru elaborarea și implementarea măsurilor de adaptare
Parlamentul național (Milli Mejlis)	Principalul organism legislativ din Azerbaidjan	Responsabil de orice schimbări și inițiative legislative posibile
Autorități locale executive și municipalități	Au autoritate și sunt responsabile pentru orice măsuri și inițiative la nivel local	Inițiativele și acțiunile la nivel local nu pot fi puse în aplicare fără sprijinul lor

În **Georgia**, lista părților interesate va include, dar nu se limitează la Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii (inclusiv Agenția Națională pentru Mediu, Agenția Națională pentru Păduri și Centrul de Informare și Educație pentru Mediu), Ministerul Economiei și Dezvoltării Durabile, Parlamentul Georgiei, Organizațiile internaționale (UE, USAID, PNUD/GEF, UNEP, GIZ, Agenția de Dezvoltare a Austriei, bănci de dezvoltare precum BERD și KfW care sprijină investițiile în eficiența energetică și energia regenerabilă), comunitatea de afaceri, femeii și grupuri de tineret, mass-media.

Ministerele și agențiile sectoriale relevante vor participa la consolidarea capacităților și fortificarea activităților care vizează identificarea, pregătirea și punerea în aplicare a acțiunilor de atenuare și adaptare

în sectoarele economice cheie. Alte părți interesate relevante, cum ar fi Academia de Științe, sectorul privat, sectorul ONG și ministerele relevante, vor fi incluse în proces, precum și vor participa la activități de formare.

Principala parte interesată a proiectului este **Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii al Georgiei**, responsabil pentru dezvoltarea politicii de mediu și climatice. **Ministerul Economiei și Dezvoltării Durabile din Georgia (MESD)** elaborează stimulente pentru creșterea economică și promovarea „Economiei ecologice”. Ministerul elaborează și implementează măsuri de eficiență energetică în sectoarele industriei, construcțiilor și transporturilor. De asemenea, activează pentru utilizarea unei producții eficiente din punct de vedere a resurselor și elaborarea strategiei privind economia ecologică. După modificările aduse Cabinetului de Miniștri, **Ministerul Energiei** și toate funcțiile sale au fost integrate în MESD, drept urmare MESD va implementa politica energetică națională. MESD va participa la elaborarea de strategii și programe care să abordeze prioritățile din sectorul energetic, să monitorizeze punerea lor în aplicare și să elaboreze recomandări adecvate, să desfășoare activitățile legate de dezvoltarea energiei regenerabile și a economiilor de energie. MESD ar trebui să colaboreze îndeaproape cu Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii pentru a promova dezvoltarea politicii energetice inteligente în domeniul climei. Departamentul de Amenajare Teritorială și Politica de Construcții din cadrul Ministerului Economiei și Dezvoltării Durabile are responsabilitatea dezvoltării, implementării, coordonării, gestionării și monitorizării activităților de amenajare a teritoriului, planificare urbană și a construcțiilor, inclusiv a reglementărilor tehnice și a codurilor de construcție. **Ministerul Dezvoltării Regionale și Infrastructurii (MRDI)** este responsabil de politica de dezvoltare regională și planificarea municipală. MRDI este responsabil pentru supravegherea generală și implementarea dezvoltării regionale, planificarea, implementarea și monitorizarea aferentă. De asemenea, acesta acționează în vederea descentralizării și a elaborat o strategie de autogovernare care urmează să fie adoptată de Guvern la începutul anului 2018 și care prevede prestarea serviciilor municipale, inclusiv a transportului urban durabil, care să fie integrată în planurile de dezvoltare urbană și care are ca scop reducerea emisiilor de GES.

Parlamentul georgian este organul reprezentativ suprem al țării, care exercită puterea legislativă și stabilește principalele direcții ale politicii interne și externe a țării, controlează activitățile guvernării prevăzute de Constituție și exercită alte atribuții stabilite de Constituție, alte acte normative și Regulamentul de procedură al Parlamentului. **Comisiile parlamentare** sunt responsabile de pregătirea preliminară a problemelor legislative, de asistența pentru punerea în aplicare a deciziilor Parlamentului, de controlul asupra organismelor responsabile față de Parlament și de controlul asupra activităților guvernului. Comisiile sectoriale parlamentare (chestiuni agrare, precum și resursele de mediu și resurse naturale) sunt principalele părți interesate pentru elaborarea pachetelor legislative legate de acquis-ul comunitar și depunerea lor ulterioară în parlamentul Georgiei spre adoptare.

Municipalitățile din Georgia sunt, de asemenea, părți interesate importante, deoarece sunt responsabile pentru prestarea de servicii municipale, încurajând parteneriatele public-privat, punând în aplicare strategiile SEAP (aplicabile orașelor/municipalităților care sunt semnatare ale Convenției primarilor).

Următorii parteneri vor avea un rol în implementarea proiectelor în **Georgia**:

Partener	Rolul în proiect
GEF/PNUD - Pregătirea SBUR & FNC pentru CCONUSC	Inventarierea GES, consolidarea capacității sistemului MRV, elaborarea de strategii de adaptare și de atenuare
GIZ - Program de parteneriat - Dezvoltarea sistemului MRV în Georgia	Acțiuni de coordonare/complementare privind consolidarea capacității sistemului MRV
GIZ - Dezvoltarea capacităților pentru politica în domeniul schimbărilor climatice în țările din Europa	Coordonarea procesului de dezvoltare a Planului de acțiune privind schimbările climatice

de Sud-Est, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, Faza III (CDCP III)	
GEF/UNEP - Aplicarea peisajului și gestionarea durabilă a terenurilor pentru diminuarea degradării terenurilor și contribuirea la reducerea sărăciei în zonele rurale	Acțiuni de coordonare/complementare cu privire la integrarea schimbărilor climatice în sectorul agricol

În **Moldova**, beneficiarul primar al UE4Climate este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRE), responsabil de elaborarea politicilor publice eficiente, inclusiv în domeniul mediului și al schimbărilor climatice. În afară de minister, instituțiile sale subordonate vor fi implicate în implementarea proiectului, cum ar fi Agenția de Mediu, Inspectoratul de Mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat etc. care sunt responsabile pentru implementarea politicilor și a cadrului legal. Drept rezultat al reformei administrației ministerului în 2017-2018 au apărut noi structuri și mecanisme de coordonare relevante pentru zona schimbărilor climatice. Proiectul EU4Climate este considerat la timpul potrivit, având în vedere necesitățile de aliniere legislativă stabilite în capitolul 17 „Schimbările climatice” din Acordul de asociere UE-Moldova și necesitatea de a construi capacitățile noilor unități administrative care se ocupă de problemele legate de schimbările climatice.

În același timp, MARDE va fi implicat în desfășurarea unor dialoguri regulate cu administrațiile publice locale (APL), sectorul privat, mediul academic și ONG-urile pentru a asigura conștientizarea și implicarea lor în implementarea activităților proiectului. De asemenea, va facilita dialogul cu Ministerul Economiei și Infrastructurii privind integrarea problemelor legate de schimbările climatice în sectoarele transporturilor și energiei (Componenta 5). Întrucât proiectul vizează nivelul de guvernare locală se consideră că APL-urile care au semnat Convenția Globală a primarilor pentru climă și energie sunt interesate de abordarea problemelor legate de climă și care pot fi prioritizate în timpul implementării proiectului. Cu toate acestea, proiectul va încerca să crească gradul de conștientizare a opiniei publice cu privire la CND, LEDS și NAMA printre numărul mai mare de APL-uri reprezentând toate cele trei regiuni de dezvoltare ale țării (Nord, Centru și Sud).

Procesul de implementare a proiectului va fi coordonat cu Cancelaria de Stat, care este Autoritatea Națională de Coordonare a Asistenței Tehnice și Ministerul Finanțelor cu privire la conducerea proiectelor rentabile legate de schimbările climatice.

În **Ucraina** proiectul va fi coordonat cu următorii parteneri care desfășoară activități în derulare importante pentru activitatea EU4Climate:

Partener	Rolul în proiect
Banca Mondială	Proiectul de Parteneriat pentru pregătirea pieței (PMR). Scopul său este de a stabili sistemul MRV în scopul ETS.
GIZ	Stabilirea proiectului ETS în Ucraina. Susține Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale de a dezvolta condițiile necesare pentru înființarea unui ETS.
FAO	Gestionarea complexă a resurselor naturale pe peisaje degradate în zone forestiere-stepă și stepă ale proiectului din Ucraina. Promovează restaurarea peisajelor degradate în zonele forestiere-stepă și stepa din Ucraina

În cazul în care există nevoia de a angaja părți responsabile pentru implementarea proiectului în oricare dintre aceste țări, birourile de țară ale PNUD vor aplica regulile și reglementările respective ale PNUD în acest sens. Selectarea părților responsabile va fi aprobată de Consiliul de proiect.

Cunoaștere și învățare

Proiectul oferă oportunități ample de schimb de cunoștințe și de învățare între țările beneficiare, între țările beneficiare și partenerii din UE, precum și cu alte programe și inițiative internaționale privind politica în domeniul schimbărilor climatice. Toate componentele proiectului includ activități specifice privind schimbul de cunoștințe și învățarea. Dezvoltarea capacităților instituțiilor naționale se află în centrul strategiei de proiect. Schimburile cu instituțiile și experții UE vor fi asigurate prin călătorii de studiu, activități comune de formare a capacităților și seminare de formare. Proiectul va stabili cooperarea la nivel de lucru și schimbul de informații cu programul Global de sprijin CND, cu proiectul EU4Energy, precum și cu politica internațională în domeniul climei și programe de mediu favorabile, sprijinite de UE, GEF, Programul de pregătire a GCF și alți donatori.

Proiectul va învăța din programul LECB finalizat (2011-2017), finanțat de Comisia Europeană și guvernele Germaniei și Australiei și implementat de PNUD, care a susținut 38 de țări să consolideze capacitățile tehnice, instituționale și sistemice ale sectoarelor public și privat în proiectarea CND, LEDS și NAMA, precum și sistemele naționale de inventariere a GES și a sistemelor MRV.

Proiectul se va baza pe rezultatele și lecțiile Programului ClimaEast finanțat de UE (2013-2017), care a sprijinit Măsurile de atenuare și adaptare la schimbările climatice în politicile de vecinătate din Est și Rusia (8 100 000 EUR) și Piloți (11 000 000 EUR) (2012-2017). Politica ClimaEast are drept scop dezvoltarea de abordări privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, pentru a dota mai bine partenerii în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a face față mai eficient impactului schimbărilor climatice. Politica ClimaEast a sprijinit țările partenere: (i) să se angajeze eficient în negocierile internaționale și să își îndeplinească angajamentele în temeiul acordurilor internaționale (CCONUSC), (ii) să conceapă/să modifice legislația corespunzătoare pentru a sprijini politica națională, și să o alinieze, după caz, la legea și abordările UE privind schimbările climatice (iii) să consolideze capacitatea de planificare strategică în ceea ce privește atenuarea (inclusiv strategiile de dezvoltare a economiei și a sectorului cu emisii reduse de carbon) și adaptarea la schimbările climatice. În cadrul celor cinci acțiuni de bază, proiectul a dat rezultatele de mai jos: (i) Sprijinul implicării CCONUSC și pregătirea pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris; (ii) Elaborarea ghidurilor ce țin de politica sectorială; (iii) sprijinul pentru MRV a reducerii emisiilor GES; (iv) Sprijinul pentru consolidarea capacităților în modelarea GES și evaluarea vulnerabilității; (v) sprijinul pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind clima, după cum sunt specificate în AA cu Georgia, Moldova și Ucraina. Piloții ClimaEast (2012-2017) au demonstrat că ecosistemele intacte sau restaurate, cum ar fi turbăriile, peisajele permafrost, pădurile boreale și pășunile, pot avea un efect pozitiv puternic și rentabil atât în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, cât și asupra modului de viață al oamenilor. Proiectul EU4Climate va beneficia de monitorizarea și analiza emisiilor/captării GES generate de piloții Clima Est pentru realizările și activitățile legate de sistemele MRV și de planificarea sectorială în sectoarele silviculturii și utilizării terenurilor.

Vizibilitate și comunicare

Comunicarea și vizibilitatea UE reprezintă o obligație legală pentru toate acțiunile externe finanțate de UE. Măsurile de comunicare și vizibilitate ale acestui proiect se vor baza pe Planul de comunicare și vizibilitate, anexa 6 la Acordul UE-PNUD. În ceea ce privește obligațiile legale privind comunicarea și vizibilitatea, măsurile vor fi puse în aplicare de către Comisie, țările partenere, PNUD și/sau entitățile mandatate.

În ceea ce privește Vecinătatea de Est, toate acțiunile susținute de UE vor viza creșterea nivelului de conștientizare al publicului țintă privind conexiunile, rezultatul și beneficiile practice finale pentru cetățeni a asistenței UE furnizate în cadrul acestei acțiuni. Acțiunile privind vizibilitatea ar trebui să promoveze, de asemenea, transparența și responsabilitatea privind utilizarea fondurilor. PNUD va fi responsabil pentru implementarea activităților de comunicare în colaborare cu organizațiile de implementare. Aceste activități vor fi finanțate din bugetul acțiunii care conține diferite costuri alocate pentru executarea lor. În conformitate cu articolul 8 din Prevederile generale și Ghidurile comune privind vizibilitatea acțiunilor EC-UN în domeniu⁴, se vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a face public faptul că o acțiune a primit

⁴ Disponibil pe https://ec.europa.eu/europeaid/funding/procedures-beneficiary-countries-and-partners/fafa-united-nations_en

finanțare din partea Uniunii Europene. Ghidurile suplimentare privind vizibilitatea elaborate de Comisie (Politica europeană de vecinătate și negocierile privind extinderea) vor fi respectate cu strictețe.

Este responsabilitatea Centrului regional al PNUD din Istanbul și a oficiilor naționale relevante ale PNUD să informeze pe deplin delegațiile UE și, dacă este cazul, DG NEAR, cu privire la planificarea și punerea în aplicare a obiectivelor de referință de vizibilitate specifice și activităților de comunicare. PNUD va raporta referitor la acțiunilor sale de vizibilitate și comunicare, precum și asupra rezultatelor acțiunii globale adresate comitetelor de monitorizare competente.

Acest proiect va fi comunicat extern ca parte a unui context mai larg al sprijinului acordat de UE țării și, dacă este cazul, regiunii Parteneriatului Estic pentru a spori eficacitatea activităților de comunicare și pentru a reduce fragmentarea în domeniul de comunicare al UE.

PNUD va coordona toate activitățile de comunicare cu delegațiile UE, precum și inițiativele de comunicare regionale finanțate de Comisia Europeană în măsura posibilului. Toate strategiile de comunicare dezvoltate în cadrul acestui proiect vor asigura că acestea sunt în conformitate cu prioritățile și obiectivele inițiativelor regionale de comunicare susținute de Comisia Europeană și în conformitate cu strategia de comunicare a delegației UE în cadrul inițiativei umbrelă „EU4Country”. Comunicarea și sensibilizarea sunt esențiale pentru asigurarea vizibilității Uniunii Europene.

Datorită naturii intervenției legate de punerea în aplicare a Acordului de la Paris în cadrul inițiativei Parteneriatului Estic, vizibilitatea pentru UE va fi integrată în activitățile și rezultatele proiectului, care oferă cel mai bun potențial de vizibilitate și de comunicare. PNUD este cunoscut pentru capacitatea sa de comunicare puternică și activă, inclusiv comunicațiile web și social media, așa cum s-a demonstrat în mai multe inițiative comune anterioare între UE și PNUD. Comunicarea și vizibilitatea vor avea o importanță deosebită în timpul implementării Proiectului, iar PNUD va crea cea mai mare vizibilitate pentru proiect, concentrându-se mereu pe povestirile de interes uman. Acest lucru se va realiza prin intermediul rapoartelor de presă, al comunicatelor de presă, al campaniei sociale comune cu delegații UE în toate cele șase țări, precum și prin broșuri de proiect, prospecte, buletine de știri și alte elemente promoționale pentru a crește și a orienta comunicarea cu toți beneficiarii și părțile interesate. PNUD va utiliza, de asemenea, resursele sale regionale și globale de comunicare, cum ar fi buletine de știri, povestiri web și social media, pentru a difuza informații despre proiecte. Sesiunile de informare vizate și informarea părților interesate vor atrage atenția asupra oportunităților oferite de proiect.

Sustenabilitate și îmbunătățire

Programul a fost conceput pentru a fi orientat către țară și stăpânit de țară, cu capacități tehnice și instituționale dezvoltate printr-o abordare bazată pe învățare prin practică. Responsabilitatea națională a guvernului cu privire la implementarea proiectelor și rezultatele obținute este considerată ca fiind instrumentală pentru susținerea capacităților consolidate în cadrul guvernelor beneficiare și al altor parteneri naționali. Proiectul sprijină în mod specific obiectivul Planului strategic al PNUD de a îmbunătăți planificarea, cadrele politice și capacitățile instituționale pentru a consolida substanțial acțiunile privind schimbările climatice prin susținerea sistemelor de guvernare și transparență integrate. Un accent pe mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice va sprijini guvernele să extindă și să susțină acțiunile de atenuare care sprijină dezvoltarea zero a carbonului.

Prin consolidarea capacităților instituționale și a mecanismelor de politică, țările vor crea un mediu favorabil care va reduce riscurile investiționale, va crea condiții pentru reducerea dependenței de inițiativele finanțate de fonduri nerambursabile, prin atragerea de fonduri private și asigurarea reacției pe dimensiunea de gen la acțiunile naționale în domeniul climei. Consolidarea instituțională la nivel național, combinată cu integrarea politicilor și a planificării climatice în politicile și cadrele naționale de dezvoltare și îmbunătățirea accesului la finanțarea pentru combaterea schimbărilor climatice va contribui la durabilitatea intervențiilor proiectului.

PNUD are birouri în toate cele șase țări ale Parteneriatului Estic. În toate aceste țări, PNUD are portofoliile active privind schimbările climatice, inclusiv proiectele privind atât atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, cât și dezvoltarea politicilor climatice și consolidarea capacităților guvernelor în ceea ce privește negocierile lor privind clima și angajamentele față de acțiunea în domeniul climei. PNUD a avut un rol de coordonare cu echipele ONU, precum și un acces la factorii de decizie cheie și un angajament puternic pozitiv

cu guvernele, partenerii neguvernamentali și comunitățile de experți.

PNUD este puternic implicat în regiune în consolidarea capacității instituțiilor naționale în politica și planificarea schimbărilor climatice, promovarea schimburilor sud-sud și promovarea planificării intersectoriale. Proiectul va putea să utilizeze această experiență pentru o mai bună implicare a instituțiilor naționale și să sprijine alte agenții în coordonarea cu instituțiile.

Proiectul va elabora un set de instrumente, metodologii și cele mai bune practici pentru sprijinirea țărilor în vederea îmbunătățirii capacităților lor instituționale și tehnice pentru a-și îndeplini angajamentele asumate în temeiul Acordului de la Paris, precum și cele care decurg din acordurile lor cu UE. Prin dezvoltarea diferitelor activități în țări (de exemplu, sistemul MRV) cele mai bune practici și metodologii pot fi înregistrate și transferate în alte țări, îmbunătățind, prin urmare, raportarea globală.

Garanțiile sociale și de mediu

Proiectul va contribui la o durabilitate sporită a mediului printr-o îmbunătățire a politicilor sectoriale și prin integrarea atenuării schimbărilor climatice și a adaptării acestora în sectoarele de dezvoltare. Buna guvernare ar trebui să fie un efect secundar pozitiv al programului, deoarece guvernul și administrația modernă trebuie să includă planificarea de mediu pe termen mediu și lung privind aspecte precum adaptarea la schimbările climatice. Drepturile omului nu ar trebui să fie afectate în mod direct, însă accesul la informațiile privind mediul se va îmbunătăți, cu posibile efecte pozitive în cadrul Convenției de la Aarhus.

Analiza de gen și planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen

Schimbările climatice influențează în mod diferit bărbații și femeile, în mare parte datorită competențelor, rolurilor și responsabilităților relative diferențiate în funcție de gen, la nivelul gospodăriilor și al comunității. Disparitățile în ceea ce privește oportunitățile economice și accesul la resursele productive le fac pe femei mai vulnerabile la schimbările climatice, deoarece sunt adesea mai sărace, primesc mai puțină educație și sunt mai puțin implicate în procesele decizionale politice și de uz casnic care le afectează viața. Femeile tind să dețină mai puține bunuri și depind mai mult de resursele naturale pentru mijloacele lor de trai. Legea sprijină discrepanța în multe cazuri - un studiu recent realizat de Banca Mondială arată că 155 din cele 173 de economii cuprinse în studiu au cel puțin o lege care împiedică oportunitățile economice ale femeilor. La cea de-a douăzecea sesiune a Conferinței părților (COP 20) a Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (CCONUSC) (Lima, decembrie 2014), părțile au adoptat Programul de lucru de la Lima privind egalitatea de gen, care are drept scop avansarea punerii în aplicare a mandatelor existente pe dimensiunea de gen în toate domeniile negocierilor privind schimbările climatice.

Schimbările climatice și contextul de gen: IPCC
„Diferențele în ceea ce privește vulnerabilitatea și expunerea apar din cauza factorilor non-climatici și a inegalităților multidimensionale adesea produse de procese de dezvoltare inegale (*încredere foarte mare*). Aceste diferențe formează riscuri diferențiate din cauza schimbărilor climatice. ... Persoanele care sunt din punct de vedere social, economic, cultural, politic, instituțional sau marginalizate în alt mod sunt deosebit de vulnerabile la schimbările climatice și la unele reacții de adaptare și atenuare (*dovezi medii, acord mare*). Această vulnerabilitate sporită se datorează rareori unei singure cauze. Mai degrabă, este produsul intersecției proceselor sociale care determină inegalități în statutul și venitul socio-economic, precum și în expunere. Astfel de procese sociale includ, de exemplu, discriminarea pe criterii de gen, clasă, etnie, vârstă și (dez)abilitate”.
Rezumatul IPCC 2014 pentru factorii de decizie politică

Integrarea dimensiunii de gen este obiectivul principal al PNUD. Promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și emanciparea femeilor este esențială pentru mandatul PNUD și intrinsecă pentru abordarea sa de dezvoltare. PNUD a colaborat cu guvernele pentru a integra egalitatea de șanse între femei și bărbați și emanciparea femeilor în schimbarea climei.

„Femeile și bărbații contribuie în mod diferit la cauzele schimbărilor climatice, sunt afectați în mod diferit de schimbările climatice, reacționează diferit la impactul lor și, având în vedere alegerea, favorizează soluții diferite pentru a atenua și opțiuni diferite pentru a face față consecințelor schimbărilor climatice”.
Femeile pentru justiția climatică, 2009).

PNUD a realizat o analiză în mai 2016 pentru a evalua gradul în care CND-urile au recunoscut și/sau integrat egalitatea de gen. Analiza a constatat că, dintre cele 161 de indici depuși în acel moment, numai 40% (65 de țări) au făcut cel puțin o referire la egalitatea de gen și la emanciparea femeilor. Aceste referințe au fost legate în primul rând de rolul femeilor în procesul de adaptare, dar fără a menționa în mod specific sectoarele cheie sau rolurile femeilor. Doar câteva țări au recunoscut rolul femeilor în atenuare. Raportul s-a încheiat cu o serie de recomandări pentru integrarea cuprinzătoare a considerentelor de gen în planificarea și implementarea CND prin examinarea a șapte puncte de intrare care au fost integrate în elaborare acestui proiect, așa cum este reflectat în Anexa 4:

1) Analizarea contextului național pentru tendințele de gen, datele dezagregate pe sexe și situațiile diferite ale femeilor și bărbaților și identificarea în consecință a sectoarelor-cheie, a strategiilor și a mecanismelor de politică și de acțiune.

2) Evaluarea cadrelor instituționale pentru egalitatea de gen și mecanismelor de coordonare, inclusiv integrarea conducerii și a contribuțiilor femeilor în politica națională, precum și abordările pentru coordonarea și cooperarea interministerială;

3) Integrarea egalității de gen în politicile și procesele de planificare a schimbărilor climatice, inclusiv la PNA, LED-uri, NAMA, REDD+ și alte procese CCONUSC, precum și alte instrumente naționale de politici și planificare.

4) Angajarea în consultări cu mai multe părți interesate și cu femei și organizațiile de femei, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, sub-național și național.

5) Sprijinirea dezvoltării capacităților diferitelor grupuri, inclusiv comunități, organizații ale femeilor și oficialități guvernamentale la nivel național și subnațional.

6) Monitorizarea și evaluarea, precum și utilizarea datelor și indicatorilor defalcați pe sexe.

7) Mecanisme de finanțare a schimbărilor climatice în funcție de gen prin intermediul fondurilor naționale și globale în domeniul climei, precum și prin instrumente inovatoare de finanțare a schimbărilor climatice care vizează întreprinderile de bază ale femeilor și rezultatele dezvoltării durabile.

Abordările suplimentare care vor fi utilizate de acest proiect pentru asigurarea unei integrări eficiente a egalității de gen în dezvoltarea politicii climatice, reflectate în Anexa 4, includ:

- Stabilirea unei rețele de persoane-resurse pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile privind schimbările climatice în toate țările beneficiare; implicarea în activitățile de instruire a CCONUSC și a PNUD.
- Promovarea eforturilor de colaborare pentru a asigura finanțarea pentru climă este 100% responsabilă față de dimensiunea de gen și că ajung la grupuri comunitare și lideri de vârstă.
- Sprijinirea progreselor înregistrate în asigurarea participării depline și egale a femeilor la toate nivelurile de luare a deciziilor și atingerea obiectivului de echilibru între femei și bărbați, prin resurse orientate și eforturi de consolidare a capacităților.
- Utilizarea și promovarea ghidurilor și consolidarea capacităților la nivel național pentru a asigura integrarea genului în planificarea, dezvoltarea și monitorizarea contribuțiilor naționale determinate și a planurilor naționale de adaptare, precum și coerența cu ODD-urile.
- Promovarea unei mai mari coerențe între domeniile tematice, entitățile și agențiile naționale implicate în elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul schimbărilor climatice privind schimbul de informații, date, instrumente și activități privind eforturile de punere în aplicare a politicii climatice ținând cont de dimensiunea de gen.

Proiectul EU4Climate va aduce o contribuție pozitivă la integrarea genului în politicile de dezvoltare și schimbări climatice. În special, considerațiile privind egalitatea de gen vor fi luate în considerare și integrate prin dezvoltarea de LED-uri, planuri naționale de adaptare și integrarea schimbărilor climatice în strategii și planuri sectoriale. Indicatorii dezagregați pe sexe vor fi propuși pentru instrumentele/planurile naționale de politici. Moldova are o experiență practică pozitivă în integrarea genului în politicile naționale și sectoriale de adaptare la schimbările climatice, de exemplu prin proiectul de planificare națională de adaptare condus de PNUD susținut de Guvernul Austriei. Diferențele de gen și schimbările climatice care integrează

cunoștințele și ghidurile elaborate de acest proiect vor fi aplicate pe tot parcursul implementării acestui proiect.

Planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen este prevăzut în Anexa 4.

Instrumentele suplimentare ale PNUD pentru integrarea dimensiunii de gen în acțiunile în domeniul schimbărilor climatice:

1. PNUD-GEF setul de instrumente pe dimensiunea de gen:
<https://intranet.PNUD.org/unit/bpps/sdev/gef/SitePages/Gender.aspx>
2. PNUD (2015). [Mainstreaming Gender in Mitigation and Technology Development and Transfer Interventions Capacity Building Package](#), în special pag. 12-14.
3. PNUD (2010). [Gender, Climate Change and Community-based Adaptation Guidebook](#).
4. (PNUD GGCA 2017) [Gender and climate finance](#).
5. (PNUD 2017). [Gender and climate change policy briefs](#)
6. [PNUD Gender Inequality Index](#)
7. [PNUD Gender Development Index](#)

III. MANAGEMENTUL PROIECTULUI

Proiectul va fi implementat de Centrul regional din Istanbul (IRH) în cadrul Modalității de Implementare Directă a PNUD (DIM). Echipa IRH pentru Climă și Dezastre va fi responsabilă pentru supraveghere, managementul proiectelor, coordonare și raportare. Activitățile naționale vor fi implementate prin intermediul birourilor de țară ale PNUD din țările beneficiare.

Unitatea de management a proiectului și unitățile naționale de coordonare (biroul de proiect)

Unitatea de Management a Proiectului (UMP) va fi găzduită de Centrul regional al PNUD din Istanbul și va fi condusă de un Consilier-șef Tehnic Internațional (ICTA) care va raporta conducătorului echipei, echipei pentru climă și dezastre la IRH. ICTA va fi susținut de un asistent de programe IRH cu regim parțial de muncă. UMP va primi sprijin tehnic și administrativ din partea Echipei PNUD IRH pentru climă și dezastre, operațiuni și unitate de suport pentru program. Un personal profesionist IRH cu regim parțial de muncă va sprijini activitățile de monitorizare, comunicare și vizibilitate a proiectelor. Toate detaliile privind cheltuielile ce țin de biroul proiectului (resursele umane și alte costuri) sunt prevăzute în anexa III „Bugetul acțiunii”.

Echipele de coordonare naționale vor fi înființate la fiecare țară beneficiară găzduite de birourile de țară ale PNUD și vor fi angajate de către Coordonatorii/Consilierii naționali (cu regim parțial de muncă) și proiectul de asistență financiară/administrativă. Coordonatorii/consilierii naționali vor fi experți cu experiență tehnică și capacități corespunzătoare pentru a conduce implementarea substanțială a proiectului; să fie lideri tematici pentru diferite aspecte ale proiectului general (CND, MRV, PNA etc. în funcție de experiența lor tehnică); să contribuie la planificarea și orientarea activităților regionale corespunzătoare. Echipele naționale de coordonare vor beneficia de asistență tehnică și de operațiuni din partea personalului de la biroul central de țară. Birourile de țară vor implementa activitățile interne în conformitate cu planurile de lucru convenite, precum și vor prelua conducerea asupra activităților regionale, după caz, sub îndrumarea ICTA și a CDT IRH.

Pentru mai multe detalii vezi Secțiunea VIII privind modalitățile de guvernare și gestionare.

IV. CADRU DE REZULTATE

cașa cum este menționat în Rezultatele Programului UNDAF/Țară [sau Global/Regional] și Cadrul Resurselor:

...ea transformărilor structurale prin sisteme de guvernare mai eficiente.

..., astfel cum sunt enunțați în documentul de program regional pentru Europa și Comunitatea Statelor Independente, 2014-2017, inclusiv

în Planul strategic al PNUD: Realizarea 1.1: Obiectivele de reducere a emisiilor și a rezistenței climatice sunt integrate în politicile și planurile la nivel regional care promovează diversificarea economică și creșterea economică ecologică.

în cadrul proiectului Atlas: EU4Climate, 00115652

Atlas: Obiectivele de reducere a emisiilor și de rezistență climatică sunt integrate în politicile/planurile de dezvoltare în șase țări ale PaE prin procese consolidate și alinierii legislative

contribuțiilor naționale determinate, strategiile naționale pe termen mediu și PNA comunicate CCONUSC în 6 țări ale PaE; (ii) nivelul capacităților instituționale aplicare a Acordului de la Paris; (iii) nivelul de aliniere la acquis-ul UE, astfel cum este prevăzut în acordurile bilaterale cu UE și în cadrul Tratatului de cooperare de mobilizare a noilor resurse de finanțare a schimbărilor climatice de către țări (inclusiv sub NIF/NIP) de la începutul proiectului, EUR.

INDICATORI	SURSA DE DATE			OBIECTIVE					M C
		Valoare	Anul	2019	2020	2021	2022	FINAL	
1.1 Disponibilitatea planurilor de implementare a CND/foilor de parcurs	Raportarea națională către CCONUSC în temeiul Acordului de la Paris	Nu există planuri de implementare ale CND	2018	OFV ⁵	OFV	OFV	OFV	Planurile de implementare a CND/foile de parcurs elaborate pentru cel puțin 4 țări beneficiare, cu sprijinul direct al proiectului.	Rap CCO Acc & Lip age de obi
1.2 Nivelul de cunoștințe și capacitățile instituționale pentru implementarea sectorială a CND (măsurată prin carnetul de performanță)	Evaluări/rapoarte de evaluare a capacității instituționale	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Creștere de 75% față de valoarea inițială	Eva eva inst & Cif per gub în c imp clin
1.3 Nivelul de conștientizare și implicare a sectorului privat național privat și a altor părți interesate în implementarea CND	Rapoarte de atelier	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Creștere cu 50% față de momentul inițial	Rap & Ins de (de ene

⁵ Obiectivele anuale pentru indicatori vor fi stabilite în faza de inițiere. OFV- obiective a fi stabilite

									pla ela și t
2.4 Numărul de evenimente de formare și de conștientizare direct susținute de proiect/număr de factori de decizie și practicieni care beneficiază de consolidarea capacităților	Chestionar pentru sectorul privat vizat	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 6 evenimente în fiecare țară/50 de factori de decizie/factori de decizie naționali au beneficiat de seminare de instruire și de conștientizare în fiecare țară (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	Che sec Lip mir guv par hol guv priv don inst act
2.1. Starea LED-urilor în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia	Registrul CCONUSC	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	4 LED-uri elaborate și depuse pentru aprobarea guvernului (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia)	Reg & Cif per naț reț exp uril
Numărul de oficiali guvernamentali naționali și practicieni de planificare instruiți în dezvoltarea LED	Rapoarte de atelier de instruire. Ghidul LED-urilor	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	60 (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	Rap inst & Niv coc într guv par dat bir guv
2.1. Starea cadrelor MRV privind emisiile interne în țările Parteneriatului Estic	Raportarea națională către CCONUSC		2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Emisii interne solide ale emisiilor de gaze cu efect de seră (inventare de gaze cu efect de seră) dezvoltate în 5 țări beneficiare.	Rap CCO & Cif per naț reț exp
Instrucțiuni / materiale de instruire pentru sectorul privat privind incorporarea cerințelor de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră în raportarea corporativă.	Rapoarte de atelier Publicarea electronică a ghidurilor		2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Materiale de instruire/instruire pentru sectorul privat privind MRV dezvoltate și prezentate în 6 țări ale Parteneriatului estic	Rap Pub ghi priv & Sec ber

	pentru sectorul privat									la p să î naț
3.3. Numărul de ofițeri guvernamentali/practicieni instruiți/Numărul de seminare de instruire pe MRV	Rapoarte de atelier Publicarea electronică a ghidurilor pentru sectorul privat	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 100 ofițeri guvernamentali sectoriali/practicieni instruiți (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat) 5 seminare de instruire efectuate pe MRV pentru agențiile guvernamentale sectoriale, de ex. energie, transport, agricultură, silvicultură.	Rap Pub ghi priv & Pro îmb naț em de sun	
4.1. Nivelul de aliniere la acquis-ul comunitar și la Tratatul Comunității Energiei. Numărul de legi, acte legislative/normative elaborate, adoptate și puse în aplicare în conformitate cu angajamentele asumate de țări în acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina, decizii și/sau recomandări ale Comunității Energiei, Acordul de parteneriat strategic cu Armenia, UE și Azerbaidjan, UE și Belarus (Legile specifice vor fi identificate după analiza decalajelor realizată în faza de început)	Politici și legislație națională	care urmează să fie definită după faza de început	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Referințele la legile specifice vor fi adăugate după faza inițială a proiectului	Pol & Pot pot ritn alir Lua ada legi	
4.2. Numărul de întâlniri ale părților interesate organizate în procesul de elaborare a politicilor și legislației	Rapoarte de atelier	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	6 ateliere desfășurate	Rap & Lip coc Inst soc reg	
Numărul de ateliere desfășurate de proiect/numărul de persoane instruite	Rapoarte de atelier	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	90 de persoane instruite (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	Rap & Lip coc Inst soc reg	
5.1. Numărul de documente/recomandări privind politicile sectoriale de integrare a schimbărilor climatice elaborate	Politici și strategii sectoriale de politică	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Au fost elaborate cel puțin 10 rapoarte de politică/recomandări privind politicile de	Pol de &	

								integrare a schimbărilor climatice sectoriale	Instruiri de schimbări climatice (de exemplu, Politici de integrare sectoriale)
5.2. Nivelul capacităților instituționale pentru integrarea CC (carte de evaluare a capacității instituționale/anchete de referință, intermediar și finalizare)	Rapoarte de atelier Evaluări/rapoarte de evaluare a capacității instituționale	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	50% îmbunătățire față de valoarea inițială Orientări sectoriale referitoare la dimensiunea de gen pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris	Rapoarte de evaluare instituționale & Lipsa participării holistice guvernamentale private din instituțiile climatice și investiții
5.1. Starea rețelelor de investiții ale proiectelor bancare care contribuie la implementarea CND	Politici și strategii sectoriale de politică	Nu există conducte de investiții legate de CND în țările beneficiare	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Fiecare țară a elaborat rețele naționale/sectoriale ale proiectelor de investiții legate de planurile de implementare ale CND Planurile de implementare ale CND, LED-urile, PNA-urile sprijinite cu cadre financiare	Politici de investiții & Agenții naționale de investiții Instruiri de dezvoltare economică
5.2. Numărul funcționarilor naționali din ministerele de finanțe și de planificare instruiți în ceea ce privește finanțarea și gestionarea finanțării prin combaterea schimbărilor climatice, cadrele de finanțare a schimbărilor climatice și bugetare	Rapoarte de ateliere	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	18 (30% sunt sexul mai puțin reprezentat)	Rapoarte de evaluare instituționale & Lipsa participării holistice guvernamentale private din instituțiile climatice și investiții
5.3. Implementarea de piloți privind etichetarea bugetului pentru climă		0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	2 piloți naționali au implementat	Rapoarte de evaluare instituționale &

										Clin inv țări
7.1. Numărul de PNA adoptate	Documentele PNA	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Sunt adoptate cel puțin 2 PNA	Doc & Ins de - re prio	
7.2. Numărul evenimentelor regionale de transfer de cunoștințe privind PNA/numărul de persoane instruite	Rapoarte de atelier	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	6 ateliere/cel puțin 18 persoane instruite	Rap & Lips min gub par hol gub inte țări tra la s priv	
7.3. PNA transfrontalier (TBC)	Evaluarea capacităților privind punerea în aplicare și raportarea PNA	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 1 PNA transfrontalier (TBC)	Eva priv și r & Lips par cur info PNA	
7.4. Situația foilor de parcurs ale PNA, a cadrelor instituționale și de coordonare și a proceselor PNA	Evaluarea capacităților privind punerea în aplicare și raportarea PNA	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Planuri de acțiune pentru PNA, cadre instituționale și de coordonare și procese PNA responsabile de gen, stabilite cel puțin în 2 țări	Tab cap în a PNA & Cifr per naț	

V. REZULTATE SI PARTENERIATE

Rezultate scontate

Scopul proiectului este de a contribui la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și la dezvoltarea către o economie cu emisii reduse și rezistentă la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina.

Pentru a realiza acest scop al proiectului trebuie obținute următoarele rezultate:

Rezultatul 1: Contribuții naționale determinate finalizate sau actualizate și strategii naționale pe termen mediu și comunicate către CCONUSC

Rezultatul 2: Îmbunătățirea gradului de conștientizare interinstituțională și coordonarea la nivel politic și tehnic a Acordului de la Paris și a angajamentelor naționale corespunzătoare

Rezultatul 3: Sisteme MRV existente sau consolidate cu țările care se aliniază cerințelor de transparență ale Acordului de la Paris

Rezultatul 4: Alinierea avansată la acquis-ul UE în domeniul schimbărilor climatice, după cum este prevăzut în acordurile bilaterale cu UE și în contextul Tratatului de constituire a Comunității Energetice privind problemele climatice care nu sunt acoperite de programul UE4Energy

Rezultatul 5: Stabilirea de ghiduri sectoriale concrete pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în fiecare dintre partenerii estici

Rezultatul 6: Mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice (potențialele propuneri privind NIF (Facilității pentru investiții în vecinătate)/NIP (Platforma de investiții pentru vecinătate)

Rezultatul 7: Adoptarea planurilor naționale și sectoriale de adaptare

Componente și activități

Obiectivul proiectului: Obiectivele de rezistență climatică și emisii reduse sunt integrate în politicile/planurile de dezvoltare în șase țări ale PaE prin intermediul unor politici climatice îmbunătățite și consolidate și alinierii legislative.

Pentru a-și atinge obiectivul, proiectul EU4Climate va fi implementat prin **următoarele componente**, care se referă la rezultatele menționate mai sus. Fiecare componentă încorporează o activitate adaptată la integrarea dimensiunii de gen, așa cum este reflectată în Anexa 4. Rațiunea activităților este descrisă în partea descriptivă a fiecărei componente.

- 1) Implementarea și actualizarea, dacă este necesar, a contribuțiilor naționale determinate (CND) la Acordul de la Paris
- 2) Strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung în contextul dezvoltării naționale (LED-uri pe termen lung)
- 3) Introducerea, atunci când este necesar, a sistemelor de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor interne robuste (MRV) și consolidarea celor existente
- 4) Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul de constituire a Comunității Energetice (după caz)
- 5) Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare, conștientizarea interinstituțională (la nivel politic și tehnic) și ghidurile sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris
- 6) Investiții în schimbările climatice

7) Planificarea adaptării, cu accent special pe adoptarea și dezvoltarea necesară a planurilor de adaptare (naționale și sectoriale)

8) M&E, comunicare, vizibilitate și raportare

9) Managementul proiectului

Planul detaliat de lucru va fi elaborat în faza inițială și ajustat pe parcursul implementării proiectului.

Componenta 1: Implementarea și actualizarea contribuțiilor naționale determinate (CND) la Acordul de la Paris

Toți cei șase Parteneri de Est au prezentat contribuții naționale determinate care au devenit deja CND-uri. În timp ce eforturile combinate ale comunității internaționale sunt încă departe de a fi suficiente pentru a atinge obiectivul sub -2°C, îndeplinirea angajamentelor existente va fi deja o provocare. Odată cu intrarea cu succes în vigoare a Acordului de la Paris, accentul trebuie să se îndrepte rapid spre punerea în aplicare, ceea ce necesită acțiuni în toate sectoarele economiei. În același timp, țările vor trebui să-și actualizeze CND-urile până în 2020 cu o creștere a ambițiilor.

Activități:

1.3. Două ateliere regionale de instruire și schimb de cunoștințe cu privire la implementarea și raportarea CND la CCONUSC (conform cadrului de transparență sporită).

1.4. Sprijin pentru implementarea CND în cel puțin patru țări din vecinătatea Estică:

1.3.1. Examinarea strategiilor și planurilor naționale și sectoriale care contribuie la implementarea CND.

1.3.2. Modelarea sectoarelor prioritare privind posibilele scenarii de dezvoltare. Pentru sectoarele prioritare selectate, strategiile/planurile sectoriale detaliate vor fi elaborate/actualizate prin Realizarea 5 (Integrarea CC) pentru asigurarea implementării obiectivelor CND.

1.3.3. Identificarea și stabilirea punctelor focale în cadrul ministerelor relevante pentru sectoarele respective pentru asigurarea implementării CND în acest sector. Consolidarea capacității instituționale sectoriale în vederea dezvoltării, implementării și raportării CND. Această activitate va include evaluarea cadrelor instituționale pentru egalitatea de gen și a mecanismelor de coordonare pentru integrarea dimensiunii de gen în politica privind schimbările climatice și procesele de planificare, precum și alte instrumente naționale de politici și planificare pentru sprijinirea CND-urilor.

1.3.4. Mesele rotunde/ateliere naționale de nivel înalt și tehnice în țările cu diferite grupuri-țintă pentru a discuta constatările și pașii ulteriori de implementare a CND pe sectoare.

1.3.5. Elaborarea planurilor de implementare a CND/foile de parcurs cu limitele de timp, instituțiile naționale și sectoriale responsabile, inclusiv planurile de actualizare și dezvoltare a celui de-al doilea CND.

1.3.6. Sprijinirea țărilor în vederea înființării sistemelor de raportare privind implementarea CND și acordarea de sprijin pentru raportarea în cadrul Acordului de la Paris (conform cadrului de transparență sporită)

1.3.7. Susține actualizările CND-urilor, în conformitate cu cele mai recente ghiduri ale CCONUSC pentru pregătirea CND și bazate pe cele mai bune practici existente în UE.

1.4. Sensibilizarea publicului cu privire la CND: activități de sensibilizare legate de faza de implementare a CND pentru comunitatea din sectorul privat, mediul academic și comunitatea ONG și pentru alte părți interesate relevante.

Componenta 2: Strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung în contextul dezvoltării naționale (LED-uri pe termen lung)

În conformitate cu Acordul de la Paris, toate părțile sunt invitate să elaboreze, până în 2020, strategii de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră (LEDS) pe termen mediu și lung. Un șir de țări, inclusiv unele state membre ale UE, și-au prezentat deja strategiile, iar țările partenere din Est vor trebui să înceapă acest exercițiu în curând. Pentru a avea succes este necesar un proces cuprinzător, care să asigure asumarea de către țări și implicarea tuturor părților interesate relevante din diferite sectoare. Toate cele șase țări vor participa la activități regionale de formare și schimb de cunoștințe în cadrul acestei componente. Cu toate acestea, se știe că Moldova și Ucraina dispun deja de LED-urile lor, asistența tehnică pentru dezvoltarea LED-urilor se va concentra pe Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia. Această componentă va sprijini integrarea considerațiilor și a indicatorilor de gen în LEDS.

Activități:

2.1. Ateliere de formare regională pentru șase țări beneficiare privind procesul de dezvoltare a LEDS. Primul atelier LEDS va prezenta cele mai bune practici/exemple din statele membre ale UE și țările beneficiare (de exemplu, Moldova, Ucraina și Georgia) și va introduce ghidurile și instrumentele PNUD pentru LEDS. Vor fi instruiți cel puțin 18 reprezentanți din țările beneficiare (cu o componentă echilibrată în funcție de sex sau o cotă de cel puțin 30% pentru genul cel mai puțin reprezentat).

2.2. Mese rotunde tehnice naționale, incluzând sectorul privat, autoritățile locale și societatea civilă, pentru a discuta și a crea mecanisme naționale de coordonare pentru elaborarea LEDS, participarea părților interesate, alinierea la alte strategii naționale, lansarea procesului de dezvoltare a LEDS. Un număr de 80 de oficiali guvernamentali din ministerele cheie și experți (cel puțin 30% pentru genul cel mai puțin reprezentat) vor fi instruiți și vor avea cunoștințe și interpretări îmbunătățite pentru a conduce procesul de dezvoltare a LEDS în țările lor.

2.3. Dezvoltarea unor LED-uri sensibile la dimensiunea de gen, pe termen mediu și lung, în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia, conduse de obiectivele CND. Dezvoltarea LED-urilor va include analiza cost-beneficiu. LED-urile finalizate vor fi prezentate guvernului spre adoptare.

Componenta 3: Introducerea sistemelor de monitorizare, raportare și verificare (MRV) a emisiilor interne robuste

Acordul de la Paris stabilește un nou regim de transparență conform căruia țările vor trebui să raporteze progresele înregistrate în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și consolidarea rezistenței la schimbările climatice. Acest regim de transparență este în prezent stabilit în cadrul CCONUSC și detaliile sale finale urmează a fi definite. În același timp, cei trei membri regionali ai Comunității Energetice (Georgia, Moldova și Ucraina) sunt încurajați să își alinieze legislația cu Regulamentul UE privind mecanismul de monitorizare, precum și să pregătească elaborarea și adoptarea planurilor naționale integrate în domeniul energiei și al schimbărilor climatice și ar putea în curând să-și alinieze legislația cu noul Regulament al UE privind guvernarea Uniunii Europene, în timp ce acordul cu Armenia prevede în mod egal o armonizare legislativă cu normele UE privind MRV. În ultimii ani, a fost furnizată o asistență tehnică semnificativă din partea proiectului regional ClimaEast, dar capacitățile țărilor pentru MRV trebuie consolidate în continuare. Activitatea proiectului va fi coordonată cu sprijinul pe care țările l-au primit de la GEF pentru raportarea consolidată la nivel național a CCONUSC (Rapoarte bianuale actualizate susținute de PNUD), precum și cu sprijinul altor donatori.

Activități:

3.1. Un atelier/seminar regional privind sistemele MRV (inventarul GES) în conformitate cu cerințele CCONUSC și aliniat la Regulamentul privind mecanismul de monitorizare al UE și la cele mai bune practici din țările UE.

3.2. O călătorie de studiu (de preferat Agenția Europeană de Mediu (EEA) de la Copenhaga) pentru a afla despre sistemul MRV (inventarul GES) în UE.

3.3. Evaluarea/analiza diferențelor dintre sistemele MRV existente (inventarul GHG) în țările beneficiare. Revizuirea sistemelor MRV existente în țări, identificând lacune și necesități. Aceasta ar include revizuirea cadrelor statistice existente la nivel național/sectorial/corporativ și a sistemelor informatice pentru contabilizarea emisiilor de GES.

3.4. Propunerile pentru sistemele MRV naționale (inventarul GES) în conformitate cu cerințele de transparență ale CCONUSC, se bazează pe experiența UE și sunt compatibile cu circumstanțele naționale ale țărilor.

3.5. Instruirea experților MRV (inventarul GES) din departamentele tehnice ale ministerelor de resort (cum ar fi energia, transportul, mediul, agricultura, silvicultura) și alte agenții guvernamentale relevante. Seminarele naționale se vor desfășura pe baza MRV (inventarul GES) pentru experți din diferite sectoare ale ministerelor/agențiilor/organizațiilor: de ex. energie, transport, mediu, agricultură, silvicultură și vor fi instruiți cel puțin 100 de ofițeri/experti guvernamentali sectoriali.

3.6. Materiale de instruire pentru părțile interesate din sectorul privat legate de contribuția acestora la inventarele naționale de GES elaborate și prezentate în limba engleză și în limbile locale.

Componenta 4: Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul Comunității Energetice privind acțiunea în domeniul schimbărilor climatice

Procesul de armonizare legislativă cu UE a început cu mai mult de zece ani în urmă în unele țări ale PaE și a primit un nou impuls prin acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina și Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat cu Armenia. În prezent, UE negociază prioritățile de parteneriat cu Azerbaidjan și Belarus, care includ și puncte privind acțiunile în domeniul schimbărilor climatice. Acestea sunt menite să contribuie la crearea unui mediu modern, transparent și previzibil pentru consumatori, investitori și oameni de afaceri. Întrucât termenele prevăzute în aceste acorduri se apropie sau chiar au expirat în unele cazuri, importanța acestora va crește și va defini din ce în ce mai mult cooperarea bilaterală dintre UE și partenerii săi. Datorită principiului „apropierii dinamice”, consacrate în aceste acorduri, țările partenere vor trebui să țină seama de cea mai recentă versiune a legislației relevante a UE privind schimbările climatice, care a fost modificată substanțial după încheierea acordurilor. În cadrul țărilor partenere din Est, Ucraina, Moldova și Georgia sunt membre ale Comunității Energetice. În octombrie 2016, Consiliul ministerial al Comunității Energetice a adoptat o recomandare de integrare a elementelor esențiale ale Regulamentului privind mecanismul de monitorizare al UE („RMM”) în acquis-ul comunitar în domeniul energiei. În ianuarie 2018, Consiliul ministerial a adoptat o altă recomandare, sfătuind părțile contractante să pregătească condițiile analitice, instituționale și de reglementare pentru elaborarea și adoptarea planurilor naționale energetice și de schimbări climatice integrate pentru perioada 2021-2030. Recomandarea pune în sarcina misiunii Energie și climă Comitetul Comunității Energetice de a identifica elementele principale și procedurile corespunzătoare pentru elaborarea acestor planuri naționale, luând în considerare elementele relevante din Ghidul pentru statele membre UE privind aceste planuri, expusă de Comisia Europeană la 18 noiembrie 2015 ca anexa 2 din statutul Uniunii Energiei din 2015. În plus, se așteaptă ca Comisia Europeană să propună o decizie obligatorie din punct de vedere juridic a Consiliului ministerial privind includerea unor dispoziții adecvate din noul regulament UE privind guvernarea Uniunii Energiei, după ce aceasta va fi adoptată la nivelul Uniunii Europene (prevăzută pentru 2018). Apropierea legislativă cu legislația UE în materie de schimbări climatice va ajuta, de asemenea, țările respective să își îndeplinească obligațiile internaționale în temeiul Acordului de la Paris și al Protocolului de la Montreal. Suprapunerile cu lucrările de armonizare efectuate în cadrul contractelor anterioare finanțate de UE vor fi evitate.

Activități:

4.1. Ateliere de lucru în fiecare țară (6) privind acquis-ul comunitar respectiv

4.2. Analiza legislației naționale și a politicilor fiscale, elaborarea de propuneri și planuri de aliniere legislativă prevăzute în acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina, în acordul CEPA (Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat) cu Armenia, Prioritățile de parteneriat cu Belarus și Azerbaidjan, precum și orice recomandări sau decizii relevante ale Comunității Energetice. Va fi elaborată și monitorizată analiza deficitară cu legislația și planurile strategice actuale (Foaie de parcurs pentru implementare). Vor fi elaborate

documentele și planurile politice pentru alinierea legislativă care este prevăzută în aceste acorduri, vor fi furnizate asistența tehnică și îndrumări privind punerea lor în aplicare.

4.3. Proiectul va furniza informații relevante cu privire la progresele înregistrate la reuniunile relevante ale subcomitetelor, la discuțiile pe platforme și grupuri, la reuniunile Comunității Energetice și va furniza informații actualizate către DG NEAR și delegațiilor UE relevante.

Componenta 5: Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare și ghiduri sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris

Prin semnarea și ratificarea Acordului de la Paris, țările s-au angajat ferm să se transforme în economii cu emisii reduse de carbon. Acest obiectiv ambițios necesită o abordare holistică, în care schimbările climatice sunt integrate în politicile, planurile și programele de dezvoltare în toate sectoarele economiei. Schimbările climatice sunt încă adesea considerate o problemă pură de mediu și este extrem de important să se consolideze coordonarea între diferitele părți ale guvernului și să se asigure responsabilitatea ministerelor sectoriale pentru acest proces. De asemenea, este esențial ca considerentele de gen să fie integrate în ghidurile sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

Sectorul energetic este principala sursă de emisii de GES în regiune și principalul sector care trebuie abordat prin implementarea CND și LED. Integrarea schimbărilor climatice în politicile energetice va constitui o prioritate forte pentru această componentă. Trebuie avută în vedere, totuși, asistența anterioară și continuă acordată țărilor partenere de alte proiecte și donatori pentru a evita suprapunerile. Deși majoritatea țărilor oferă acces la rețelele de distribuție a energiei electrice și la rețelele de distribuție a gazelor pentru majoritatea cetățenilor și întreprinderilor, provocările cu care se confruntă țin de durabilitatea, eficiența și fiabilitatea serviciilor energetice. Aceste provocări sunt în mare parte legate de utilizarea ineficientă a energiei, reducerea frecvență a energiei, creșterea costurilor energiei, lipsa unei încălziri durabile și accesibile în timpul iernii și absorbția lentă a energiei regenerabile.

Agricultura este un alt sector important în toate cele șase țări din vecinătatea Estică. Sectorul are un potențial ridicat de reducere a emisiilor de GES și se confruntă cu impacturi sporite a schimbărilor climatice și cu vulnerabilitate în fața acestora. Integrarea schimbărilor climatice în sectorul agricol va aduce beneficii legate atât de atenuare, cât și de adaptare la schimbările climatice. Republica Moldova are experiență în integrarea schimbărilor climatice în cadrul proiectului implementat de PNUD finanțat de Guvernul Austriei (ADA). Proiectul a elaborat un ghid privind integrarea adaptării schimbărilor climatice în politică și planificare; au fost elaborate recomandări de integrare pentru sectoarele transporturilor și energetic. Lucrările privind integrarea în politicile sectoriale vor fi desfășurate ținând seama de lucrările realizate anterior de proiectul ClimaEast, pentru a evita suprapunerea eforturilor.

Activități:

5.1. Seminar de inițiere/instruire privind integrarea schimbărilor climatice (SC) în politicile sectoriale, eventual concentrându-se asupra energiei

5.2. Fiecare țară dezvoltă recomandări de integrare a dimensiunii de gen în cel puțin două sectoare prioritare. Sectorul energetic va reprezenta o prioritate forte pentru această componentă. Se vor desfășura consultări cu AIE și va fi explorată angajarea AIE pentru a asigura implicarea puternică nu numai a ministerelor mediului, ci și a ministerelor de energie. Aceasta va include analiza detaliată a politicii sectoriale, analiza riscurilor schimbărilor climatice și a potențialului de reducere a emisiilor de GES, analiza cost-beneficiu, recomandări de integrare, cadrul de reglementare/instituțional/coordonare, cadrul de monitorizare și resursele/planificarea financiară. Dezvoltarea politicilor responsabile de egalitatea de gen va fi asigurată prin: analiza contextului sectorial pentru integrarea dimensiunii de gen și a datelor defalcate pe sexe specifice sectorului; implicarea experților de gen în implementarea activității; evaluarea cadrelor instituționale privind egalitatea de gen și a mecanismelor de coordonare pentru sectoarele selectate; integrarea egalității de gen în cadrul politicilor sectoriale privind schimbările climatice și a instrumentelor și proceselor de planificare; și implicarea în consultări cu părțile interesate cu femeile și organizații ale femeilor, agenții guvernamentale relevante care abordează egalitatea de gen și emanciparea femeilor (de exemplu, ministerele pentru muncă și politica socială), precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local,

subnațional și național. În ceea ce privește recomandările privind integrarea va fi luat în considerare Ghidul privind „Integrarea mediului și a schimbărilor climatice în cooperarea și dezvoltarea internațională a UE: Spre o dezvoltare durabilă”.

Suplimentar la energie, selectarea sectoarelor prioritare pentru integrarea SC va fi convenită cu țările și Comisia Europeană, DG NEAR, la prima reuniune a Comitetului de coordonare. Pentru a identifica sectoarele vor fi consultate țările prin procesul de planificare a implementării CND (componenta 2), analiza detaliată a politicii sectoriale, analiza potențialului de atenuare a SC, barierele, riscurile, analiza cost-beneficiu.

5.3. Trei seminare de formare bazate pe sectoare sub-regionale și ateliere de schimburi de cunoștințe și o serie de consultări și ateliere naționale (evenimente la nivel înalt, dacă se consideră necesar) cu factorii de decizie sectoriali și factorii de decizie privind integrarea schimbărilor climatice în politicile, strategiile și planurile sectoriale.

5.4. Orientări sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris

Componenta 6: Investiții în domeniul schimbărilor climatice

Trecerea la o economie cu emisii reduse de carbon necesită investiții financiare substanțiale. Lipsa de proiecte rentabile pentru a răspunde acestor necesități se datorează adesea constrângerilor de capacitate și lipsei de înțelegere a modului în care ar putea fi dezvoltată o conductă pentru astfel de proiecte. EU4Climate va aborda această problemă, ținând seama de inițiativele deja existente conduse de UE, de alți donatori și în special de IIF, cum ar fi Fondul pentru o creștere ecologică, E5P, Orașe inteligente și alte inițiative relevante, în căutarea unor acțiuni complementare. Proiectul va promova instrumente și mecanisme de finanțare a schimbărilor climatice care sunt 100% responsabile față de dimensiunea de gen și care vizează și ajung la grupuri comunitare, întreprinderi de bază pentru femei și rezultate de dezvoltare durabilă. Consolidarea capacităților referitor la îmbunătățirea investițiilor în domeniul schimbărilor climatice, cu obiectivul de gen, va implica factorii de decizie politică, femeile și organizațiile de femei, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, sub-național și național.

6.1. Două forumuri regionale de finanțare a schimbărilor climatice: evenimente regionale privind planificarea investițiilor și mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice. Evenimentele vor oferi țărilor beneficiare oportunități de a discuta despre rețelele lor de finanțare a combaterii schimbărilor climatice, de a examina planificarea investițiilor în domeniul schimbărilor climatice și instrumentele bugetare, de a se întâlni și de a interacționa cu IIF, cu donatorii și potențialii investitori

6.2. Seminare, consultări și consolidarea capacităților furnizate prin intermediul atelierelor naționale și serviciilor de consiliere a personalului relevant din cadrul ministerelor pentru a le permite să dezvolte o serie de proiecte rentabile prioritare și programe de integrare a SC în instrumentele naționale de finanțare. Considerațiile privind egalitatea de gen vor fi luate în considerare pentru planificarea consultărilor și pentru accesul la evenimentele de formare și consolidare a capacităților.

6.3. Ateliere regionale și naționale privind cadrele de finanțare în domeniul schimbărilor climatice care implică ministerele de finanțe, economie și planificare.

6.4. Două studii pilot naționale privind cadrele de finanțare în domeniul schimbărilor climatice care respectă dimensiunea de gen, etichetarea bugetului în domeniul schimbărilor climatice și integrarea indicatorilor SC în sistemele naționale de planificare și raportare a bugetului în cadrul ministerelor de finanțe.

Componenta 7: Planificarea adaptării, cu accent special pe adoptare și, la necesitate, elaborarea planurilor de adaptare

Toate cele șase țări sunt extrem de vulnerabile la efectele adverse ale schimbărilor climatice. Creșterea fenomenelor meteorologice extreme, valurile de căldură mai frecvente, incendiile forestiere și secetele, precipitațiile mai mari și inundațiile sunt doar câteva dintre consecințele care ar putea mări magnitudinea dezastrelor și ar duce la pierderi economice semnificative, probleme de sănătate publică și decese. Acordul de la Paris vizează „consolidarea capacității de adaptare, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității

față de schimbările climatice”. Țările vor trebui să prezinte și să actualizeze periodic informațiile despre prioritățile de adaptare, implementarea și nevoile de sprijin. Astfel, se așteaptă ca țările să realizeze o planificare continuă și o acțiune de adaptare iterativă și să comunice despre aceste acțiuni comunității internaționale. Proiectele vor sprijini țările care au elaborat deja astfel de planuri și vor urmări procesul de adoptare. În același timp, acesta va sprijini țările care încă nu dispun de planuri de adaptare naționale sau sectoriale sau de cadre de planificare. În plus, proiectul va avea ca scop implicarea nivelului local în această planificare. Componenta va fi planificată și implementată în coordonare cu Programul de sprijin pentru pregătirea Fondul Verde pentru Climă (GCF) în țările eligibile pentru GCF. Punctele focale/Centrele de interes în domeniul egalității de gen din cadrul birourilor țărilor participante ale PNUD și ale partenerilor naționali vor fi implicate activ în evenimente regionale de transfer de cunoștințe privind PNA.

Activități:

7.1. Suportul pentru planificarea națională de adaptare (PNA) în cel puțin două țări. Aceasta va include studiul de definire a domeniului, foaia de parcurs, dezvoltarea PNA, cadrele instituționale, de coordonare, finanțare, monitorizare, raportare și comunicare pentru PNA. Programele PNA vor include analiza de gen și vor utiliza datele defalcate pe sexe și vârstă, vor ține seama de modul în care impactul schimbărilor climatice afectează în mod diferit bărbații și femeile și va identifica sectoare, strategii și mecanisme cheie pentru politica și acțiunile responsabile de dimensiunea de gen. Activitatea va integra obiectivele privind egalitatea de gen și va asigura participarea femeilor și organizațiilor de femei. Experții de gen vor fi implicați în procesul PNA.

7.2. Urmărirea și facilitarea adoptării planurilor de adaptare naționale și sectoriale⁶. Acest lucru se va întâmpla mai ales prin evenimente de nivel înalt pentru a facilita adoptarea planurilor existente și lansarea dezvoltării altora noi.

7.3. Schimbul de cunoștințe transfrontalier privind elaborarea, punerea în aplicare și raportarea de către PNA a CCONUSC (comunicarea de adaptare în conformitate cu Acordul de la Paris). Consultări/aliniere ce țin de cooperarea transfrontalieră și interregională privind planificarea adaptării. Se vor organiza cinci seminare regionale și schimburi de cunoștințe privind PNA.

7.4. Organizarea de ateliere de lucru care implică autorități locale și centrale în discuțiile privind procesul de planificare a adaptării.

Componenta 8: Monitorizare și evaluare (M&E), comunicare, vizibilitate și raportare

M&E, comunicări, vizibilitate (conform anexei 5 - Planul de comunicare și vizibilitate) și raportare, inclusiv revizuirea intermediară și evaluarea terminalelor, lecțiile învățate și punerea în aplicare a planului de comunicare și vizibilitate.

M&E se va desfășura în conformitate cu planul M&E prezentat în secțiunea VI pe baza indicatorilor descriși în cadrul logic prezentat în secțiunea V de mai jos. Folosirea datelor și a indicatorilor dezagregați pe sexe va fi asigurată acolo unde este cazul. În primul an al proiectului, echipa de proiect, cu asistența consultanților externi, vor elabora, dacă este necesar, instrumentele necesare pentru a urmări progresul și rezultatele obținute în cadrul proiectului (de exemplu, scorul de performanță instituțional pentru a măsura câștigurile în capacitățile instituționale naționale pentru implementarea Acordului de la Paris). PNUD va prezenta rapoartele de progres și raportul final al acțiunii către UE în conformitate cu articolul 3 din Prevederile generale.

Componenta 9: Managementul proiectului

Aceasta este o funcție de susținere. Guvernanța proiectului, managementul și mecanismele de supraveghere și responsabilitățile sunt prezentate în secțiunea IV de mai jos.

⁶ În funcție de contextul național, țările ar putea alege să adopte diferite formate pentru instrumentele de planificare a adaptării (de exemplu, Strategia Națională de Adaptare, Planul de Acțiuni, Cadru de Adaptare etc.).

Proiectul va crea o rețea de persoane și entități de resurse din țările participante pentru a conduce implementarea diferitelor componente tematice. Aceasta va include crearea unei rețele de persoane resurse pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile de schimbări climatice în toate țările beneficiare; implicarea persoanelor resurse pe dimensiunea de gen a CCONUSC și a PNUD în evenimentele de instruire.

Resursele necesare pentru a obține rezultatele scontate

Având în vedere natura proiectului, resursele-cheie necesare pentru atingerea rezultatelor scontate vor consta în principal în plăți către experți și consultanți pentru a oferi sprijin analitic și tehnic pentru dezvoltarea proiectelor, achiziția de date, cheltuielile de deplasare, costurile întâlnirilor și atelierului, călătoriile de studiu, serviciile contractuale pentru susținerea activităților proiectului. Din partea birourilor PNUD de țară se așteaptă să ofere suport pentru spațiul de întâlnire, recrutarea de experți și consultanți, coordonarea consultărilor cu părțile interesate și a partenerilor din țara beneficiară și desemnarea unui supraveghetor responsabil sau a unei persoane de contact pentru proiect. Planul de lucru pentru proiectul regional și planurile naționale de acțiune vor fi elaborate pe parcursul fazei inițiale cu alocările bugetare respective și vor fi prezentate la Atelierul de inițiere pe baza Planului de lucru indicativ prezentat în secțiunea VII. În timpul implementării proiectului, eficiența și rentabilitatea intervențiilor proiectului vor fi asigurate prin sinergie cu alte proiecte și inițiative, printr-o coordonare eficientă și printr-o planificare comună de lucru între birourile PNUD din țările beneficiare și Centrul Regional PNUD din Istanbul (IRH), participarea puternică a părților interesate și implicarea guvernelor naționale și a beneficiarilor instituționali.

Parteneriate

Acest proiect se bazează pe numeroase proiecte, parteneriate și inițiative anterioare și în desfășurare, care combină expertiza UE și PNUD atât la nivel regional, cât și la nivel național în dezvoltarea și guvernarea politicii de schimbări climatice, cu expertiză transversală în ceea ce privește consolidarea capacităților, participarea părților interesate și finanțarea, să pună în aplicare Acordul de la Paris și să contribuie la dezvoltarea emisiilor reduse și a rezistenței la schimbările climatice. Fiecare Birou PNUD al țărilor respective (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina) oferă o bază solidă de susținere a acestui proiect prin activitățile desfășurate, precum și prin parteneriate cu guvernul și alți parteneri de dezvoltare. Principalele inițiative partenere sunt prezentate mai jos, în timp ce o listă detaliată a proiectelor relevante pe țări este prezentată în secțiunea Angajarea părților interesate și în anexa 1.

Programul de lucru pentru perioada 2014-2017 a platformei Parteneriatului Estic 2 privind „integrarea economică și convergența cu politicile UE” prevede că se va urmări „o coordonare strânsă cu activitățile Platformei de securitate energetică și a inițiativei sale emblematice în domeniul energiei durabile ... datorită naturii transversale a problemelor de mediu și a schimbărilor climatice”. Acest lucru a fost recunoscut, de asemenea, în programul de lucru revizuit al Platformei 3 privind energia, care enumeră punerea în aplicare a Acordului de la Paris în domeniul schimbărilor climatice ca una dintre prioritățile sale.

Acțiunile de atenuare a schimbărilor climatice sunt abordate, de asemenea, prin programe regionale de energie finanțate de UE, cum ar fi EU4Energy, un proiect de patru ani privind îmbunătățirea datelor energetice și elaborarea politicii energetice bazate pe dovezi în Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală, având un buget de 20 milioane EUR. Programul, care este implementat de Agenția Internațională pentru Energie (IEA), Secretariatul Comunității Energetice și Secretariatul Cartei Energiei, include printre obiectivele sale contribuția la atingerea obiectivelor Acordului de la Paris. Proiectul EU4Climate va fi partener și va fi coordonat îndeaproape cu proiectul EU4Energy Governance, care face parte din Inițiativa EU4Energy, care acoperă tot sprijinul UE pentru elaborarea de politici energetice bazate pe dovezi și eficiența energetică în regiunea Parteneriatului Estic. Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți mediul legislativ și de reglementare pentru sectorul energetic din țările participante, în conformitate cu obligațiile Tratatului UE și a Comunității Energetice pentru Georgia, Moldova și Ucraina și cu cele mai bune practici ale UE pentru toate cele șase țări partenere Estice. Proiectul se va coordona în mod specific cu Componenta 3 – „Mediul legislativ și de reglementare și infrastructura energetică cheie”, care este implementat în comun de către Secretariatul Comunității Energetice și Secretariatul Cartei Energiei.

Inițiativa „Convenția primarilor - Est” (CoMO East), care funcționează începând cu 2011, oferă asistență specifică autorităților locale și regionale din regiunea Parteneriatului Estic în dezvoltarea planificării energiei durabile sau în elaborarea planurilor de acțiune privind energia durabilă și schimbările climatice (SECAP). Prin inițiativa CoMO East, aproape 200 de orașe s-au înscris în țările Parteneriatului Estic, iar peste 80 dintre acestea au elaborat deja și și-au prezentat planurile de acțiune privind energia durabilă și schimbările climatice. A doua fază a CoMO East (4,5 milioane EUR) a fost lansată în 2016 și va acoperi perioada până în 2020.

Fondul pentru o creștere ecologică (GGF) este un fond structurat (parteneriat public privat) care oferă finanțare și asistență tehnică pentru eficiență energetică și energie regenerabilă. Acesta oferă refinanțarea investițiilor în eficiența energetică și energiile regenerabile către întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și gospodăriile țărănești, în special prin intermediul instituțiilor financiare locale. Înființat în 2009 pentru a-și desfășura activitatea în Europa de Sud-Est, a fost extins până în 2012 pentru a acoperi și Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina.

UE contribuie, de asemenea, prin intermediul Facilității de Investiții pentru Vecinătate (NIF), care va fi transformată în curând în Platforma de investiții pentru vecinătate (NIP), în Parteneriatul Estic privind Eficiența Energetică și Parteneriatul pentru Mediu (E5P), care vizează promovarea investițiilor în eficiența energetică în țările Parteneriatului Estic.

Proiectul propus va stabili coordonarea și sinergia cu celelalte proiecte de asistență tehnică din țările beneficiare sprijinite de donatorii multilaterali și bilaterali. Se va stabili o fertilizare optimă a ideilor și a celor mai bune practici între acest proiect propus și *Programul de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse (LECB)*, finanțat de UE și implementat de PNUD în 38 de țări (inclusiv Moldova) și programul succesori global de sprijin CND, fiind implementat în peste 30 de țări cu ambiția de a crește la 60. Programul Global LECB a sprijinit țările pentru activitățile legate de Acordul de la Paris în domeniul schimbărilor climatice și, în special, ce țin de CND. Acesta a oferit în mod special sprijin în implementarea CND, pregătirea LED-urilor și stabilirea sistemelor MRV și a sistemelor de inventariere a gazelor cu efect de seră, toate acestea fiind și subiecte importante ale proiectului propus. Acesta va fi cel mai probabil urmat de un nou program global de asistență CND. Prin urmare, proiectul propus va putea valorifica experiențele și lecțiile învățate din programul LECB, se va baza pe rezultatele sale (în special în cazul Moldovei) și va căuta sinergii și va fi coordonat cu noul program global de sprijin CND.

În Parteneriatul Estic al UE țările au beneficiat de sprijin din partea Facilității Globale de Mediu pentru crearea de capacități și asistență tehnică în stabilirea cadrelor de monitorizare și raportare ale CCONUSC prin intermediul *Programului Global de Sprijin privind Comunicările Naționale și Raportul Bianual Actualizat* (condus de PNUD și UNEP). Sprijinul pentru planificarea adaptării a fost oferit cu ajutorul PNUD în cadrul *Programului Global de Sprijin pentru Planurile Naționale de Adaptare*. Noul *program de pregătire al Fondului Verde pentru Climă* oferă sprijin țărilor eligibile pentru inițierea, formularea și punerea în aplicare a planurilor naționale de adaptare. În 2016-2017, PNUD sprijină țările din regiune să elaboreze aplicații ale planului național de adaptare (PNA) la Fondul Verde pentru Climă (GCF). Țările au beneficiat, de asemenea, de sprijin în dezvoltarea politicii climatice și a consolidării capacităților pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în domeniul schimbărilor climatice de la guvernele Austriei, Germaniei, SUA și altele.

Riscuri și ipoteze

Riscurile și analiza riscurilor, precum și strategia de reducere a riscurilor sunt explicate mai detaliat în Anexa 3. În conformitate cu cerințele standardelor PNUD, Managerul de Proiect va monitoriza riscurile trimestrial și va raporta situația riscurilor pentru PNUD IRH. Progresele vor fi înregistrate în jurnalul de risc al PNUD ATLAS. Riscurile vor fi raportate ca fiind critice atunci când impactul și probabilitatea sunt ridicate. Cadrul de rezultate prezentat în secțiunea V de mai jos prezintă principalele ipoteze incluse în proiectarea obiectivelor, realizărilor și activităților proiectului.

Angajarea părților interesate

Următoarele părți interesate principale vor fi implicate în toate activitățile programului și vor deveni principalii parteneri în implementarea proiectului:

- Autoritatea competentă din cadrul guvernului național pentru coordonarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice. Acest lucru coincide adesea cu punctul focal pentru CCONUSC. În majoritatea cazurilor, acesta este ministerul responsabil de problemele de mediu;
- Departamentele tehnice ale altor ministere relevante (cum ar fi mediul, energia, resursele naturale, economia, industria, agricultura, finanțele) și alte agenții guvernamentale (cum ar fi silvicultură, agenții de gospodărire a apelor);
- Structurile tehnice și administrative responsabile de proiectarea, implementarea și funcționarea ETS, precum și de instalațiile energetice și industriale care fac obiectul schemei;
- Principalele structuri regionale și naționale responsabile de gestionarea resurselor naturale, cum ar fi pădurile, râurile, oceanele, solurile permafrost;
- Autoritatea competentă pentru Mecanismul de dezvoltare curată (CDM), implementarea în comun (JI) și comerțul internațional cu emisii;
- Comisiile pentru femei și ministerele de resort relevante ce vizează egalitatea de gen și mandatul de încredere al femeilor în rândul părților implicate în proiect;
- Alte părți interesate, cum ar fi guvernele regionale și locale, mediul academic, organizațiile societății civile (adică ONG-uri, mediul academic) și sectorul privat, sunt implicate și beneficiază de anumite activități specifice.

Mai exact, următoarele șase părți interesate vor fi implicate în următoarele șase țări beneficiare:

În **Armenia**, în implementarea proiectului vor fi implicate următoarele părți interesate: Ministerul Protecției Naturii (agenția națională autorizată pentru coordonarea implementării CCONUSC), Ministerul Agriculturii, Ministerul Administrației și Dezvoltării Teritoriale, Ministerul Situațiilor de Urgență („Serviciul Hidrometeorologie și Influența activă asupra fenomenelor atmosferice” SNCO), Serviciul Național de Statistică, Ministerul Infrastructurilor Energetice și Resurselor Naturale (inclusiv Comitetul de Stat pentru Gospodărirea Apelor), Ministerul Dezvoltării Economice și Investițiilor, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Științei, Ministerul Sănătății, Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor, Adunarea Națională, ONG-uri, Academia Națională de Științe, universități, organizații internaționale, comunitatea de afaceri, grupuri de femei și tineri, mass-media.

Următorii parteneri din **Azerbaidjan** vor fi implicați în implementarea proiectului:

Numele partenerului	Relevanță	Rolul potențial în proiect
Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	Principalul organism de mediu din țară. NFC (punctele focale naționale) pentru CCONUSC și NDA (Autorități naționale desemnate) pentru GCF	Beneficiar principal și partener de implementare
Ministerul Economiei	Guvernul principal din Azerbaidjan a fost însărcinat cu elaborarea unor programe și planuri strategice majore, inclusiv stabilirea de tarife	Partener cu un rol-cheie în elaborarea documentelor de politică economică națională, de ex. LED-uri, PNA, reducerea emisiilor de GES pentru gestionarea deșeurilor etc.
Ministerul Energiei	Organism guvernamental principal energetic	Rol important în măsurile de eficiență energetică în clădiri

Ministerul Agriculturii	Organism guvernamental principal în dezvoltarea politicii agricole	Partener cheie pentru măsurile de atenuare și adaptare în agricultură
Ministerul Situațiilor de Urgență	Corpul guvernamental principal reacționează la consecințele grave ale schimbărilor climatice, cum ar fi inundațiile, alunecările de teren, secete etc.	Partener cheie în elaborarea și implementarea de măsuri pentru evitarea și reducerea pierderilor/daunelor cauzate de consecințele grave ale schimbărilor climatice
Azenergie OSC	Producător principal de energie electrică prin utilizarea centralelor termice și hidroelectrice mari	Unul dintre partenerii importanți în reducerea emisiilor GES în sectorul energetic
Azersu OSC	Agenția principală în aprovizionarea cu apă potabilă	Partener cheie pentru măsurile de adaptare
Azerishig OSC (Electricitate)	Agenția principală responsabilă de distribuția și vânzarea energiei electrice	Partener cheie în calitate de administrator al unui mare sistem de distribuție electrică
Agenția de Stat pentru Energie Alternativă și Regenerabilă	Dezvoltă politica de stat pentru energia regenerabilă. De asemenea, se ocupă de producția de energie din energia solară, biologică, hidrocentrale mici	Partener cheie în dezvoltarea energiei alternative ca modalitate de reducere a emisiilor de GES
Compania petrolieră de stat a Republicii Azerbaidjan (SOCAR)	Responsabilă de producția și prelucrarea de petrol și gaze	Vor fi relevante pentru elaborarea strategiilor de reducere a emisiilor de GES în sectoarele de producție a petrolului și gazului
Întreprinderi de Ameliorare și Apă SA	Responsabile de distribuția apei de irigații și ameliorarea terenului	Vor fi relevante pentru elaborarea și implementarea măsurilor de adaptare
Parlamentul național (Milli Mejlis)	Principalul organism legislativ din Azerbaidjan	Responsabil de orice schimbări și inițiative legislative posibile
Autorități locale executive și municipalități	Au autoritate și sunt responsabile pentru orice măsuri și inițiative la nivel local	Inițiativele și acțiunile la nivel local nu pot fi puse în aplicare fără sprijinul lor

În **Georgia**, lista părților interesate va include, dar nu se limitează la Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii (inclusiv Agenția Națională pentru Mediu, Agenția Națională pentru Păduri și Centrul de Informare și Educație pentru Mediu), Ministerul Economiei și Dezvoltării Durabile, Parlamentul Georgiei, Organizațiile internaționale (UE, USAID, PNUD/GEF, UNEP, GIZ, Agenția de Dezvoltare a Austriei, bănci de dezvoltare precum BERD și KfW care sprijină investițiile în eficiența energetică și energia regenerabilă), comunitatea de afaceri, femeii și grupuri de tineret, mass-media.

Ministerele și agențiile sectoriale relevante vor participa la consolidarea capacităților și fortificarea activităților care vizează identificarea, pregătirea și punerea în aplicare a acțiunilor de atenuare și adaptare

în sectoarele economice cheie. Alte părți interesate relevante, cum ar fi Academia de Științe, sectorul privat, sectorul ONG și ministerele relevante, vor fi incluse în proces, precum și vor participa la activități de formare.

Principala parte interesată a proiectului este **Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii al Georgiei**, responsabil pentru dezvoltarea politicii de mediu și climatice. **Ministerul Economiei și Dezvoltării Durabile din Georgia (MESD)** elaborează stimulente pentru creșterea economică și promovarea „Economiei ecologice”. Ministerul elaborează și implementează măsuri de eficiență energetică în sectoarele industriei, construcțiilor și transporturilor. De asemenea, activează pentru utilizarea unei producții eficiente din punct de vedere a resurselor și elaborarea strategiei privind economia ecologică. După modificările aduse Cabinetului de Miniștri, **Ministerul Energiei** și toate funcțiile sale au fost integrate în MESD, drept urmare MESD va implementa politica energetică națională. MESD va participa la elaborarea de strategii și programe care să abordeze prioritățile din sectorul energetic, să monitorizeze punerea lor în aplicare și să elaboreze recomandări adecvate, să desfășoare activitățile legate de dezvoltarea energiei regenerabile și a economiilor de energie. MESD ar trebui să colaboreze îndeaproape cu Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii pentru a promova dezvoltarea politicii energetice inteligente în domeniul climei. Departamentul de Amenajare Teritorială și Politica de Construcții din cadrul Ministerului Economiei și Dezvoltării Durabile are responsabilitatea dezvoltării, implementării, coordonării, gestionării și monitorizării activităților de amenajare a teritoriului, planificare urbană și a construcțiilor, inclusiv a reglementărilor tehnice și a codurilor de construcție. **Ministerul Dezvoltării Regionale și Infrastructurii (MRDI)** este responsabil de politica de dezvoltare regională și planificarea municipală. MRDI este responsabil pentru supravegherea generală și implementarea dezvoltării regionale, planificarea, implementarea și monitorizarea aferentă. De asemenea, acesta acționează în vederea descentralizării și a elaborat o strategie de autogovernare care urmează să fie adoptată de Guvern la începutul anului 2018 și care prevede prestarea serviciilor municipale, inclusiv a transportului urban durabil, care să fie integrată în planurile de dezvoltare urbană și care are ca scop reducerea emisiilor de GES.

Parlamentul georgian este organul reprezentativ suprem al țării, care exercită puterea legislativă și stabilește principalele direcții ale politicii interne și externe a țării, controlează activitățile guvernării prevăzute de Constituție și exercită alte atribuții stabilite de Constituție, alte acte normative și Regulamentul de procedură al Parlamentului. **Comisiile parlamentare** sunt responsabile de pregătirea preliminară a problemelor legislative, de asistența pentru punerea în aplicare a deciziilor Parlamentului, de controlul asupra organismelor responsabile față de Parlament și de controlul asupra activităților guvernului. Comisiile sectoriale parlamentare (chestiuni agrare, precum și resursele de mediu și resurse naturale) sunt principalele părți interesate pentru elaborarea pachetelor legislative legate de acquis-ul comunitar și depunerea lor ulterioară în parlamentul Georgiei spre adoptare.

Municipalitățile din Georgia sunt, de asemenea, părți interesate importante, deoarece sunt responsabile pentru prestarea de servicii municipale, încurajând parteneriatele public-privat, punând în aplicare strategiile SEAP (aplicabile orașelor/municipalităților care sunt semnatare ale Convenției primarilor).

Următorii parteneri vor avea un rol în implementarea proiectelor în **Georgia**:

Partener	Rolul în proiect
GEF/PNUD - Pregătirea SBUR & FNC pentru CCONUSC	Inventarierea GES, consolidarea capacității sistemului MRV, elaborarea de strategii de adaptare și de atenuare
GIZ - Program de parteneriat - Dezvoltarea sistemului MRV în Georgia	Acțiuni de coordonare/complementare privind consolidarea capacității sistemului MRV
GIZ - Dezvoltarea capacităților pentru politica în domeniul schimbărilor climatice în țările din Europa	Coordonarea procesului de dezvoltare a Planului de acțiune privind schimbările climatice

de Sud-Est, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, Faza III (CDCP III)	
GEF/UNEP - Aplicarea peisajului și gestionarea durabilă a terenurilor pentru diminuarea degradării terenurilor și contribuirea la reducerea sărăciei în zonele rurale	Acțiuni de coordonare/complementare cu privire la integrarea schimbărilor climatice în sectorul agricol

În **Moldova**, beneficiarul primar al UE4Climate este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRE), responsabil de elaborarea politicilor publice eficiente, inclusiv în domeniul mediului și al schimbărilor climatice. În afară de minister, instituțiile sale subordonate vor fi implicate în implementarea proiectului, cum ar fi Agenția de Mediu, Inspectoratul de Mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat etc. care sunt responsabile pentru implementarea politicilor și a cadrului legal. Drept rezultat al reformei administrației ministerului în 2017-2018 au apărut noi structuri și mecanisme de coordonare relevante pentru zona schimbărilor climatice. Proiectul EU4Climate este considerat la timpul potrivit, având în vedere necesitățile de aliniere legislativă stabilite în capitolul 17 „Schimbările climatice” din Acordul de asociere UE-Moldova și necesitatea de a construi capacitățile noilor unități administrative care se ocupă de problemele legate de schimbările climatice.

În același timp, MARDE va fi implicat în desfășurarea unor dialoguri regulate cu administrațiile publice locale (APL), sectorul privat, mediul academic și ONG-urile pentru a asigura conștientizarea și implicarea lor în implementarea activităților proiectului. De asemenea, va facilita dialogul cu Ministerul Economiei și Infrastructurii privind integrarea problemelor legate de schimbările climatice în sectoarele transporturilor și energiei (Componenta 5). Întrucât proiectul vizează nivelul de guvernare locală se consideră că APL-urile care au semnat Convenția Globală a primarilor pentru climă și energie sunt interesate de abordarea problemelor legate de climă și care pot fi prioritizate în timpul implementării proiectului. Cu toate acestea, proiectul va încerca să crească gradul de conștientizare a opiniei publice cu privire la CND, LEDS și NAMA printre numărul mai mare de APL-uri reprezentând toate cele trei regiuni de dezvoltare ale țării (Nord, Centru și Sud).

Procesul de implementare a proiectului va fi coordonat cu Cancelaria de Stat, care este Autoritatea Națională de Coordonare a Asistenței Tehnice și Ministerul Finanțelor cu privire la conducerea proiectelor rentabile legate de schimbările climatice.

În **Ucraina** proiectul va fi coordonat cu următorii parteneri care desfășoară activități în derulare importante pentru activitatea EU4Climate:

Partener	Rolul în proiect
Banca Mondială	Proiectul de Parteneriat pentru pregătirea pieței (PMR). Scopul său este de a stabili sistemul MRV în scopul ETS.
GIZ	Stabilirea proiectului ETS în Ucraina. Susține Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale de a dezvolta condițiile necesare pentru înființarea unui ETS.
FAO	Gestionarea complexă a resurselor naturale pe peisaje degradate în zone forestiere-stepă și stepă ale proiectului din Ucraina. Promovează restaurarea peisajelor degradate în zonele forestiere-stepă și stepa din Ucraina

În cazul în care există nevoia de a angaja părți responsabile pentru implementarea proiectului în oricare dintre aceste țări, birourile de țară ale PNUD vor aplica regulile și reglementările respective ale PNUD în acest sens. Selectarea părților responsabile va fi aprobată de Consiliul de proiect.

Cunoaștere și învățare

Proiectul oferă oportunități ample de schimb de cunoștințe și de învățare între țările beneficiare, între țările beneficiare și partenerii din UE, precum și cu alte programe și inițiative internaționale privind politica în domeniul schimbărilor climatice. Toate componentele proiectului includ activități specifice privind schimbul de cunoștințe și învățarea. Dezvoltarea capacităților instituțiilor naționale se află în centrul strategiei de proiect. Schimburile cu instituțiile și experții UE vor fi asigurate prin călătorii de studiu, activități comune de formare a capacităților și seminare de formare. Proiectul va stabili cooperarea la nivel de lucru și schimbul de informații cu programul Global de sprijin CND, cu proiectul EU4Energy, precum și cu politica internațională în domeniul climei și programe de mediu favorabile, sprijinite de UE, GEF, Programul de pregătire a GCF și alți donatori.

Proiectul va învăța din programul LECB finalizat (2011-2017), finanțat de Comisia Europeană și guvernele Germaniei și Australiei și implementat de PNUD, care a susținut 38 de țări să consolideze capacitățile tehnice, instituționale și sistemice ale sectoarelor public și privat în proiectarea CND, LEDS și NAMA, precum și sistemele naționale de inventariere a GES și a sistemelor MRV.

Proiectul se va baza pe rezultatele și lecțiile Programului ClimaEast finanțat de UE (2013-2017), care a sprijinit Măsurile de atenuare și adaptare la schimbările climatice în politicile de vecinătate din Est și Rusia (8 100 000 EUR) și Piloți (11 000 000 EUR) (2012-2017). Politica ClimaEast are drept scop dezvoltarea de abordări privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, pentru a dota mai bine partenerii în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a face față mai eficient impactului schimbărilor climatice. Politica ClimaEast a sprijinit țările partenere: (i) să se angajeze eficient în negocierile internaționale și să își îndeplinească angajamentele în temeiul acordurilor internaționale (CCONUSC), (ii) să conceapă/să modifice legislația corespunzătoare pentru a sprijini politica națională, și să o alinieze, după caz, la legea și abordările UE privind schimbările climatice (iii) să consolideze capacitatea de planificare strategică în ceea ce privește atenuarea (inclusiv strategiile de dezvoltare a economiei și a sectorului cu emisii reduse de carbon) și adaptarea la schimbările climatice. În cadrul celor cinci acțiuni de bază, proiectul a dat rezultatele de mai jos: (i) Sprijinul implicării CCONUSC și pregătirea pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris; (ii) Elaborarea ghidurilor ce țin de politica sectorială; (iii) sprijinul pentru MRV a reducerii emisiilor GES; (iv) Sprijinul pentru consolidarea capacităților în modelarea GES și evaluarea vulnerabilității; (v) sprijinul pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind clima, după cum sunt specificate în AA cu Georgia, Moldova și Ucraina. Piloții ClimaEast (2012-2017) au demonstrat că ecosistemele intacte sau restaurate, cum ar fi turbăriile, peisajele permafrost, pădurile boreale și pășunile, pot avea un efect pozitiv puternic și rentabil atât în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, cât și asupra modului de viață al oamenilor. Proiectul EU4Climate va beneficia de monitorizarea și analiza emisiilor/captării GES generate de piloții Clima Est pentru realizările și activitățile legate de sistemele MRV și de planificarea sectorială în sectoarele silviculturii și utilizării terenurilor.

Vizibilitate și comunicare

Comunicarea și vizibilitatea UE reprezintă o obligație legală pentru toate acțiunile externe finanțate de UE. Măsurile de comunicare și vizibilitate ale acestui proiect se vor baza pe Planul de comunicare și vizibilitate, anexa 6 la Acordul UE-PNUD. În ceea ce privește obligațiile legale privind comunicarea și vizibilitatea, măsurile vor fi puse în aplicare de către Comisie, țările partenere, PNUD și/sau entitățile mandatate.

În ceea ce privește Vecinătatea de Est, toate acțiunile susținute de UE vor viza creșterea nivelului de conștientizare al publicului țintă privind conexiunile, rezultatul și beneficiile practice finale pentru cetățeni a asistenței UE furnizate în cadrul acestei acțiuni. Acțiunile privind vizibilitatea ar trebui să promoveze, de asemenea, transparența și responsabilitatea privind utilizarea fondurilor. PNUD va fi responsabil pentru implementarea activităților de comunicare în colaborare cu organizațiile de implementare. Aceste activități vor fi finanțate din bugetul acțiunii care conține diferite costuri alocate pentru executarea lor. În conformitate cu articolul 8 din Prevederile generale și Ghidurile comune privind vizibilitatea acțiunilor EC-UN în domeniu⁷, se vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a face public faptul că o acțiune a primit

⁷ Disponibil pe https://ec.europa.eu/europeaid/funding/procedures-beneficiary-countries-and-partners/fafa-united-nations_en

finanțare din partea Uniunii Europene. Ghidurile suplimentare privind vizibilitatea elaborate de Comisie (Politica europeană de vecinătate și negocierile privind extinderea) vor fi respectate cu strictețe.

Este responsabilitatea Centrului regional al PNUD din Istanbul și a oficiilor naționale relevante ale PNUD să informeze pe deplin delegațiile UE și, dacă este cazul, DG NEAR, cu privire la planificarea și punerea în aplicare a obiectivelor de referință de vizibilitate specifice și activităților de comunicare. PNUD va raporta referitor la acțiunilor sale de vizibilitate și comunicare, precum și asupra rezultatelor acțiunii globale adresate comitetelor de monitorizare competente.

Acest proiect va fi comunicat extern ca parte a unui context mai larg al sprijinului acordat de UE țării și, dacă este cazul, regiunii Parteneriatului Estic pentru a spori eficacitatea activităților de comunicare și pentru a reduce fragmentarea în domeniul de comunicare al UE.

PNUD va coordona toate activitățile de comunicare cu delegațiile UE, precum și inițiativele de comunicare regionale finanțate de Comisia Europeană în măsura posibilului. Toate strategiile de comunicare dezvoltate în cadrul acestui proiect vor asigura că acestea sunt în conformitate cu prioritățile și obiectivele inițiativelor regionale de comunicare susținute de Comisia Europeană și în conformitate cu strategia de comunicare a delegației UE în cadrul inițiativei umbrelă „EU4Country”. Comunicarea și sensibilizarea sunt esențiale pentru asigurarea vizibilității Uniunii Europene.

Datorită naturii intervenției legate de punerea în aplicare a Acordului de la Paris în cadrul inițiativei Parteneriatului Estic, vizibilitatea pentru UE va fi integrată în activitățile și rezultatele proiectului, care oferă cel mai bun potențial de vizibilitate și de comunicare. PNUD este cunoscut pentru capacitatea sa de comunicare puternică și activă, inclusiv comunicațiile web și social media, așa cum s-a demonstrat în mai multe inițiative comune anterioare între UE și PNUD. Comunicarea și vizibilitatea vor avea o importanță deosebită în timpul implementării Proiectului, iar PNUD va crea cea mai mare vizibilitate pentru proiect, concentrându-se mereu pe povestirile de interes uman. Acest lucru se va realiza prin intermediul rapoartelor de presă, al comunicatelor de presă, al campaniei sociale comune cu delegații UE în toate cele șase țări, precum și prin broșuri de proiect, prospecte, buletine de știri și alte elemente promoționale pentru a crește și a orienta comunicarea cu toți beneficiarii și părțile interesate. PNUD va utiliza, de asemenea, resursele sale regionale și globale de comunicare, cum ar fi buletine de știri, povestiri web și social media, pentru a difuza informații despre proiecte. Sesiunile de informare vizate și informarea părților interesate vor atrage atenția asupra oportunităților oferite de proiect.

Sustenabilitate și îmbunătățire

Programul a fost conceput pentru a fi orientat către țară și stăpânit de țară, cu capacități tehnice și instituționale dezvoltate printr-o abordare bazată pe învățare prin practică. Responsabilitatea națională a guvernului cu privire la implementarea proiectelor și rezultatele obținute este considerată ca fiind instrumentală pentru susținerea capacităților consolidate în cadrul guvernelor beneficiare și al altor parteneri naționali. Proiectul sprijină în mod specific obiectivul Planului strategic al PNUD de a îmbunătăți planificarea, cadrele politice și capacitățile instituționale pentru a consolida substanțial acțiunile privind schimbările climatice prin susținerea sistemelor de guvernare și transparență integrate. Un accent pe mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice va sprijini guvernele să extindă și să susțină acțiunile de atenuare care sprijină dezvoltarea zero a carbonului.

Prin consolidarea capacităților instituționale și a mecanismelor de politică, țările vor crea un mediu favorabil care va reduce riscurile investiționale, va crea condiții pentru reducerea dependenței de inițiativele finanțate de fonduri nerambursabile, prin atragerea de fonduri private și asigurarea reacției pe dimensiunea de gen la acțiunile naționale în domeniul climei. Consolidarea instituțională la nivel național, combinată cu integrarea politicilor și a planificării climatice în politicile și cadrele naționale de dezvoltare și îmbunătățirea accesului la finanțarea pentru combaterea schimbărilor climatice va contribui la durabilitatea intervențiilor proiectului.

PNUD are birouri în toate cele șase țări ale Parteneriatului Estic. În toate aceste țări, PNUD are portofoliile active privind schimbările climatice, inclusiv proiectele privind atât atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, cât și dezvoltarea politicilor climatice și consolidarea capacităților guvernelor în ceea ce privește negocierile lor privind clima și angajamentele față de acțiunea în domeniul climei. PNUD a avut un rol de coordonare cu echipele ONU, precum și un acces la factorii de decizie cheie și un angajament puternic pozitiv

cu guvernele, partenerii neguvernamentali și comunitățile de experți.

PNUD este puternic implicat în regiune în consolidarea capacității instituțiilor naționale în politica și planificarea schimbărilor climatice, promovarea schimburilor sud-sud și promovarea planificării intersectoriale. Proiectul va putea să utilizeze această experiență pentru o mai bună implicare a instituțiilor naționale și să sprijine alte agenții în coordonarea cu instituțiile.

Proiectul va elabora un set de instrumente, metodologii și cele mai bune practici pentru sprijinirea țărilor în vederea îmbunătățirii capacităților lor instituționale și tehnice pentru a-și îndeplini angajamentele asumate în temeiul Acordului de la Paris, precum și cele care decurg din acordurile lor cu UE. Prin dezvoltarea diferitelor activități în țări (de exemplu, sistemul MRV) cele mai bune practici și metodologii pot fi înregistrate și transferate în alte țări, îmbunătățind, prin urmare, raportarea globală.

Garanțiile sociale și de mediu

Proiectul va contribui la o durabilitate sporită a mediului printr-o îmbunătățire a politicilor sectoriale și prin integrarea atenuării schimbărilor climatice și a adaptării acestora în sectoarele de dezvoltare. Buna guvernare ar trebui să fie un efect secundar pozitiv al programului, deoarece guvernul și administrația modernă trebuie să includă planificarea de mediu pe termen mediu și lung privind aspecte precum adaptarea la schimbările climatice. Drepturile omului nu ar trebui să fie afectate în mod direct, însă accesul la informațiile privind mediul se va îmbunătăți, cu posibile efecte pozitive în cadrul Convenției de la Aarhus.

Analiza de gen și planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen

Schimbările climatice influențează în mod diferit bărbații și femeile, în mare parte datorită competențelor, rolurilor și responsabilităților relative diferențiate în funcție de gen, la nivelul gospodăriilor și al comunității. Disparitățile în ceea ce privește oportunitățile economice și accesul la resursele productive le fac pe femei mai vulnerabile la schimbările climatice, deoarece sunt adesea mai sărace, primesc mai puțină educație și sunt mai puțin implicate în procesele decizionale politice și de uz casnic care le afectează viața. Femeile tind să dețină mai puține bunuri și depind mai mult de resursele naturale pentru mijloacele lor de trai. Legea sprijină discrepanța în multe cazuri - un studiu recent realizat de Banca Mondială arată că 155 din cele 173 de economii cuprinse în studiu au cel puțin o lege care împiedică oportunitățile economice ale femeilor. La cea de-a douăzecea sesiune a Conferinței părților (COP 20) a Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (CCONUSC) (Lima, decembrie 2014), părțile au adoptat Programul de lucru de la Lima privind egalitatea de gen, care are drept scop avansarea punerii în aplicare a mandatelor existente pe dimensiunea de gen în toate domeniile negocierilor privind schimbările climatice.

Schimbările climatice și contextul de gen: IPCC
„Diferențele în ceea ce privește vulnerabilitatea și expunerea apar din cauza factorilor non-climatici și a inegalităților multidimensionale adesea produse de procese de dezvoltare inegale (*încredere foarte mare*). Aceste diferențe formează riscuri diferențiate din cauza schimbărilor climatice. ... Persoanele care sunt din punct de vedere social, economic, cultural, politic, instituțional sau marginalizate în alt mod sunt deosebit de vulnerabile la schimbările climatice și la unele reacții de adaptare și atenuare (*dovezi medii, acord mare*). Această vulnerabilitate sporită se datorează rareori unei singure cauze. Mai degrabă, este produsul intersecției proceselor sociale care determină inegalități în statutul și venitul socio-economic, precum și în expunere. Astfel de procese sociale includ, de exemplu, discriminarea pe criterii de gen, clasă, etnie, vârstă și (dez)abilitate”.
Rezumatul IPCC 2014 pentru factorii de decizie politică

Integrarea dimensiunii de gen este obiectivul principal al PNUD. Promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și emanciparea femeilor este esențială pentru mandatul PNUD și intrinsecă pentru abordarea sa de dezvoltare. PNUD a colaborat cu guvernele pentru a integra egalitatea de șanse între femei și bărbați și emanciparea femeilor în schimbarea climei.

„Femeile și bărbații contribuie în mod diferit la cauzele schimbărilor climatice, sunt afectați în mod diferit de schimbările climatice, reacționează diferit la impactul lor și, având în vedere alegerea, favorizează soluții diferite pentru a atenua și opțiuni diferite pentru a face față consecințelor schimbărilor climatice”.
Femeile pentru justiția climatică, 2009).

PNUD a realizat o analiză în mai 2016 pentru a evalua gradul în care CND-urile au recunoscut și/sau integrat egalitatea de gen. Analiza a constatat că, dintre cele 161 de indici depuși în acel moment, numai 40% (65 de țări) au făcut cel puțin o referire la egalitatea de gen și la emanciparea femeilor. Aceste referințe au fost legate în primul rând de rolul femeilor în procesul de adaptare, dar fără a menționa în mod specific sectoarele cheie sau rolurile femeilor. Doar câteva țări au recunoscut rolul femeilor în atenuare. Raportul s-a încheiat cu o serie de recomandări pentru integrarea cuprinzătoare a considerentelor de gen în planificarea și implementarea CND prin examinarea a șapte puncte de intrare care au fost integrate în elaborare acestui proiect, așa cum este reflectat în Anexa 4:

1) Analizarea contextului național pentru tendințele de gen, datele dezagregate pe sexe și situațiile diferite ale femeilor și bărbaților și identificarea în consecință a sectoarelor-cheie, a strategiilor și a mecanismelor de politică și de acțiune.

2) Evaluarea cadrelor instituționale pentru egalitatea de gen și mecanismelor de coordonare, inclusiv integrarea conducerii și a contribuțiilor femeilor în politica națională, precum și abordările pentru coordonarea și cooperarea interministerială;

3) Integrarea egalității de gen în politicile și procesele de planificare a schimbărilor climatice, inclusiv la PNA, LED-uri, NAMA, REDD+ și alte procese CCONUSC, precum și alte instrumente naționale de politici și planificare.

4) Angajarea în consultări cu mai multe părți interesate și cu femei și organizațiile de femei, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, sub-național și național.

5) Sprijinirea dezvoltării capacităților diferitelor grupuri, inclusiv comunități, organizații ale femeilor și oficialități guvernamentale la nivel național și subnațional.

6) Monitorizarea și evaluarea, precum și utilizarea datelor și indicatorilor defalcați pe sexe.

7) Mecanismele de finanțare a schimbărilor climatice în funcție de gen prin intermediul fondurilor naționale și globale în domeniul climei, precum și prin instrumente inovatoare de finanțare a schimbărilor climatice care vizează întreprinderile de bază ale femeilor și rezultatele dezvoltării durabile.

Abordările suplimentare care vor fi utilizate de acest proiect pentru asigurarea unei integrări eficiente a egalității de gen în dezvoltarea politicii climatice, reflectate în Anexa 4, includ:

- Stabilirea unei rețele de persoane-resurse pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile privind schimbările climatice în toate țările beneficiare; implicarea în activitățile de instruire a CCONUSC și a PNUD.
- Promovarea eforturilor de colaborare pentru a asigura finanțarea pentru climă este 100% responsabilă față de dimensiunea de gen și că ajung la grupuri comunitare și lideri de vârstă.
- Sprijinirea progreselor înregistrate în asigurarea participării depline și egale a femeilor la toate nivelurile de luare a deciziilor și atingerea obiectivului de echilibru între femei și bărbați, prin resurse orientate și eforturi de consolidare a capacităților.
- Utilizarea și promovarea ghidurilor și consolidarea capacităților la nivel național pentru a asigura integrarea genului în planificarea, dezvoltarea și monitorizarea contribuțiilor naționale determinate și a planurilor naționale de adaptare, precum și coerența cu ODD-urile.
- Promovarea unei mai mari coerențe între domeniile tematice, entitățile și agențiile naționale implicate în elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul schimbărilor climatice privind schimbul de informații, date, instrumente și activități privind eforturile de punere în aplicare a politicii climatice ținând cont de dimensiunea de gen.

Proiectul EU4Climate va aduce o contribuție pozitivă la integrarea genului în politicile de dezvoltare și schimbări climatice. În special, considerațiile privind egalitatea de gen vor fi luate în considerare și integrate prin dezvoltarea de LED-uri, planuri naționale de adaptare și integrarea schimbărilor climatice în strategii și planuri sectoriale. Indicatorii dezagregați pe sexe vor fi propuși pentru instrumentele/planurile naționale de politici. Moldova are o experiență practică pozitivă în integrarea genului în politicile naționale și sectoriale de adaptare la schimbările climatice, de exemplu prin proiectul de planificare națională de adaptare condus de PNUD susținut de Guvernul Austriei. Diferențele de gen și schimbările climatice care integrează

cunoștințele și ghidurile elaborate de acest proiect vor fi aplicate pe tot parcursul implementării acestui proiect.

Planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen este prevăzut în Anexa 4.

Instrumentele suplimentare ale PNUD pentru integrarea dimensiunii de gen în acțiunile în domeniul schimbărilor climatice:

8. PNUD-GEF setul de instrumente pe dimensiunea de gen:
<https://intranet.PNUD.org/unit/bpps/sdev/gef/SitePages/Gender.aspx>
9. PNUD (2015). [Mainstreaming Gender in Mitigation and Technology Development and Transfer Interventions Capacity Building Package](#), în special pag. 12-14.
10. PNUD (2010). [Gender, Climate Change and Community-based Adaptation Guidebook](#).
11. (PNUD GGCA 2017) [Gender and climate finance](#).
12. (PNUD 2017). [Gender and climate change policy briefs](#)
13. [PNUD Gender Inequality Index](#)
14. [PNUD Gender Development Index](#)

VI. MANAGEMENTUL PROIECTULUI

Proiectul va fi implementat de Centrul regional din Istanbul (IRH) în cadrul Modalității de Implementare Directă a PNUD (DIM). Echipa IRH pentru Climă și Dezastre va fi responsabilă pentru supraveghere, managementul proiectelor, coordonare și raportare. Activitățile naționale vor fi implementate prin intermediul birourilor de țară ale PNUD din țările beneficiare.

Unitatea de management a proiectului și unitățile naționale de coordonare (biroul de proiect)

Unitatea de Management a Proiectului (UMP) va fi găzduită de Centrul regional al PNUD din Istanbul și va fi condusă de un Consilier-șef Tehnic Internațional (ICTA) care va raporta conducătorului echipei, echipei pentru climă și dezastre la IRH. ICTA va fi susținut de un asistent de programe IRH cu regim parțial de muncă. UMP va primi sprijin tehnic și administrativ din partea Echipei PNUD IRH pentru climă și dezastre, operațiuni și unitate de suport pentru program. Un personal profesionist IRH cu regim parțial de muncă va sprijini activitățile de monitorizare, comunicare și vizibilitate a proiectelor. Toate detaliile privind cheltuielile ce țin de biroul proiectului (resursele umane și alte costuri) sunt prevăzute în anexa III „Bugetul acțiunii”.

Echipele de coordonare naționale vor fi înființate la fiecare țară beneficiară găzduite de birourile de țară ale PNUD și vor fi angajate de către Coordonatorii/Consilierii naționali (cu regim parțial de muncă) și proiectul de asistență financiară/administrativă. Coordonatorii/consilierii naționali vor fi experți cu experiență tehnică și capacități corespunzătoare pentru a conduce implementarea substanțială a proiectului; să fie lideri tematici pentru diferite aspecte ale proiectului general (CND, MRV, PNA etc. în funcție de experiența lor tehnică); să contribuie la planificarea și orientarea activităților regionale corespunzătoare. Echipele naționale de coordonare vor beneficia de asistență tehnică și de operațiuni din partea personalului de la biroul central de țară. Birourile de țară vor implementa activitățile interne în conformitate cu planurile de lucru convenite, precum și vor prelua conducerea asupra activităților regionale, după caz, sub îndrumarea ICTA și a CDT IRH.

Pentru mai multe detalii vezi Secțiunea VIII privind modalitățile de guvernare și gestionare.

VII. CADRU DE REZULTATE

cașa cum este menționat în Rezultatele Programului UNDAF/Țară [sau Global/Regional] și Cadrul Resurselor:

...ea transformărilor structurale prin sisteme de guvernare mai eficiente.

..., astfel cum sunt enunțați în documentul de program regional pentru Europa și Comunitatea Statelor Independente, 2014-2017, inclusiv

în Planul strategic al PNUD: Realizarea 1.1: Obiectivele de reducere a emisiilor și a rezistenței climatice sunt integrate în politicile și planurile regionale care promovează diversificarea economică și creșterea economică ecologică.

în cadrul proiectului Atlas: EU4Climate, 00115652

Atlas: Obiectivele de reducere a emisiilor și de rezistență climatică sunt integrate în politicile/planurile de dezvoltare în șase țări ale PaE prin procese consolidate și alinierii legislative

contribuțiilor naționale determinate, strategiile naționale pe termen mediu și PNA comunicate CCONUSC în 6 țări ale PaE; (ii) nivelul capacităților instituționale aplicare a Acordului de la Paris; (iii) nivelul de aliniere la acquis-ul UE, astfel cum este prevăzut în acordurile bilaterale cu UE și în cadrul Tratatului de cooperare și mobilizare a noilor resurse de finanțare a schimbărilor climatice de către țări (inclusiv sub NIF/NIP) de la începutul proiectului, EUR.

INDICATORI	SURSA DE DATE	OBIECTIVE							M C
		Valoare	Anul	2019	2020	2021	2022	FINAL	
1.1 Disponibilitatea planurilor de implementare a CND/foilor de parcurs	Raportarea națională către CCONUSC în temeiul Acordului de la Paris	Nu există planuri de implementare ale CND	2018	OFV ⁸	OFV	OFV	OFV	Planurile de implementare a CND/foile de parcurs elaborate pentru cel puțin 4 țări beneficiare, cu sprijinul direct al proiectului.	Rap CC Acc & Lip age de obi
1.2 Nivelul de cunoștințe și capacitățile instituționale pentru implementarea sectorială a CND (măsurată prin carnetul de performanță)	Evaluări/rapoarte de evaluare a capacității instituționale	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Creștere de 75% față de valoarea inițială	Eva eva inst & Cif per gub în c imp clin
1.3 Nivelul de conștientizare și implicare a sectorului privat național privat și a altor părți interesate în implementarea CND	Rapoarte de atelier	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Creștere cu 50% față de momentul inițial	Rap & Ins de (de ene

⁸ Obiectivele anuale pentru indicatori vor fi stabilite în faza de inițiere. OFV- obiective a fi stabilite

2.4 Numărul de evenimente de formare și de conștientizare direct susținute de proiect/număr de factori de decizie și practicieni care beneficiază de consolidarea capacităților	Chestionar pentru sectorul privat vizat	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 6 evenimente în fiecare țară/50 de factori de decizie/factori de decizie naționali au beneficiat de seminare de instruire și de conștientizare în fiecare țară (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	
2.1. Starea LED-urilor în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia	Registrul CCONUSC	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	4 LED-uri elaborate și depuse pentru aprobarea guvernului (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia)	
Numărul de oficiali guvernamentali naționali și practicieni de planificare instruiți în dezvoltarea LED	Rapoarte de atelier de instruire. Ghidul LED-urilor	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	60 (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	
2.1. Starea cadrelor MRV privind emisiile interne în țările Parteneriatului Estic	Raportarea națională către CCONUSC		2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Emisii interne solide ale emisiilor de gaze cu efect de seră (inventare de gaze cu efect de seră) dezvoltate în 5 țări beneficiare.	
Instrucțiuni / materiale de instruire pentru sectorul privat privind incorporarea cerințelor de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră în raportarea corporativă.	Rapoarte de atelier Publicarea electronică a ghidurilor		2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Materiale de instruire/instruire pentru sectorul privat privind MRV dezvoltate și prezentate în 6 țări ale Parteneriatului estic	

	pentru sectorul privat									la p să î naț
3.3. Numărul de ofițeri guvernamentali/practicieni instruiți/Numărul de seminare de instruire pe MRV	Rapoarte de atelier Publicarea electronică a ghidurilor pentru sectorul privat	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 100 ofițeri guvernamentali sectoriali/practicieni instruiți (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat) 5 seminare de instruire efectuate pe MRV pentru agențiile guvernamentale sectoriale, de ex. energie, transport, agricultură, silvicultură.	Rap Pub ghi priv & Pro îmb naț em de sun	
4.1. Nivelul de aliniere la acquis-ul comunitar și la Tratatul Comunității Energiei. Numărul de legi, acte legislative/normative elaborate, adoptate și puse în aplicare în conformitate cu angajamentele asumate de țări în acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina, decizii și/sau recomandări ale Comunității Energiei, Acordul de parteneriat strategic cu Armenia, UE și Azerbaidjan, UE și Belarus (Legile specifice vor fi identificate după analiza decalajelor realizată în faza de început)	Politici și legislație națională	care urmează să fie definită după faza de început	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Referințele la legile specifice vor fi adăugate după faza inițială a proiectului	Pol & Pot pot ritn alir Lua ada legi	
4.2. Numărul de întâlniri ale părților interesate organizate în procesul de elaborare a politicilor și legislației	Rapoarte de atelier	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	6 ateliere desfășurate	Rap & Lip coc Inst soc reg	
Numărul de ateliere desfășurate de proiect/numărul de persoane instruite	Rapoarte de atelier	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	90 de persoane instruite (30% provin din partea genului mai puțin reprezentat)	Rap & Lip coc Inst soc reg	
5.1. Numărul de documente/recomandări privind politicile sectoriale de integrare a schimbărilor climatice elaborate	Politici și strategii sectoriale de politică	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Au fost elaborate cel puțin 10 rapoarte de politică/recomandări privind politicile de	Pol de &	

								integrare a schimbărilor climatice sectoriale	Instruiri de schimbări climatice (de exemplu, Politici de integrare și susținere)
5.2. Nivelul capacităților instituționale pentru integrarea CC (carte de evaluare a capacității instituționale/anchete de referință, intermediar și finalizare)	Rapoarte de atelier Evaluări/rapoarte de evaluare a capacității instituționale	Nivelul de bază va fi stabilit în primul an al proiectului	-	OFV	OFV	OFV	OFV	50% îmbunătățire față de valoarea inițială Orientări sectoriale referitoare la dimensiunea de gen pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris	Rapoarte de evaluare instituționale & Lipsa participării holistice guvernamentale și private din instituțiile climatice și investiții
5.1. Starea rețelelor de investiții ale proiectelor bancare care contribuie la implementarea CND	Politici și strategii sectoriale de politică	Nu există conducte de investiții legate de CND în țările beneficiare	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Fiecare țară a elaborat rețele naționale/sectoriale ale proiectelor de investiții legate de planurile de implementare ale CND Planurile de implementare ale CND, LED-urile, PNA-urile sprijinite cu cadre financiare	Politici de investiții & Agenții naționale și instituțiile de economie
5.2. Numărul funcționarilor naționali din ministerele de finanțe și de planificare instruiți în ceea ce privește finanțarea și gestionarea finanțării prin combaterea schimbărilor climatice, cadrele de finanțare a schimbărilor climatice și bugetare	Rapoarte de ateliere	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	18 (30% sunt sexul mai puțin reprezentat)	Rapoarte de evaluare instituționale & Lipsa participării holistice guvernamentale și private din instituțiile climatice și investiții
5.3. Implementarea de piloți privind etichetarea bugetului pentru climă		0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	2 piloți naționali au implementat	Rapoarte de evaluare instituționale &

										Clin inv țări
7.1. Numărul de PNA adoptate	Documentele PNA	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Sunt adoptate cel puțin 2 PNA	Doc & Ins de - re prio	
7.2. Numărul evenimentelor regionale de transfer de cunoștințe privind PNA/numărul de persoane instruite	Rapoarte de atelier	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	6 ateliere/cel puțin 18 persoane instruite	Rap & Lips min gub par hol gub inte țări tra la s priv	
7.3. PNA transfrontalier (TBC)	Evaluarea capacităților privind punerea în aplicare și raportarea PNA	0	2018	OFV	OFV	OFV	OFV	Cel puțin 1 PNA transfrontalier (TBC)	Eva priv și r & Lips par cur info PNA	
7.4. Situația foilor de parcurs ale PNA, a cadrelor instituționale și de coordonare și a proceselor PNA	Evaluarea capacităților privind punerea în aplicare și raportarea PNA	-	-	OFV	OFV	OFV	OFV	Planuri de acțiune pentru PNA, cadre instituționale și de coordonare și procese PNA responsabile de gen, stabilite cel puțin în 2 țări	Tab cap în a PNA & Cifr per naț	

VIII. MONITORIZARE SI EVALUARE

Raportarea monitorizării proiectului

ICTA, susținută de IRH CDT și BȚ, va fi responsabil pentru pregătirea și prezentarea următoarelor rapoarte și actualizări care fac parte din procesul de monitorizare:

(a) Revizuirea inițială (IR)

O primă revizuire a proiectului va fi pregătită după atelierul de inițiere (în primele 6 luni de la implementarea proiectului). Acesta va include un plan de lucru detaliat pe primul an/annual împărțit în trimestre care detaliază activitățile și indicatorii de progres care vor ghida implementarea în primul an al proiectului. Raportul va include, de asemenea, un buget detaliat al proiectului pentru primul an complet de punere în aplicare, elaborat pe baza planului anual de activitate și care include toate cerințele de monitorizare pentru a măsura în mod eficient performanța proiectului în timpul perioadei vizate de 12 luni. Revizuirea inițială va include o narațiune mai detaliată cu privire la rolurile instituționale, responsabilitățile, acțiunile de coordonare și mecanismele de feedback ale partenerilor legați de proiect. În plus, va fi inclusă o secțiune privind progresele înregistrate până în prezent cu privire la înființarea proiectului și a activitățile de start-up și o actualizare a oricăror condiții externe modificate care ar putea afecta implementarea proiectului. Odată finalizată, revizuirea va fi transmisă membrilor Comitetului de conducere al proiectului pentru examinare, comentarii sau întrebări.

(b) Raportul anual al proiectului (APR)

APR este o cerință a PNUD și o parte a supravegherii, monitorizării și managementului de proiect din partea PNUD. Acesta este un raport de autoevaluare care oferă contribuția procesului de raportare și reuniunii Comitetului director (SC) al PNUD. Un APR va fi pregătit anual, înaintea reuniunii SC, pentru a reflecta progresele realizate în îndeplinirea planului anual de lucru al proiectului și pentru a evalua performanța proiectului în vederea contribuției la rezultatele intenționate prin realizări și activitatea de parteneriat. APR ar trebui să includă următoarele:

- O analiză a performanței proiectului în perioada de raportare, inclusiv realizările obținute și, dacă este posibil, informațiile privind stadiul rezultatului;
- Progresul proiectului împotriva cadrului logic și a liniei de bază la începutul proiectului
- Constrângerile cu care se confruntă progresul spre rezultate și motivele acestora;
- Constrângerile majore pentru realizarea rezultatelor;
- Raportul de cheltuieli;
- Lecții învățate;
- Recomandări clare pentru orientarea viitoare în abordarea problemelor cheie în lipsa progresului

(c) Actualizări trimestriale ale progresului: Actualizările scurte care prezintă principalele actualizări ale progresului proiectului vor fi furnizate trimestrial prin intermediul sistemului Atlas al PNUD. Actualizările vor fi de maxim 3 pagini în total în ceea ce privește implementarea proiectului, aspecte cheie care apar și activitățile prevăzute pentru următoarea perioadă de raportare.

(d) Raportul final

În timpul ultimelor trei luni ale proiectului, echipa proiectului va pregăti Raportul final al proiectului. Acest raport cuprinzător va rezuma toate activitățile, realizările și rezultatele proiectului, lecțiile învățate, obiectivele îndeplinite sau nu, structurile și sistemele implementate etc. și va fi declarația definitivă a activităților proiectului pe întreaga sa durată. De asemenea, va prezenta recomandări pentru orice măsuri ulterioare care ar putea fi necesare pentru a asigura sustenabilitatea și reproductibilitatea activităților proiectului.

(e) Documente tehnice (specifice proiectului)

Documentele tehnice sunt documente detaliate care acoperă domenii specifice de analiză sau specializări științifice din cadrul proiectului general. Aceste documente tehnice vor reprezenta, după caz, contribuția substanțială a proiectului la domenii specifice și vor fi utilizate în eforturile de difuzare a informațiilor relevante și a celor mai bune practici la nivel local, național și internațional.

(f) Publicații de proiecte (specifice proiectului)

Publicațiile proiectului vor constitui o metodă cheie de cristalizare și difuzare a rezultatelor și realizărilor proiectului. Aceste publicații pot fi sub formă de articole de jurnal, publicații multimedia etc. Aceste publicații se pot baza pe documente tehnice, în funcție de relevanța, valoarea științifică etc. a acestor lucrări sau pot fi rezumate sau compilații ale unei serii de lucrări tehnice și alte cercetări. Echipa proiectului va determina dacă vreuna dintre documentele tehnice merită o publicare oficială și va planifica și produce (în consultare cu PNUD, guvernul și alte grupuri relevante de părți interesate) aceste publicații într-un format consistent și ușor de recunoscut. Proiectul va pregăti publicația finală în ultimul an al implementării proiectului care va întruni rezultatele și lecțiile sale.

Evaluări independente

Proiectul face obiectul a două evaluări independente, după cum urmează:

O evaluare independentă intermediară va fi efectuată în cursul celui de-al treilea an de implementare. Evaluarea intermediară va determina progresul înregistrat în realizarea rezultatelor și va identifica corectarea cursului dacă este necesar. Se va concentra pe eficacitatea, eficiența și oportunitatea implementării proiectului; va evidenția problemele care necesită decizii și acțiuni; și va prezenta lecțiile inițiale despre proiectarea, implementarea și managementul proiectului. Rezultatele acestei revizuirii vor fi incluse ca recomandări pentru o implementare îmbunătățită în timpul ultimei jumătăți a termenului proiectului. Organizarea, termenii de referință și calendarul evaluării intermediare vor fi stabilite după consultarea părților în Documentul de proiect. Termenii de referință pentru această evaluare intermediară vor fi pregătiți de IRH PNUD.

O evaluare finală independentă va avea loc cu cel mult trei luni înainte de reuniunea Comitetului director. Evaluarea finală va analiza impactul și durabilitatea rezultatelor, inclusiv contribuția la dezvoltarea capacităților pentru dezvoltarea emisiilor de carbon și rezistența redusă și punerea în aplicare a Acordului de la Paris în țările beneficiare. Evaluarea finală ar trebui să ofere, de asemenea, recomandări pentru activitățile ulterioare. Termenii de referință pentru această evaluare vor fi pregătiți de către UNHCR IRH.

Învățarea și partajarea cunoștințelor

Rezultatele proiectului vor fi difuzate printr-o serie de rețele și forumuri existente de partajare a informațiilor. În plus:

- Proiectul va participa, atât cât este relevant și adecvat, în rețelele sponsorizate de PNUD și UE, organizate pentru personalul de conducere care lucrează la proiecte ce au caracteristici comune.
- Proiectul va identifica și va participa, atât cât este relevant și adecvat, în rețelele bazate pe politici și/sau în orice altă rețea, care ar putea fi benefică pentru implementarea proiectelor cu toate lecțiile învățate.
- Proiectul va identifica, analiza și împărtăși lecțiile învățate care ar putea fi benefice la elaborarea și implementarea proiectelor viitoare similare. Identificarea și analizarea lecțiilor învățate este un proces continuu și necesitatea de a comunica astfel de lecții ca fiind una dintre contribuțiile centrale ale proiectului este o cerință care trebuie furnizată nu mai puțin frecvent decât o dată la 12 luni.
- Proiectul va pregăti raportul final al lecțiilor învățate pe parcursul ultimului an de implementare

În conformitate cu politicile și procedurile de programare ale PNUD, proiectul va fi monitorizat prin următoarele planuri de monitorizare și evaluare:

Plan de monitorizare

Activitatea de monitorizare	Scop	Frecvență	Acțiunea
A urmări progresul rezultatelor	Datele privind progresele înregistrate în raport cu indicatorii de rezultate din RRF vor fi colectate și analizate pentru a evalua progresul proiectului în atingerea rezultatelor convenite.	Cel puțin trimestrial	Progresul mai lent preconizat va fi abținut prin managementul proiectului.
A monitoriza și a gestiona riscurile	Identificați riscurile specifice care pot amenința realizarea rezultatelor dorite. Identificați și monitorizați acțiunile de gestionare a riscurilor utilizând un jurnal de risc. Acesta include măsuri de monitorizare și planuri care ar fi putut fi solicitate conform standardelor sociale și de mediu ale PNUD. Auditurile vor fi efectuate în conformitate cu politica de audit a PNUD pentru gestionarea riscului financiar.	Trimestrial	Riscurile sunt identificate și gestionate prin managementul proiectului. Măsurile pentru gestionarea riscurilor. Registrul de risc menținut în mod actualizat și ține evidența riscurilor și a acțiunilor întreprinse.
A învăța	Cunoștințele, bunele practici și lecțiile vor fi capturate în mod regulat, precum și în mod activ din alte proiecte și parteneri și integrate înapoi în proiect.	Cel puțin o dată pe an	Lecțiile relevante sunt capturate și comunicate echipei de proiect și managerilor pentru a informa deciziile manageriale.
Asigurarea anuală a calității proiectului	Calitatea proiectului va fi evaluată în raport cu standardele de calitate ale PNUD pentru a identifica punctele forte și punctele slabe ale proiectului și pentru a informa procesul de luare a deciziilor în vederea îmbunătățirii proiectului.	Anual	Punctele puternice și slabe sunt analizate de către comitetul de calitate și vor fi utilizate pentru a informa deciziile de gestionare a performanței proiectului.
A examina și efectua corecțiile cursului	Revizuirea internă a datelor și a dovezilor din toate acțiunile de monitorizare pentru informarea luării deciziilor. O revizuire inițială va fi efectuată în anul 1 al proiectului. Analizele suplimentare vor fi incluse în rapoartele anuale ale proiectului.	Cel puțin o dată pe an	Datele de performanță și lecțiile și calitatea proiectului de comitetul de calitate sunt utilizate pentru corecțiile cursului.
Raportul de proiect	Un raport al progresului va fi prezentat consiliului de proiect și părților interesate principale, constând în date privind progresele realizate în raport cu obiectivele anuale predefinite la nivel de producție, rezumatul anual al calității proiectului, un risc actualizat îndelungat cu măsurile de atenuare și orice rapoarte de evaluare sau revizuire întocmite pe parcursul perioadei.	Anual, și la finalul proiectului (raport final)	

	Rapoartele de progres și raportul final al acțiunii care urmează să fie transmise UE vor fi pregătite în conformitate cu articolul 3 din Condițiile generale.		
Revizuirea proiectului (Comitetul de proiect / Comitetul director)	Mecanismul de guvernanta al proiectului (adică consiliul de proiect) va organiza periodic revizuirii de proiecte pentru a evalua performanța proiectului și pentru a revizui planul de lucru multianual pentru a asigura o reală bugetare pe toată durata proiectului. În ultimul an al proiectului, consiliul de proiect va organiza o analiză a proiectului pentru a capta lecțiile învățate și va discuta despre oportunitățile de extindere și de socializare a rezultatelor proiectului și a lecțiilor învățate cu publicul relevant.	Cel puțin o dată pe an	Orice preocupări la sau progrese mai preconizate ar trece comitetul de proiect de management cu a aborda probleme

Planul de evaluare⁹

Titlul de evaluare	Parteneri (dacă sunt în comun)	Realizările planului strategic asociat	Rezultatul UNDAF / CPD	Data planificată de finalizare	P
Evaluarea intermediară	n/a			2020	
Evaluarea finală a proiectului	n/a			Cu cel puțin trei luni înainte de închiderea operațională	

⁹ Opțional, dacă este necesar

IX. PLANUL DE LUCRU MULTIANUAL ¹⁰¹¹

N/o	Realizările GCF/ activitatea Atlas	Codul contului bugetar Atlas	Descrierea contului bugetar Atlas	Nota bugetului	Suma anul 1 (USD)	Suma anul 2 (USD)	anul 3
1	Implementarea contribuțiilor determinate la nivel național (CDN) la Acordul de la Paris	71200	Consultanți internaționali	1A	30,000.00	45,000.00	35
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	1B	76,000.00	76,000.00	76
		61300	Costuri salariale - personalul IP	1C	57,776.40	57,776.40	57
		71600	Deplasări	1D	12,500.00	12,500.00	12
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	1E	35,000.00	60,000.00	95
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	1F	70,000.00	100,000.00	100
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	1H	13,927.72	10,000.00	10
		Total activitate 1					295,204.12
2	Dezvoltarea strategiilor naționale de dezvoltare a emisiilor de gaze cu efect de seră pe termen mediu și lung	71200	Consultanți internaționali	2A	20,000.00	20,000.00	20
		71300	Consultanți locali	2B	10,000.00	15,000.00	35
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	2C	48,000.00	48,000.00	48
		61300	Costuri salariale - personalul IP	2D	57,776.40	57,776.40	57
		74200	Costurile audio vizuale și de imprimare	2E	3,000.00	2,000.00	2
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	2F	103,000.00	40,000.00	
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	2G	110,000.00	280,000.00	250
		Total activitate 2					351,776.40
3	Introducerea unui cadru riguros de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor interne	71200	Consultanți internaționali	3A	20,000.00	20,000.00	20
		71300	Consultanți locali	3B	45,000.00	110,000.00	100
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	3C	12,000.00	12,000.00	12
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	3D		10,000.00	
		71600	Deplasări	3E	53,000.00		
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	3F	50,000.00	5,000.00	70
		71300	Consultanți locali	3G	25,000.00	25,000.00	45
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	3H	2,000.00	2,000.00	8
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	3I		25,000.00	55
Total activitate 3					207,000.00	209,000.00	310

¹⁰ În sensul interpretării clauzei 11.3 din Prevederile Generale, poziția bugetară este înțeleasă ca „Activitatea” 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 și 9

¹¹ Conform ratei InforEUro din octombrie 2018: 1,00 USD = 0,85419 EUR

4	Alinierea la acquis-ul comunitar inclus în acordurile bilaterale	71200	Consultanți internaționali	4A	20,000.00	60,000.00	50
		71300	Consultanți locali	4B	60,000.00	60,000.00	60
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	4C			
		71600	Deplasări	4D	30,000.00	30,000.00	30
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	4E	30,000.00	30,000.00	
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	4F			
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	4G	2,000.00		
Total activitate 4					142,000.00	180,000.00	140
5	Integrarea schimbărilor climatice în alte sectoare de politici	71200	Consultanți internaționali	5A	60,000.00	95,000.00	95
		71300	Consultanți locali	5B	120,000.00	120,000.00	30
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	5C		120,000.00	120
		71600	Deplasări	5D	26,000.00	34,000.00	34
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	5E	72,000.00	62,000.00	56
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	5F	10,000.00	10,000.00	5
		71200	Consultanți internaționali	5G	12,500.00	12,500.00	12
Total activitate 5					300,500.00	453,500.00	437
6	Investiții în domeniul schimbărilor climatice	71200	Consultanți internaționali	6A		15,000.00	15
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	6B			
		71300	Consultanți locali	6C	15,000.00	30,000.00	30
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	6D		20,000.00	20
		71600	Deplasări	6E	10,000.00	10,000.00	10
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	6F	25,000.00	90,000.00	55
Total activitate 6					50,000.00	165,000.00	130
7	Planificarea pentru adaptare	71200	Consultanți internaționali	7A	30,000.00	62,000.00	64
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	7B	12,000.00	12,000.00	12
		71300	Consultanți locali	7C	65,000.00	100,000.00	100
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	7D	40,000.00	40,000.00	40
		71600	Deplasări	7E	12,000.00	14,000.00	14
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	7F	70,000.00	60,000.00	60
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	7G	15,000.00	15,000.00	15
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	7H		10,000.00	10
Total activitate 7					244,000.00	313,000.00	315

An planul calendaristic indicativ este prevăzut în anexa 2 și va fi finalizat în timpul fazei inițiale.

8	M&E, Comunicare, vizibilitate și raportare	71200	Consultanți internaționali	8A	44,000.00	74,000.00	44
		71300	Consultanți locali	8B	60,000.00	60,000.00	60
		72100	Servicii contractuale - persoane juridice	8C			
		71600	Deplasări	8D	8,000.00	28,000.00	28
		74200	Costurile audio vizuale și de imprimare	8E	35,000.00	35,000.00	35
		61300	Costuri salariale - personalul IP	8F	19,259.00	19,259.00	19
		75700	Seminare, ateliere și conferințe	8G	80,000.00	30,000.00	30
		61300	Costuri de personal	8H	10,500.00	10,500.00	10
		Total M&E, comunicare, raportare			256,759.00	256,759.00	226
9	Management de proiect	72500	Consumabile	9A	13,500.00	13,500.00	13
		72800	Echipament pentru tehnologia informaț	9B	5,081.20		
		73100	Inchiriere și întreținere - spații	9C	4,956.00	5,055.00	5
		74500	Cheltuieli diverse	9D	2,500.00	2,500.00	2
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	9E	73,000.00	73,000.00	73
		61200	Costuri salariale - personalul GS	9F	9,000.00	9,000.00	9
		61300	Costuri salariale - personalul IP	9G	77,035.20	77,035.20	77
		71200	Consultanți internaționali	9H		6,500.00	6
		71400	Servicii contractuale - persoane fizice	9I	3,000.00	3,000.00	3
		73100	Inchiriere și întreținere - spații	9J	2,500.00	2,500.00	2
		74200	Costurile audio vizuale și de imprimare	9K	2,500.00	2,500.00	2
		72400	Echipament audio vizual și comunicare	9L	5,862.00	500.00	
		61300	Costuri de personal	9M	47,000.00	47,000.00	47
				Total managementul de proiect			245,934.40
		Total costurile de proiect direct			2,093,173.92	2,643,402.00	2,600
		Total remunerare (7%			146,522.17	185,038.14	182
		TOTAL FINAL AL COSTURILOR DE PROIECT			2,239,696.09	2,828,440.14	2,782

*Activitățile naționale vor fi implementate de către birourile de țară ale PNUD din țările beneficiare. În acest scop, vor fi create realizări separate în Atlas pentru fiecare birou de țară participant.

Note privind bugetul:

Note	Descrierea contului de buget	Descrierea costului
1A	Consultanți internaționali	Consultanții internaționali (CI) să sprijine planificarea implementării CND în țările beneficiare și să faciliteze tranziția către statele membre UE
1B	Servicii contractuale - persoane fizice	Coordonatori/consilieri naționali (50%) în Armenia, Belarus, Moldova (1 persoană / 4 țări / 4 ani)
		Coordonatori/consilieri naționali (50%) în Georgia, Ucraina
1C	Costuri salariale - personalul IP	CTA internațional (P3) cu sediul în Istanbul - 30% din costul poziției numit la Componenta 1/4 ani
1D	Deplasări	Costurile de călătorie asociate activității 1
1E	Seminare, ateliere și conferințe	Două ateliere de formare regională și schimb de cunoștințe pentru țările EN privind implementarea CND, integrează dimensiunii de gen . Anul 1 și 3
		Evenimente naționale de sensibilizare a opiniei publice în 6 țări: sensibilizarea cu privire la faza de implementare privat, mediul academic, comunitatea ONG-urilor și pentru alte părți interesate relevante. Evenimentele integrează dimensiunii de gen (anii 2, 3 și 4)
1F	Servicii contractuale - persoane juridice	Subcontracte (servicii de consultanță) gestionate de BȚ PNUD la nivel național: sprijinirea implementării CND în cel puțin screeningul strategiilor și planurilor naționale și sectoriale; modelare pentru sectoarele prioritare privind posibilitatea creșterii capacității instituționale sectoriale pentru dezvoltarea, implementarea și raportarea CND; la nivel înalt și grupuri țintă diferite, pentru a discuta constatările și pașii suplimentari de implementare a CND pe sectoare; elaborarea parcurilor privind implementarea CND sensibilă la dimensiunea de gen ; sprijin pentru repararea celor două CND-uri
1G	Internațional	Consultanți internaționali pentru a sprijini țările în planificarea și implementarea CND
1H	Seminare, ateliere și conferințe	Ateliere de sprijin CND, de instruire și evenimente de conștientizare, inclusiv de călătorie
2A	Consultanți internaționali	Consultanți/consultanți internaționali privind LED-urile pentru a ghida țările în ceea ce privește planificarea și dezvoltarea LED-urilor
2B	Consultanți locali	Consultanți naționali din fiecare țară care să contribuie la dezvoltarea LED-urilor, inclusiv experți pe dimensiunea de gen (200 \$ per zi per zi * zile * 6 țări)
		Experți naționali privind LED-urile (Armenia)
2C	Servicii contractuale - persoane fizice	Coordonator/consilieri naționali (50%) în Armenia, Azerbaijan, Georgia, Belarus (1 persoană / 4 țări / 4 ani)
2D	Costuri salariale - personalul IP	CTA internațional (P3) cu sediul în Istanbul - 30% din costul poziției este repartizat la Componenta 1/4 ani
2E	Costurile audio vizuale și de imprimare	Costurile de traducere și publicare (Armenia)
2F	Seminare, ateliere și conferințe	Un atelier regional de instruire privind LED-urile care integrează agenda pe dimensiunea de gen : 3 ateliere regionale (40.000 \$) și 4 (40.000 \$)
		Atelier de instruire națională/masa rotundă tehnică privind LED-urile din Armenia (Anul 1)
		Atelier de instruire națională/masa rotundă tehnică privind LED-urile din Azerbaijan (Anul 1)
		Atelier de instruire națională/masa rotundă tehnică privind LED-urile din Belarus (Anul 1)
		Atelier de instruire națională/masa rotundă tehnică privind LED-urile din Georgia (Anul 1)
2G	Servicii contractuale - persoane juridice	Companii de consultanță în sprijinul dezvoltării/actualizării LED-urilor sensibile la dimensiunea de gen în Armenia, Georgia

3A	Consultanți internaționali	Consultant internațional pentru a oferi îndrumări și consultanță țărilor cu sisteme MRV
		Consultant internațional pentru a sprijini elaborarea unui ghid MRV pentru sectorul privat
3B	Consultanți locali	Experți naționali să lucreze la analiza/analiza diferențelor și propunerile pentru sistemele naționale (Belarus, Moldova, Georgia), Anii 1-3
3C	Servicii contractuale - persoane fizice	Coordonator/consilier național (50%) în Moldova (1 persoană / 4 ani)
3D	Servicii contractuale - persoane juridice	Subcontractare națională (servicii de consultanță) pentru susținerea dezvoltării sistemului MRV în
3E	Deplasări	Un studiu adresat Agenției Europene de Mediu (EEA) pentru a afla despre sistemul MRV (inventari
3F	Seminare, ateliere și conferințe	Un atelier regional/instruire privind sistemul de inventariere a emisiilor de gaze cu efect de seră (inclusiv noile rapoarte privind NDC, adaptarea și finanțarea pentru combaterea schimbărilor climatice și mecanismul de monitorizare al UE și la cele mai bune practici din țările UE (anul 1)
		Instruirea experților MRV din departamentele tehnice ale ministerelor de resort (adică, energia, transportul și alte agenții guvernamentale relevante. Să se angajeze de birourile de țară ale UNDP în 5 țări
		Atelier regional pentru a discuta/prezenta materiale de orientare/instruire pentru sectorul privat
3G	Consultanți locali	Experții locali lucrează la revizuirea, analiza diferențelor și propunerile de sisteme MRV în Armenia
3H	Seminare, ateliere și conferințe	Consultări naționale și ateliere de formare în America și Belarus
3I	Servicii contractuale - persoane juridice	Servicii naționale de consultanță (companii) pentru revizuirea/dezvoltarea sistemelor MRV în Belarus
4A	Consultanți internaționali	Consultanți internaționali (IC) privind reforma/alinierea în domeniul politicilor și al reglementărilor (IC) privind reforma/alinierea în domeniul politicilor și al reglementărilor (IC) privind reforma/alinierea în domeniul politicilor și al reglementărilor
4B	Consultanți locali	Experți naționali în sprijinul analizei legislației naționale și politicilor fiscale și elaborarea de politici (4 țări * 40 zile * 4 ani * 6 țări)
4D	Deplasări	Călătorii de experți și profesioniști naționali pentru consultări privind alinierea politică și de reglementări
4E	Seminare, ateliere și conferințe	Ateliere de lucru în fiecare dintre cele șase țări privind acquis-ul comunitar respectiv, inclusiv politici bazate pe piață în temeiul Acordului de la Paris
4G	Servicii contractuale - persoane fizice	Expert național pentru politici și aliniere reglementară în Ucraina

5A	Consulanți internaționali	Consultant internațional pentru a oferi consiliere și îndrumare și pentru a sprijini dezvoltarea planurilor sectoriale de integrare a dimensiunii de gen în 6 țări. Aceasta va include consultanță privind planificarea investițiilor și mobilizarea finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice (anii 2-4)
5B	Consulanți locali	Experți naționali pentru a revizui strategiile și planurile sectoriale și pentru a dezvolta recomandări privind integrarea CC pentru două sectoare prioritare în fiecare țară. Aceasta va include revizuirea politicii sectoriale detaliate, analiza riscurilor climatice și a potențialului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, analiza cost-beneficiu, recomandări de integrare, cadrul de reglementare/instituțional/coordonare, cadrul de monitorizare și resursele/planificarea financiară. Experți naționali care urmează să fie recrutați la birourile țărilor beneficiare ale PNUD
5C	Servicii contractuale - persoane juridice	Subcontracte (servicii de consultanță) gestionate de BT PNUD la nivel național: sprijinirea dezvoltării recomandărilor sectoriale de integrare pentru 2 sectoare prioritare din Armenia, Belarus, Georgia și Moldova (inclusiv analiza de gen).
5D	Deplasări	Costurile de călătorie asociate cu Componenta 5
		Formarea regională privind integrarea climei în politicile, strategiile și planurile sectoriale. Integrarea dimensiunii de gen va fi inclusă în agenda de instruire. (Anul 1)
		Ateliere regionale pe bază de sector pe principalele sectoare (Anii 2, 3, 4)
5E	Seminare, ateliere și conferințe	Ateliere naționale anuale și consultări privind integrarea sectorială în fiecare țară
5F	Seminare, ateliere și conferințe	Ateliere naționale de formare privind integrarea sectorială în Ucraina
5G	Consulanți internaționali	Consultant internațional, Ucraina, integrarea CC în sectorul energetic
6A	Consulanți internaționali	Consultant internațional privind cadrele de investiții privind clima și conductele de investiții (sumă forfetară)
6B	Servicii contractuale - persoane fizice	Experți naționali privind pilotarea CFF și etichetarea bugetului pentru climă și asupra conductelor de investiții climatice
6D	Consulanți locali	Subcontractare/local: piloți CFF și etichetarea bugetului pentru climă
6E	Deplasări	Componente legate de călătorie
6F	Seminare, ateliere și conferințe	Forumuri regionale de finanțare a schimbărilor climatice: evenimente regionale privind planificarea investițiilor și mobilizarea sporită a finanțării pentru combaterea schimbărilor climatice (anii 2 și 4)
		Ateliere regionale privind cadrele de finanțare a schimbărilor climatice. Anii 1 și 3
		Ateliere naționale privind rețelele de investiții și CFF
7A	Consulanți internaționali	Consultant internațional pentru facilitarea dezvoltării PNA transfrontaliere Consulanți internaționali pentru a oferi consultanță și îndrumare pentru dezvoltarea PNA în Belarus și Ucraina
7B	Servicii contractuale - persoane fizice	Coordonator/consilier național (50%) în Ucraina (1 persoană / 4 ani)
7C	Consulanți locali	Experți naționali care să conducă dezvoltarea unor PNA în Belarus și Ucraina, inclusiv experți pe dimensiunea de gen . Contractele vor fi gestionate de către BT PNUD în Belarus și Ucraina
7D	Servicii contractuale - persoane juridice	Subcontracte (servicii de consultanță) pentru a sprijini dezvoltarea unor PNA responsabile de gen în Belarus și Ucraina. Aceasta ar putea include în fiecare țară: studiul de domeniu, foaia de parcurs, dezvoltarea PNC, analiza de gen , coordonarea instituțională, finanțarea, monitorizarea, raportarea și cadrul de comunicare pentru PNA. Contractele vor fi gestionate de către BT PNUD în Belarus și Ucraina
7E	Deplasări	Costurile de călătorie asociate cu Componenta 6
7F	Seminare, ateliere și conferințe	Atelier de inițiere și formare regională privind planificarea și dezvoltarea unor PNA responsabile de dimensiunea de gen (Anul 1)
		Seminar regional de instruire și schimb de cunoștințe privind PNA (2-4 ani)
		Întâlniri tehnice privind elaborarea orientărilor privind planificarea adaptabilă și participativă la nivel local (2-4 ani) Reuniuni tehnice naționale, consultatii și ateliere de lucru PNA în Belarus și Ucraina
7G	Seminare, ateliere și conferințe	Ateliere și consultări privind planificarea adaptării la nivel local
7H	Servicii contractuale - persoane juridice	Companiile contractante - Dezvoltarea PNA în țările beneficiare

8A	Consulanți internaționali	Consultant internațional pentru dezvoltarea produselor de comunicare și conștientizare
		Consultanți internaționali: Evaluări intermediare și finale (anii 3 și 5), contracte forfetare
8B	Consulanți locali	Consulanți locali de comunicare în 6 BT
8D	Deplasări	Costuri de călătorie: vizite de monitorizare de la IRH, călătorii pentru crearea de rețele și parteneriate, prezentarea proiectului la sedintele ȘC
8E	Costurile audio vizuale și de imprimare	Materiale publicitare și de promovare: costurile anuale de traducere, editare, imprimare și producție ale IRH și 6 BT
		Publicarea finală a proiectului (anul 5)
8F	Costuri salariale - personalul IP	Costuri de personal (P3 / 10%) pentru monitorizarea, comunicarea și vizibilitatea proiectului
8G	Seminare, ateliere și conferințe	Inițiator atelier (Anul 1)
		Seminar final (anul 5)
		Media anuală și evenimente de conștientizare în țările participante
8H	Costuri de personal	Timp de specialiști în comunicarea PNUD la IRH și BT
9A	Consumabile	Consumabile pentru birou
9B	Echipament pentru tehnologia	Echipamente IT pentru alimentarea cu energie electrică
9C	Inchiriere și întreținere - spații	IRH PNUD chirie, utilități și managementul premiselor pentru personalul EU4Climate (295 \$ / lună / persoană)
9D	Cheltuieli diverse	Costuri diverse
9E	Servicii contractuale - persoane fizice	Asistenții administrativi și financiari naționali (cu jumătate de normă) în fiecare dintre cele șase țări, găzduiți de BT PNUD
9F	Costuri salariale - personalul GS	Asistență administrativă și de operare (cu jumătate de normă), IRH
9G	Costuri salariale - personalul IP	CTA internațională (P3) cu sediul în Istanbul - 40% din costul poziției repartizate la Componenta 1/5 ani
9H	Consulanți internaționali	CTA Moldova Internațională (part-time)
9I	Servicii contractuale - persoane fizice	Echipa de asistență
9J	Inchiriere și întreținere - spații	Birouri (IRH și CO)
9K	Costurile audio vizuale și de imprimare	Costurile de traducere și interpretare
9L	Echipament audio vizual și comunicare	Echipament de birou și de BT
9M	Costuri de personal	Costurile cu personalul BT PNUD
		Costurile de personal ale PNUD IRH CDT

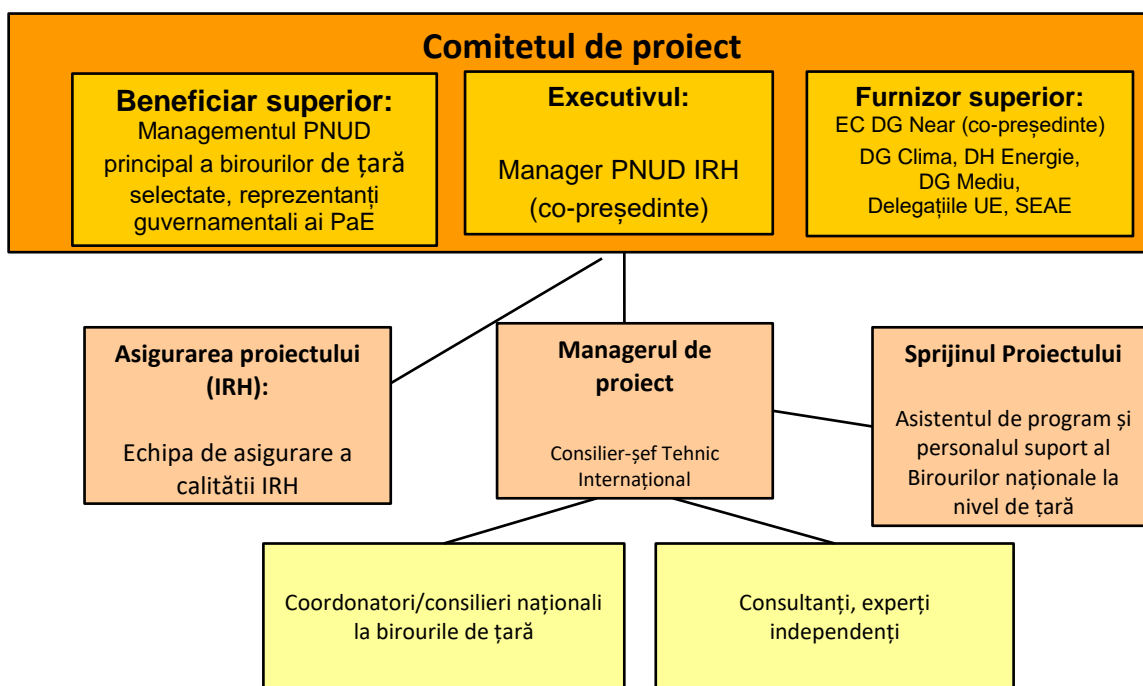
Bugetul de cofinanțare:

N/o	Realizări GCF/Activități Atlas	Total cofinanțare						
		PNUD USD	IRH	Armenia	Azerbaijan	Belarus	Geo	
1	Implementarea CDN-urilor	493,927.72	43,927.72					
3	Introducerea cadrelor MRV	382,000.00		21,000.00	40,000.00	201,000.00	40,	
4	Alinierea la acquis-ul UE	2,000.00						
5	Integrarea schimbărilor în alte sectoare de politici	75,000.00						
7	Planificarea adaptării	90,000.00	35,000.00	15,000.00				
8	M&E, Comunicare, vizibilitate și raportare	42,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,	
9	Managementul proiectului	240,362.00	100,000.00	26,000.00	29,362.00	8,000.00	8,	
	TOTAL	875,289.72	184,927.72	68,000.00	75,362.00	215,000.00	54,	
	GMS 7%	61,270.88						
	TOTAL cofinanțare PNUD	936,560.00						

X. GUVERNANȚĂ ȘI DISPOZITII DE MANAGEMENT

Proiectul va fi implementat de către Centrul regional al PNUD din Istanbul (IRH) în cadrul Modalității de Implementare Directă a PNUD (DIM), în conformitate cu Programul și politicile și procedurile de operare ale PNUD și Procedurile Standard de Operare IRH pentru Managementul Programelor Regionale. Centrul regional al PNUD din Istanbul va fi responsabil pentru gestiunea globală, asigurarea coerenței proiectelor, sprijinirea, monitorizarea și implementarea activităților regionale. Echipa IRH pentru Climă și Dezastre (CDT) va fi responsabilă pentru gestionarea, coordonarea și raportarea proiectului. Egalitatea de gen și Echipa de emancipare a femeilor și alte echipe substanțiale ale IRH vor oferi expertiza și sprijinul necesar, după cum este necesar. Activitățile naționale vor fi implementate prin intermediul birourilor de țară ale PNUD din țările beneficiare (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina). Centrul Regional al PNUD din Istanbul și birourile de țară ale PNUD vor asigura legătura în mod regulat cu delegațiile UE. Responsabilitatea pentru punerea în aplicare a Planului de comunicare și vizibilitate va fi împărțită între IRH PNUD și birourile de țară împreună cu IRH, care va fi lider și va raporta implementarea activităților de comunicare și vizibilitate.

Structura proiectului

Comitetul de proiect/Comitetul director (SC)

Guvernanța externă a proiectului va fi asigurată prin intermediul Comitetului de proiect/Comitetului director. Rolurile distincte cheie ale membrilor Comitetului director sunt identificate în schema de mai jos:

- 1) Un Executiv: persoana care reprezintă proprietatea proiectului pentru a conduce grupul (Managerul IRH PNUD).
- 2) Furnizor superior: o persoană sau un grup care reprezintă interesele părților interesate care furnizează finanțare și/sau expertiză tehnică pentru proiect. Funcția principală a furnizorului superior în cadrul Comitetului este de a oferi îndrumări cu privire la fezabilitatea tehnică a proiectului. Un reprezentant al EC DG NEAR va acționa în calitate de furnizor superior și va co-prezida grupul.
- 3) Beneficiar superior: o persoană sau un grup de persoane care reprezintă interesele celor care vor beneficia în final de proiect. Funcția de bază a Beneficiarului superior în cadrul Comitetului este de a asigura realizarea rezultatelor proiectului din perspectiva beneficiarilor proiectului. Conducerea superioară a Birourilor de țară ale PNUD va îndeplini rolul de Beneficiar Superior.

Comitetul director va cuprinde reprezentanți ai:

- EC DG NEAR (copreședinte), DG Clima, DG Energie, DG Mediu, delegațiile UE
- SEAE (Serviciul European de Acțiune Externă)
- Centrul Regional PNUD din Istanbul (co-președinte), Birourile de țară PNUD din țările PaE
- Țările PaE (beneficiarii proiectului, reprezentanți ai ministerelor relevante)

Comitetul director:

- Va asigura conducerea, ghidarea și direcționarea globală în ceea ce privește livrarea cu succes a realizărilor și contribuția acestora la rezultatele obținute în cadrul programului regional, asigurând că proiectul rămâne în limitele oricăror constrângeri specificate;
- Va discuta progresul proiectului, a blocajelor, a potențialului de a satisface rezultatele proiectelor, necesitatea ajustării proiectului (adică modificări în Documentul de proiect);
- Va discuta necesitățile pentru abateri majore de la planurile anuale convenite;
- Se va reuni cel puțin o dată pe an (fie personal sau virtual) pentru a revizui implementarea proiectului, riscurile de management și alte aspecte relevante;
- Va revizui rapoartele anuale de progres;
- Va discuta planul de lucru propus pentru anul următor;
- Va aborda problemele de proiect și va face recomandări privind acțiunile ulterioare;
- Va furniza recomandări cu privire la noile riscuri legate de proiect și va conveni asupra eventualelor contramăsuri și acțiuni de gestionare pentru abordarea riscului specific;
- Va furniza recomandări pentru ajustările necesare pe baza rapoartelor de monitorizare;
- Va facilita și asigura o coordonare sporită și noi parteneriate pentru Proiect, între țările beneficiare și partenerii UE, între țările beneficiare și între instituțiile guvernamentale relevante.

Toate reuniunile Comitetului Director vor fi co-prezidate de DG NEAR și PNUD. PNUD este responsabil de organizarea reuniunilor Comitetului Director și de monitorizarea acestora. După fiecare ședință a Comitetului Director, PNUD va trimite tuturor participanților documente scurte care rezumază concluziile și punctele de acțiune pentru a fi urmate ulterior (până la 2 pagini), agenda, lista participanților și prezentările power point.

Comisia Europeană (DG NEAR) va fi responsabilă pentru aprobarea oficială a programelor anuale de lucru propuse în cadrul Proiectului și pentru eventualele modificări substanțiale ale acestora. DG NEAR va aproba, de asemenea, toate rapoartele de progres. CE va ține cont de rezultatul discuțiilor din cadrul reuniunilor SC atunci când revizuește programele de lucru și rapoartele de activitate. Raportarea privind progresele înregistrate în rapoartele intermediare se va face pe baza cadrului logic.

Pe lângă comitetele de coordonare a proiectelor, progresele și rezultatele proiectului vor fi discutate și prezentate în cadrul reuniunilor relevante ale Platformei și ale panelurilor din cadrul Parteneriatului Estic, precum și în cadrul reuniunilor subcomitetelor relevante ale UE/țărilor beneficiare.

Unitatea de Management a Proiectului (UMP) va fi găzduită de Centrul regional al PNUD din Istanbul și va fi condusă de un Consilier-șef Tehnic Internațional (ICTA) care va raporta conducătorului echipei, echipei pentru climă și dezastre la IRH. ICTA va fi susținut de un asistent de programe IRH cu regim parțial de muncă. UMP va primi sprijin tehnic și administrativ din partea Echipei PNUD IRH pentru climă și dezastre, operațiuni și unitate de suport pentru program. Un personal profesionist IRH cu regim parțial de muncă va sprijini activitățile de monitorizare, comunicare și vizibilitate a proiectelor. Toate detaliile privind cheltuielile ce țin de biroul proiectului (resursele umane și alte costuri) sunt prevăzute în anexa III „Bugetul acțiunii”.

Asigurarea proiectului este responsabilitatea fiecărui membru al consiliului de proiect, totuși rolul poate fi delegat. Rolul de Asigurare al Proiectului este asumat de Consiliul de Proiect prin desfășurarea unor funcții obiective și independente de supraveghere și monitorizare a proiectelor. Acest rol asigură că etapele de gestionare a proiectelor sunt gestionate și completate. Asigurarea proiectului trebuie să fie independentă de Managerul proiectului; prin urmare, Consiliul de Proiect nu poate delega nici o responsabilitate de asigurare Managerului de proiect. Astfel, acest rol va fi asigurat de echipa de asigurare a calității IRH.

Responsabilitățile specifice ale PNUD IRH:

a) Consilier-șef Tehnic Internațional (ICTA)

- Să planifice activitățile proiectului și să monitorizeze progresul față de criteriile inițiale de calitate; să revizuiască și să evalueze planurile de proiect detaliate, inclusiv planul de lucru multianual și rapoartele ATLAS care să cuprindă definiția activității, istoricul actualizat al riscurilor și planul de monitorizare al programului;
- Să asigure că liniile de bază sunt stabilite, iar etapele și setările țintă sunt finalizate în timp util;
- Să mobilizeze bunurile și serviciile pentru activitățile de inițiativă, inclusiv elaborarea TOR și specificațiile de lucru;
- Să gestioneze realizările rezultatelor proiectului prin activități;
- Să abordeze problemele de proiect așa cum au fost prezentate de Consiliul proiectului;
- Să efectueze mecanismele de raportare financiară și control prin rapoartele de livrare combinată (CDR), care reprezintă un raport oficial obligatoriu ce reflectă cheltuielile și fondurile utilizate pentru un proiect și alte instrumente de raportare ATLAS;
- Să monitorizeze evenimentele stabilite în Planul de monitorizare și comunicare și să actualizeze planul după cum este necesar;
- Să gestioneze cererile de furnizare a resurselor financiare de către PNUD, utilizând avansul fondurilor sau plăților directe;
- Să monitorizeze resursele financiare și ale contabilității pentru a asigura exactitatea și fiabilitatea rapoartelor financiare;
- Să gestioneze și să monitorizeze riscurile proiectului așa cum au fost identificate inițial în proiectul Brief, evaluat de LPAC (Comitetul consultativ al programului local), prezintă riscuri noi pentru Consiliul proiectului pentru a fi luate în considerare și pentru a lua decizii cu privire la eventualele acțiuni, dacă este necesar; să actualizeze starea acestor riscuri prin menținerea jurnalului de riscuri pentru proiect;
- Să fie responsabili pentru gestionarea problemelor și cererilor de modificare prin menținerea unui jurnal de probleme.
- Să pregătească raportul de progres trimestrial al proiectului și raportul anual de evaluare;
- Să partajeze informațiile relevante cu privire la realizarea proiectului cu toate părțile interesate;
- Să se asigure că toate elementelor furnizabile ale proiectului au fost produse în mod satisfăcător;
- Să notifice finalizarea operațională a proiectului către Consiliul proiectului;
- Să se asigure, la finalizarea unui proiect, rambursarea soldului restant de fonduri depozitate în conturile PNUD pentru activitățile proiectului către donator sau reprogramarea, dacă este convenit cu donatorul.
- Să ofere instrucțiuni și îndrumării echipei/consultanților proiectului;
- Să identifice și să obțină orice sprijin și sfaturi necesare pentru gestionarea, planificarea și controlul proiectului;
- Să identifice acțiunile ulterioare și să le prezente spre examinare Consiliului Proiectului.

b) Asistent de program (regim parțial de muncă)

- Să asigure suportul global de management al proiectului pentru proiect, inclusiv suportul de gestiune financiară și monitorizarea bugetului prin intermediul ATLAS pentru a urmări permanent starea financiară a proiectului și pentru a monitoriza performanța contractorilor; să pregătească revizuirile bugetare în cadrul ATLAS pentru a reflecta eventualele ajustări ale bugetului inițial aprobat și pentru a fi finalizate pentru anul (anii) afectat de ajustare.
- Să susțină procesele de achiziții și contractare, cum ar fi consultanții, achizițiile în cadrul componentei regionale.
- Să asigure suportul la organizarea manifestărilor pentru evenimentele regionale, după cum este necesar;
- Rapoartele financiare și monitorizarea utilizării fondurilor de distribuire a costurilor/altor resurse; (sfârșitul anului și închiderea operațională a proiectelor);
- Să furnizeze servicii administrative: să creeze și să întrețină fișierele de proiect, să colecteze datele privind informațiile legate de proiect, să actualizeze planurile, să administreze procesul de evaluare a calității și să administreze reuniunile Comitetului de proiect.

c) Echipa de asigurare a calității

- Să ghideze pregătirea revizuirilor proiectului și a reuniunilor consiliului proiectului, precum și clarificarea rapoartelor aplicabile privind proiectul și evaluarea calității în conformitate cu politica de monitorizare a PNUD și SOP IRH pentru managementul programelor regionale;
- Să monitorizeze livrarea proiectelor în mod regulat și să urmărească etapele de gestionare a proiectului, după cum este necesar;
- Să asigure suportul de calitate și să monitorizeze inițiativele și activitățile regionale;
- Să asigure că definirea realizărilor proiectului și definirea activităților, inclusiv că descrierea și criteriile de calitate au fost înregistrate corect în modulul Atlas al Managementului Proiectului pentru a facilita monitorizarea și raportarea;
- Să se asigure că riscurile și problemele sunt gestionate corespunzător și că jurnalele din Atlas sunt actualizate periodic;
- Să se asigure că Planul de monitorizare și evaluare este urmat și că toate rapoartele sunt transmise la timp și conform standardelor în ceea ce privește calitatea formatului și a conținutului;
- Să efectueze activități de supraveghere, cum ar fi vizite periodice de monitorizare și „verificări la fața locului”, după cum este necesar.
- Să se asigure faptul că procedurile de închidere operațională și financiară a proiectelor sunt efectuate în mod corespunzător.

Responsabilități specifice ale Birourilor de țară PNUD:

BȚ-urile vor implementa activități interne în conformitate cu planurile de lucru convenite. IRH va asigura alocări financiare birourilor de țară în conformitate cu planurile/activitățile stabilite pentru fiecare țară. Personalul BȚ desemnat va sprijini implementarea proiectului, monitorizarea și contribuția la închiderea financiară și operațională și raportarea finală. Fiecare BȚ PNUD va angaja un **Coordonator Național** care va coordona toate activitățile proiectului la nivel național, inclusiv:

- selectarea, contractarea și supravegherea unei echipe de consultanți naționali care vor implementa activități specifice de proiect în țară;
- Identificarea și implicarea principalelor părți interesate din țară și organizarea de consultări periodice cu acestea;

- Urmărirea situației financiare a activităților și alocărilor în orice moment, controlul cheltuielilor, gestionarea angajamentelor restante, efectuarea de plăți și monitorizarea performanței contractorilor;
- Organizarea și sprijinirea atelierelor și evenimentelor naționale de consultare a părților interesate;
- Asigurarea comunicării și coordonării periodice cu partenerii guvernamentali naționali;
- Gestionarea generală a proiectelor la nivel național și raportarea la IRP PNUD.

Echipele de coordonare naționale vor fi înființate la fiecare țară beneficiară găzduite de birourile de țară ale PNUD și vor fi angajate de către Coordonatorii/Consilierii naționali (cu regim parțial de muncă) și proiectul de asistență financiară/administrativă. Coordonatorii/consilierii naționali vor fi experți cu experiență tehnică și capacități corespunzătoare pentru a conduce implementarea substanțială a proiectului; să fie lideri tematici pentru diferite aspecte ale proiectului general (CND, MRV, PNA etc. în funcție de experiența lor tehnică); să contribuie la planificarea și orientarea activităților regionale corespunzătoare. Echipele naționale de coordonare vor beneficia de asistență tehnică și de operațiuni din partea personalului de la biroul central de țară. Birourile de țară vor implementa activitățile interne în conformitate cu planurile de lucru convenite, precum și vor prelua conducerea asupra activităților regionale, după caz, sub îndrumarea ICTA și a CDT IRH.

XI. CONTEXTUL LEGAL

Acest proiect face parte dintr-un cadru programatic general, în conformitate cu care vor fi implementate mai multe activități separate asociate la nivel de țară. Atunci când asistența și serviciile de asistență sunt furnizate din acest proiect pentru activitățile asociate la nivel de țară, acest document va fi instrumentul „Document de proiect” la care se face referire în: (i) respectivele SBAA-uri semnate pentru anumite țări; sau (ii) în prevederile complementare anexate la documentul de proiect în cazurile în care țara beneficiară nu a semnat un acord SBAA cu PNUD, anexat la acesta și care face parte integrantă din acesta. Toate referințele din SBAA la „Agenția de executare” se consideră că se referă la „Partenerul de implementare”.

Acest proiect va fi implementat de PNUD („Partener de Implementare”) în conformitate cu reglementările, regulile, practicile și procedurile sale financiare numai în măsura în care acestea nu contravin principiilor Regulamentului Financiar și Regulilor PNUD. În cazul în care guvernarea financiară a unui Partener de implementare nu furnizează instrucțiunile necesare pentru a asigura cea mai bună valoare pentru bani, corectitudine, integritate, transparență și concurență internațională eficientă, se aplică guvernarea financiară a PNUD.

XII. MANAGEMENTUL RISCOLUI

În calitate de partener de implementare PNUD va respecta politicile, procedurile și practicile Sistemului de Management al Securității al Organizației Națiunilor Unite (UNSMS).

În calitate de partener de implementare PNUD va depune toate eforturile rezonabile pentru a se asigura că niciun unul dintre fondurile proiectului¹² nu este utilizat pentru a oferi sprijin persoanelor sau entităților asociate cu terorismul și că beneficiarii oricăror sume furnizate de PNUD, indicate mai jos, nu apar pe lista deținută de Comitetul Consiliului de Securitate înființat în temeiul Rezoluției 1267 (1999). Lista poate fi accesată aici http://www.un.org/sc/committees/1267/qa_sanctions_list.shtml. Această prevedere trebuie inclusă în toate sub-contractele sau sub-acordurile încheiate în baza prezentului Document de proiect.

Sustenabilitatea socială și de mediu va fi îmbunătățită prin aplicarea standardelor sociale și de mediu ale PNUD (<http://www.undp.org/ses>) și a mecanismului de responsabilitate asociat (<http://www.undp.org/secu-srm>).

În calitate de partener de implementare PNUD: (a) va desfășura activitățile legate de proiecte și programe într-un mod compatibil cu standardele sociale și de mediu ale PNUD; (b) va implementa orice plan de management sau de atenuare pregătit pentru ca proiectul sau programul să respecte aceste standarde; (c) se va angaja într-o manieră constructivă și în timp util pentru a aborda orice preocupări și reclamații înaintate prin intermediul mecanismului de responsabilitate. PNUD va încerca să se asigure că comunitățile și alte părți interesate de proiect sunt informate și au acces la Mecanismul de responsabilitate.

Toți semnatarii Documentului de proiect trebuie să colaboreze cu bună-credință cu orice exercițiu de evaluare a oricăror angajamente legate de un program sau proiect sau de respectarea standardelor sociale și de mediu ale PNUD. Acest lucru include accesul la site-urile proiectului, personalul relevant, informații și documentație.

În calitate de partener de implementare PNUD va asigura că următoarele obligații sunt obligatorii pentru fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar:

În conformitate cu articolul III al SBAA, [sau prevederile suplimentare la Documentul de Proiect], responsabilitatea pentru siguranța și securitatea fiecărei părți responsabile, a subcontractantului și a sub-beneficiarului și a personalului și proprietății acestuia, și a proprietății PNUD custodia părții responsabile, a subcontractantului și a sub-beneficiarului, revine acelei părți responsabile, subcontractantului și sub-beneficiarului. În acest scop, fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar trebuie:

- să pună în aplicare un plan de securitate adecvat și să mențină planul de securitate, ținând seama de situația de securitate din țara în care se desfășoară proiectul;
- să își asume toate riscurile și obligațiile legate de securitatea unei astfel de părți responsabile, subcontractant și sub-beneficiar, precum și punerea integrală în aplicare a planului de securitate.

PNUD își rezervă dreptul de a verifica dacă există un astfel de plan și de a sugera modificări ale planului atunci când este necesar. Nerespectarea și punerea în aplicare a unui plan de securitate corespunzător, conform cerințelor de mai jos, va fi considerată o încălcare a obligațiilor părții responsabile, a subcontractantului și a sub-beneficiarului conform prezentului document de proiect.

Fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar va lua măsurile adecvate pentru a preveni utilizarea abuzivă de fonduri, fraudă sau corupție de către oficialii, consultantii, subcontractanții și sub-beneficiarii săi în implementarea proiectului sau programului sau utilizarea fondurilor PNUD. Se va asigura că politicile sale de gestiune financiară, anti-corupție și combatere fraudă sunt instituite și aplicate pentru toate fondurile primite de la sau prin PNUD.

Cerințele următoarelor documente, în vigoare la data semnării documentului de proiect, se aplică fiecărei părți responsabile, subcontractanților și sub-beneficiarilor: (a) Politica PNUD privind fraudă și alte practici

¹² A se utiliza unde PNUD este Partenerul de Implementare

corupte și (b) Ghidul de investigare al Oficiului PNUD de audit și investigații. Fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar este de acord cu cerințele documentelor de mai sus, care fac parte integrantă din acest Document de Proiect și sunt disponibile online la www.PNUD.org.

În cazul în care este necesară o investigație, PNUD va efectua investigații referitoare la orice aspect al programelor și proiectelor PNUD. Fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar va asigura cooperarea deplină, inclusiv punerea la dispoziție a personalului, documentația relevantă și acordarea accesului la sediul său (și al consultantilor, subcontractanților și sub-beneficiarilor) și în condiții rezonabile care ar putea fi necesare în scopul unei investigații. În cazul în care există o limitare în îndeplinirea acestei obligații, PNUD se consultă cu aceasta pentru a găsi o soluție.

Fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar va informa cu promptitudine PNUD în calitate de Partener de Implementare în cazul oricăror incidente de utilizare necorespunzătoare a fondurilor sau afirmații credibile de fraudă sau corupție cu respectarea confidențialității.

În cazul în care devine conștient că un proiect sau o activitate PNUD, în totalitate sau parțial, este subiectul investigației pentru pretinsa fraudă/corupție, fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar va informa reprezentantul permanent al PNUD/șef de birou, care va informa prompt Oficiul de Audit și Investigații (OAI) al PNUD. Acesta va oferi actualizări periodice șefului PNUD din țară și OAI cu privire la statutul și acțiunile legate de o astfel de investigație.

PNUD va avea dreptul la o rambursare de la partea responsabilă, subcontractant sau sub-beneficiar a oricăror fonduri, cu condiția ca acestea să fi fost utilizate în mod necorespunzător, inclusiv prin fraudă sau corupție sau plătite în alt mod decât în conformitate cu termenii și condițiile acestui Document de proiect. Această sumă poate fi dedusă de PNUD de la orice plată datorată părții responsabile, subcontractantului sau sub-beneficiarului conform acestui sau altui acord. Recuperarea acestei sume de către PNUD nu trebuie să diminueze sau să reducă obligațiile părții responsabile, a subcontractantului sau a sub-beneficiarului conform prezentului Document de proiect.

În cazul în care astfel de fonduri nu au fost rambursate către PNUD, partea responsabilă, subcontractantul sau sub-beneficiarul este de acord că donatorii PNUD (inclusiv Guvernul) a căror finanțare este sursa, integral sau parțial, a fondurilor pentru activitățile din cadrul acestui Document de proiect pot solicita recurs de la o astfel de parte responsabilă, subcontractant sau sub-beneficiar pentru recuperarea oricăror fonduri determinate de PNUD ca fiind utilizate în mod necorespunzător, inclusiv prin fraudă sau corupție sau plătite altfel decât în conformitate cu termenii și condițiile Documentului de proiect.

Notă: Termenul „Document de proiect”, utilizat în prezenta clauză, se consideră că include orice acord auxiliar relevant în urma Documentului de proiect, inclusiv cele cu părți responsabile, subcontractanți și sub-beneficiari.

Fiecare contract emis de partea responsabilă, subcontractant sau sub-beneficiar în legătură cu acest Document de proiect include o prevedere care stipulează că nu au fost acordate niciun fel de onorarii, gratuități, rabaturi, cadouri, comisioane sau alte plăți, altele decât cele oferite, primite sau promise în legătură cu procesul de selecție sau cu executarea contractului și că beneficiarul fondurilor din acesta cooperează cu toate investigațiile și auditurile ulterioare plăților.

În cazul în care PNUD se va adresa autorităților naționale competente pentru o acțiune legală corespunzătoare în legătură cu presupusele infracțiuni legate de proiect sau program, Guvernul va asigura că autoritățile naționale competente vor investiga în mod activ și vor întreprinde acțiuni legale împotriva tuturor persoanelor fizice despre care s-a constatat că au participat la ilegalitățile, la recuperarea și returnarea fondurilor recuperate către PNUD.

Fiecare parte responsabilă, subcontractant și sub-beneficiar trebuie să se asigure că toate obligațiile sale prevăzute în această secțiune intitulată „Managementul riscului” sunt transmise subcontractanților și sub-beneficiarilor acesteia și că toate clauzele din această secțiune intitulată „Clauze standard privind managementul riscului” sunt reflectate în mod corespunzător, mutatis mutandis, în toate sub-contractele sau sub-acordurile încheiate în continuare cu acest Document de proiect.

XIII. ANEXE

Anexa 1. Programele și proiectele relevante privind clima în țările beneficiare

Anexa 2. Planul de activitate

Anexa 3. Analiza riscurilor

Anexa 4. Planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen

Anexa 5. Planul de comunicare și vizibilitate

Anexa 1. Programele și proiectele relevante privind clima în țările beneficiare

Armenia

Denumirea inițiativei	Domeniu de interes	Descriere scurtă	Perioadă de implementare	Buget, USD ¹³	Implementator – Parteneri
Pregătirea IV CN și II RBA	Consolidarea capacităților	De pregătit cea de-a patra Comunicare Națională și cel de-al doilea RBA către CCONUSC	2017-2020	852.000	PNUD/FGM Ministerul Protecției Naturii
Generarea beneficiilor ecologice globale prin educație și conștientizarea părților interesate	Consolidarea capacităților	Consolidarea capacității de a utiliza educația ecologică și sensibilizarea ca instrumente de abordare a problemelor de gestionare a resurselor naturale	2016-2018	840.000	PNUD-FGM Ministerul Protecției Naturii
Reducerea riscurilor și mărirea volumului de investiții în modernizarea clădirilor EE	Energie	Îmbunătățirea eficienței energetice prin modernizarea clădirilor, abordarea nivelurilor ridicate de sărăcie energetică și nivelul ridicat de utilizare a combustibililor fosili importați	2017-2023	20 mln	Fondul Verde pentru Climă - PNUD Ministerul Protecției Naturii
Programul de finanțare a locuințelor sociale și eficiente energetic	Energie	Împrumuturi acordate gospodăriilor private din centrul Erevanului pentru a finanța investițiile EE în locuințe pentru familiile cu venituri mici și mijlocii	2014-2018	Credit de 31,5 mln EUR și grant de 1,5 mln EUR de la UE FIV	Agenția Franceză pentru Dezvoltare, KfW, Compania națională de credite ipotecare din Armenia
Planul de investiții pentru Programul de promovare a surselor regenerabile de energie (SREP)	Energie	Pentru a identifica tehnologiile și proiectele din domeniul energiei regenerabile care pot contribui cel mai bine la obiectivele de dezvoltare energetice, economice și de mediu ale Armeniei și subliniază activitățile care trebuie îndeplinite pentru realizarea proiectelor	2014 actual	40 mln USD, din care grant de 14 mln USD și credit preferențial de 26 mln USD	Fondul Strategic pentru Climă (SCF) în cadrul Fondurilor de Investiții pentru Climă (CIF), Fondul R2E2
Asistență energetică și integrare regională	Energie	Pentru a susține reformele energetice și integrarea regională cu Georgia	2015-2018	1.200.000	USAID
Srijin pentru dezvoltarea produsului de împrumut EE	Energie	Pentru a crea linii de credit pentru împrumuturile EE pentru gospodării și sectorul privat	2012-2020	22.354.000 împrumut	Creditare ulterioară prin bănci comerciale armene
Iluminare urbană verde	Energie	Creșterea EE a iluminatului municipal prin implementarea proiectelor-pilot și elaborarea mecanismelor financiare și instituționale	2013-2018	1.720.000	FGM-PNUD
EE rezidențială pentru gospodării cu venituri reduse	Energie	Actualizarea eficienței energetice rezidențiale pentru gospodăriile cu venituri reduse.	2013-2017	230.000	USAID-Habitat pentru umanitate
Accesul la energia regenerabilă și EE în	Energie	Srijinirea municipalităților Spitak și Vayk prin dezvoltarea și testarea	2014 - 2018	1.700.000 EUR	UE-Habitat pentru umanitate

¹³ Dacă nu este scris altfel.

municipalitățile Vayk și Spitak		modelelor reproductibile și eficiente de economisire a energiei în clădiri rezidențiale și publice, în conformitate cu Planuri de acțiune în domeniul energiei durabile			
BSBEEP-Proiectul Plan de Eficiență Energetică a clădirilor din Bazinul Mării Negre	Energie	Srijin pentru parteneriatul transfrontalier și crearea capacității administrative pentru elaborarea și implementarea politicilor de dezvoltare locală	2013-2020	123.000	Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (ENPI)
Științe avansate și parteneriate pentru dezvoltarea integrată a resurselor	Apă	Pentru a sprijini gestionarea durabilă a resurselor de apă în Valea Ararat	2015-2018	3.000.000	USAID
Împrumut-cadru rural pentru Armenia	Agricultură	Împrumut-cadru pentru îmbunătățirea irigațiilor și a altor infrastructuri rurale în mai multe regiuni.	2016-2021	50 mln EUR	FAO – PPP, Min agriculturii și Bigama - Frut LLC (fermă de pește)
Suport integrat pentru dezvoltarea rurală: Construirea unor comunități reziliente	Agricultură	Pentru a asigura dezvoltarea echilibrată a regiunilor printr-o abordare socio-economică integrată, precum și creșterea calității vieții și a nivelului de venit al populației locale în zonele limitrofe Tavush	2015-2020	5.028.988	BEI – Ministerul Finanțelor, RAED PIU, UIP în Dezvoltarea Sectorului Apelor
Al 2-lea Proiect de gestionare a resurselor agricole comunitare și competitivitate	Agricultură	Pentru a îmbunătăți productivitatea și durabilitatea sistemelor de pășune și de creștere a animalelor în comunități și a crește producția comercializată de animale și lanțuri valorice agroalimentare de valoare ridicată	2014-2020	42.670.000	Banca Mondială – Unitatea de Implementare a Proiectului Agricol
ClimaEast+: Introducerea gestiunii durabile a pășunilor în comunitățile montane din regiunea Gegharkunik	Agricultură	Proiectul privind introducerea practicilor de gestionare durabilă a pășunilor în comunitățile montane din regiunea Gegharkunik urmărește să îmbunătățească serviciile din agroecosisteme în condițiile unui impact negativ al schimbărilor climatice pentru a susține existența comunităților montane.	2015-2018	50.000	PGM al FGM – Proiectul UE ClimaEast
Gestionarea durabilă a pășunilor și a pădurilor pentru a demonstra beneficiile de atenuare și adaptare la schimbările climatice și dividende pentru comunitățile locale	Agricultură silvicultură	Adoptarea unor practici de gestionare durabilă a resurselor naturale în condițiile unui impact negativ al schimbărilor climatice asupra ecosistemelor montane din Armenia pentru a asigura integritatea ecosistemelor și furnizarea susținută a serviciilor ecosistemice, inclusiv captarea și stocarea carbonului.	2013-2017	1.489.609	PNUD – Ministerul Protecției Naturii UE ClimaEast
Evaluarea capacității de gestionare a riscului de dezastru în Armenia	GRZ, agricultură, sănătate, infrastructură	PNUD și Banca Mondială și-au unit eforturile de consolidare a capacităților de RRD. A fost elaborată și transmisă Guvernului spre aprobare evaluarea capacității pentru sistemul de GRZ realizată în cooperare cu MSU și	2016-2020	25.000	Proiectul privind RRD al PNUD – Guvernul RA, Platforma națională de RRD, Banca Mondială Armenia

		Planul de acțiune pentru perioada 2016-2020.			
Avansarea eforturilor naționale și locale de reducere a riscurilor de dezastre pentru copiii din AC și Caucazul de Sud (regional)	Reducerea riscului de dezastru	Programul va consolida integrarea RRD în sectorul educației și va ajuta guvernele să elaboreze și să adopte politici, planuri, metodologii și instrumente adecvate. Aceasta include o abordare sensibilă la gen, care ia în considerare nevoile specifice ale băieților și fetelor.	2016-2017	700.000 EUR (pentru 6 țări din CS și AC)	UNICEF – Ministerul Situațiilor de Urgență, Ministerul Educației și Științei
Rețeaua de transport din Caucaz	Energie	Construcția liniei de transport de energie electrică și a unei stații de CCÎT pentru legătura de interconectare între Armenia și Georgia	2015-2018	113.100.000 EUR	BEI – Ministerul Finanțelor, HVEN, KfW, UE FIV
Proiectul de îmbunătățire a rețelei de transport al energiei electrice	Energie	Îmbunătățirea pregătirii a societății "High Voltage Electric Networks" (HVEN) și a centralei termice de la Erevan (TPP) pentru implementarea PÎRTEE și consolidarea capacității centralelor HVEN și TPP de la Erevan	2015-2019	64.860.000	Banca Mondială – Societatea pe acțiuni închisă "High Voltage Electric Networks"
Proiectul „Convenția primarilor - Est” al CE (regional pentru 6 țări)	Energie, infrastructură	În conformitate cu Convenția primarilor pentru climă și energie, noii semnatari din regiunea Parteneriatului estic s-au angajat să reducă emisiile de CO2 cu cel puțin 30% până în 2030 și să adopte o abordare integrată pentru combaterea atenuării și adaptării la schimbările climatice.	2016-2020	4.000.000 EUR	Uniunea Asociațiilor Comunităților din Armenia, Fundația pentru economisirea energiei, autogovernarea locală
Managementul integrat al biodiversității în cadrul Programului Caucazului de Sud, regional-3 țări	Silvicultură	Pentru a elabora strategii pentru a facilita gestionarea durabilă a biodiversității și a serviciilor ecosistemice în limitele sectoriale și administrative, pe baza unor date solide	2015-2019	14.900.000 EUR (pentru 3 țări din Caucazul de Sud)	GIZ – Ministerul Administrației și Dezvoltării Teritoriale, Ministerul Protecției Naturii, Ministerul Agriculturii
Integrarea gestionării durabile a terenurilor și a pădurilor în lanșafturile montane uscate din nord-estul Armeniei	Silvicultură, agricultură	Obiectivul major al proiectului este gestionarea durabilă a terenurilor și a pădurilor în Armenia de nord-est (NE), pentru asigurarea unui flux continuu de servicii ecosistemice multiple (cum ar fi furnizarea de apă, controlul alunecărilor de teren și sechestrarea carbonului) și asigurarea conservării habitatelor critice ale speciilor sălbatice.	2016-2019	3.157.169	PNUD-FGM REDD+ – Ministerul Protecției Naturii
Dezvoltarea turismului rural integrat	Turism	Crearea de oportunități generatoare de venituri durabile ca sursă de venit suplimentar pentru reducerea nivelului sărăciei în mediul rural, contribuția la dezvoltarea teritorială egală și crearea unui mediu favorabil dezvoltării rurale.	2016-2019	3.000.000	Fondul fiduciar FR PNUD – Ministerul Administrației și Dezvoltării Teritoriale
Protecția mediului în bazinele hidrografice	Apă	Legături strânse cu inițiativa UE privind apa. Sunt în curs de elaborare Planuri-pilot de	2012-2016	1.260.000 EUR	ENPI-UE: contractantul este Human Dynamics

internaționale (regional)		gestionare a bazinelor hidrografice.			
Inițiativa UE privind apa	Apă	Dialogurile politice naționale despre Inițiativa UE privind apa sunt coordonate de CEONUE și OCDE	2012-2017	360.000 EUR	Proiectul regional ENPI: condus de CEONUE și OCDE
Proiectul de îmbunătățire a sistemului de irigare	Apă	(i) reducerea pierderilor de apă și a necesităților energetice pentru funcționarea sistemelor selectate și (ii) îmbunătățirea capacității asociațiilor utilizatorilor de apă.	2013-2018	37.500.000	Banca Mondială – Comitetul de Stat pentru Gospodărirea Apelor
Proiectul pentru sectorul de alimentare cu apă și salubritate – finanțare suplimentară	Apă	(i) reabilitarea și modernizarea infrastructurii de alimentare cu apă, (ii) îmbunătățirea performanței serviciilor de utilizare a apei și (iii) îmbunătățirea managementului și eficienței operaționale a companiei de alimentare cu apă (aproximativ proiectul va aduce reducerea consumului de energie electrică de la 14,5 mln kwt în 2013 până la 13,5 mln kwt în 2015).	2012-2017	40.000.000	ADB – Comitetul de Stat pentru Economia Apei
Banca de Dezvoltare Eurasianic Pregătirea rezervorului Mastara	Apă, infrastructură	Studiu de fezabilitate pentru rezervor	2016-n/d	670.000	Banca Mondială – Unitatea de Implementare a Proiectelor din Sectorul Apelor

Azerbaidjan

Denumirea proiectului	Durață	Buget	Relevanță
Proiectul de îmbunătățire a gestionării deșeurilor solide	2009-2012	900.000 USD	Elaborarea strategiei de gestionare a deșeurilor solide, care urmează să fie adoptată în 2018; această strategie va ține cont de emisiile de GES în sectorul deșeurilor și va contribui la elaborarea SDER
Promovarea dezvoltării energiei durabile în Azerbaidjan	2011-2014	1.440.000 USD	Utilă în evaluarea potențialului țării de a dezvolta surse alternative de energie
Reacția de adaptare la impactul SC pentru conservarea și utilizarea durabilă a agrobiodiversității în ecosistemele aride și semiaride din Caucazul de Sud (proiect regional finanțat de UE)	2011-2014	450.000 USD	Proiectul a construit capacități adaptive pentru a asigura rezistența ecosistemelor aride și semiaride deosebit de vulnerabile și a agricultorilor locali la schimbările climatice; lecțiile învățate/experiența de pe urma acestuia vor fi utile în procesul de elaborare a PNA
Integrarea riscurilor SC în gestionarea apei și a inundațiilor de către comunitățile montane vulnerabile	2012-2017	3.000.000 USD	Utilă în elaborarea PNA pentru Azerbaidjan
A treia Comunicare Națională	2012-2015	500.000 USD	Lecțiile învățate/experiențele vor fi utile în procesul de elaborare a PNA și SDER
Managementul calității aerului în țările est europene ENPI (proiect regional finanțat de UE)	2011-2014	1.000.000 EUR	Îmbunătățirea alinierii cu legislația UE, care contribuie la îmbunătățirea calității aerului și la consolidarea măsurilor de implementare și de conformitate
CPSNN	2014-2015	150.000 USD	A ajutat la elaborarea și prezentarea CND a Azerbaidjanului

Economia schimbărilor climatice din Asia Centrală și de Vest (proiect regional finanțat de ADB)	2013-2015	450.000 USD	Identificarea investițiilor prioritare pentru o rezistență climatică și o creștere cu nivel redus de carbon, concentrându-se pe energie și transport. Modelul LEAP în modelarea emisiilor de GES a fost testat și rezultatele sale au fost utilizate în proiecțiile de emisii pe termen lung.
Primul RBA	2014-2015	320.000 USD	Pregătirea primului RBA
ClimaEast Pilot: Abordarea ecosistemică a schimbărilor climatice (proiect finanțat de UE)	2015-2017	1.450.000 USD	A ajutat la testarea adaptării la schimbările climatice și a măsurilor de atenuare parțială prin gestionarea durabilă a terenurilor și a pădurilor
Proiectul de politică ClimaEast (proiect regional finanțat de UE)	2014-2017	1.000.000 EUR	Proiectul a asistat țara la nivel de politici în abordările de atenuare a schimbărilor climatice
Gestionarea durabilă a terenurilor și a pădurilor în landşaftul Caucazului Mare din Azerbaidjan	2012-2018	5.910.000 USD	Ajută guvernul Azerbaidjanului să atenueze SC prin gestionarea durabilă a pășunilor și a pădurilor
Acțiuni de atenuare adecvate la nivel național pentru sectoarele cu destinație finală cu nivel redus de carbon	2015-2020	3.770.000 USD	Ajută la elaborarea AAANN sectoriale și a sistemului de MRV utile pentru replicarea pe scară națională
Proiectul I CN+II RBA	2017-2020	852.000 USD	Ajută guvernul Azerbaidjanului să-și elaboreze cea de-a patra CN și cel de-al doilea RBA

Georgia

Donator	Proiect/Activitate	Descriere
Banca Mondială	Reducerea vulnerabilității sistemelor agricole la SC, evaluarea impactului și opțiunile de adaptare	Acest studiu, care acoperă perioada anilor 2012-2013, oferă un meniu de opțiuni pentru adaptarea la schimbările climatice în sectorul agricol și al resurselor de apă, împreună cu acțiuni specifice recomandate care sunt adaptate la regiuni agricole distincte din Georgia
UE	Evaluarea Vulnerabilității Climatice Naționale: GEORGIA	Proiectul din anii 2011-2014 implementat de către Crucea Roșie austriacă și georgiană s-a axat pe evaluarea vulnerabilității climatice la nivel național
UE	Identificarea și implementarea reacției de adaptare la impactul schimbărilor climatice pentru conservarea și utilizarea durabilă a agrobiodiversității în ecosistemele aride și semiaride din Caucazul de Sud	(2011-2015), implementat de REC Caucaz, a promovat mijloacele de existență sustenabile și reducerea sărăciei printr-o mai bună înțelegere a impactului schimbărilor climatice, a dimensiunii socio-economice a acestuia, în special prin introducerea practicilor de adaptare, dezvoltarea cadrului legislativ și instituțional pentru examinarea problemelor legate de schimbările climatice în planificare, creșterea capacităților locale pentru susținerea mijloacelor de existență și dezvoltarea strategiei de replicare
USAID	Adaptarea la schimbări climatice și atenuarea acestora în regiunile din Georgia	Asociația Națională a Autorităților Locale din Georgia în perioada anilor 2012-2016 a implementat Proiectul care s-a axat pe integrarea considerațiilor legate de mediu și de schimbările climatice în agenda autorităților locale
USAID	Creșterea capacității pentru strategii de dezvoltare cu emisii reduse (CC-SDER)	Un efort de cinci ani în perioada 2013-2017, axat pe: i) EE în municipalități, ii) sisteme de evaluare și certificare a clădirilor verzi și iii) asistență consultativă pentru procesul național de elaborare a SDER
UE ClimaEast/P NUD	Gestionarea durabilă a pășunilor pentru a demonstra beneficiile/dividendele de atenuare a	În 2013-2016 Proiectul a vizat reabilitarea a 5.000 ha de pășuni degradate și introducerea practicilor de gestionare durabilă a pășunilor în rândul fermierilor/crescătorilor de ovine, precum și îmbunătățirea

	schimbărilor climatice și de adaptare la acestea pentru comunitățile locale	modului lor de trai și a rezistenței lor la schimbările climatice în municipalitatea Dedoplistskaro din Georgia.
UE proiectul "Clima East"	- Sprijin pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea în Rusia și țările de Est din cadrul VPE	Componenta politică a proiectului (2012-2016) a vizat îmbunătățirea politicilor, strategiilor și mecanismelor de piață privind schimbările climatice prin sprijinirea cooperării regionale și îmbunătățirea accesului la informații despre politicile, legislația și expertiza UE privind schimbările climatice
FGM/PNUD	Pregătirea celei de-a treia Comunicări Naționale către CCONUSC	Cea de-a 3-a Comunicare Națională a fost pregătită în perioada anilor 2013-2015, prezentată CCONUSC în 2016. Cea de-a 4-a CN recent lansată se axează pe eliminarea barierelor juridice și politice și a celor instituționale pentru o mai bună integrare a adaptării la schimbările climatice în politicile și programele de dezvoltare și sectoriale.
FGM/PNUD	Pregătirea primului Raport bienal de actualizare (RBA) către CCONUSC	PRBA a fost pregătit în perioada 2015-2016; Se pune accentul pe inventarul GES, constrângerile și lacunele, propunerea pentru sistemul de MRV și strategia de atenuare
PNUD/FGM	Promovarea producției și utilizării biomasei în Georgia	Proiectul din anii 2013-2017 pentru a încuraja cererea de combustibili din biomasă modernizați și pentru a promova aprovizionarea la nivel municipal. Proiectul a susținut, de asemenea, un amplu proces de elaborare a strategiei naționale privind biomasa și a planului de acțiune, care va fi integrat în Planul Național de Acțiune în domeniul Energiei Regenerabile, obligația țării care ține de calitatea de membru al Comunității Energetice.
UE (Pachetul privind clima și energia), USAID	Convenția primarilor	16 municipalități au semnat inițiativa și se află la diferite etape ale procesului. 10 și-au prezentat Planurile de acțiune în domeniul energiei durabile care arată reduceri de emisii, în special în sectorul transporturilor și al sectoarelor publice. Mai mulți donatori, inclusiv UE și USAID, oferă sprijin pentru implementarea măsurilor identificate
PNUD/FGM	Transport durabil integrat pentru orașul Batumi și regiunea Achara (TDIBRA)	Acest proiect din anii 2015-2019 vizează promovarea unui transport durabil în orașul Batumi și regiunea Achara din Georgia
DANIDA	AAANN: Reamenajarea eficientă energetic în sectorul construcțiilor publice din Georgia	Propunerea AAANN se concentrează asupra implementării măsurilor EE în sectorul construcțiilor publice
BERD	Planul național de acțiune privind eficiența energetică (PNAEE)	Din 2015 Ministerul Energiei pregătește primul Plan național de acțiune privind eficiența energetică (PNAEE). PNAEE va identifica măsuri semnificative de îmbunătățire a EE și economii de energie scontate în toate sectoarele, ținând cont de potențialul țării și de obiectivele în EE naționale
FGM/UNEP	Aplicarea gestionării durabile a landșafturilor și a terenurilor (L-SLM) pentru atenuarea degradării terenurilor și contribuția la reducerea sărăciei în zonele rurale	Proiectul 2016-2019 vizează integrarea gestionării durabile a landșafturilor și resurselor funciare în politicile naționale și cadrul instituțional național, în scopul introducerii mecanismelor eficiente din punct de vedere economic în zonele rurale, care vor oferi practici valoroase din punct de vedere economic pentru comunitățile rurale
PNUD/FGM	Consolidarea capacităților de monitorizare și raportare a celor trei convenții de la Rio	Acest proiect din anii 2015-2018 vizează crearea unui sistem unificat bazat pe internet pentru gestionarea datelor și a informațiilor de mediu pentru consolidarea capacităților de raportare a țării cu referire la cele 3 convenții de la Rio
GiZ	Programul de parteneriat – Dezvoltarea sistemului de MRV	Guvernul german susține în prezent înființarea unui sistem pentru MRV prin programul său de parteneriat condus de GiZ
GiZ	Dezvoltarea capacităților pentru politica climatică în țările din Europa de Sud-Est, Europa de Est, Caucazul de Sud și AC, faza III (CDCP III)	Proiectul din anii 2017-2021 dezvoltă instrumente pentru a crea condiții pentru reducerea emisiilor de GES, atingând în același timp obiectivele de transformare economică. Aceasta consolidează capacitățile factorilor de decizie publici și ale instituțiilor publice de a aplica procesele de planificare integrată și interinstituțională necesare.
SIDA/PNUD	Dezvoltarea cunoștințelor și capacităților privind energia din surse regenerabile printr-un plan național	2017-2018 pentru consolidarea cunoștințelor și a capacităților sectorului public și privat și ale societății civile pentru energia regenerabilă și cu nivel redus de carbon, prin elaborarea unui PNAER

	de acțiune în domeniul energiei regenerabile	
FGM/PNUD	Elaborarea celei de-a 4-a CN și a celui de-al 2-a RBA către CCONUSC	Asistarea Guvernului în pregătirea II RBA și I CN în cadrul CCONUSC

Moldova

Titlul proiectului	Descriere	Donator	Durată	Buget total	Agenzie de implementare
Orașe verzi durabile	Obiectivul proiectului este de a cataliza investițiile în dezvoltarea urbană ecologică cu nivel redus de carbon, pe baza abordării integrate a planificării urbane, prin încurajarea inovației, a planificării participative și a parteneriatelor între o varietate de entități din sectorul public și privat.	FGM, PNUD, Guvernul Republicii Moldova, orașul Chișinău	2017-2021	2 639 726 USD	PNUD
Proiectul Energie și Biomasă în Moldova (faza II)	Obiectivul general este de a contribui la o producție energetică mai sigură, mai competitivă și mai durabilă în Republica Moldova printr-un sprijin specific pentru cea mai viabilă și disponibilă sursă locală de energie regenerabilă, și anume biomasa provenită din deșeurile agricole.	UE	2014-2018	9 629 425 USD	PNUD
Implementarea planului de gestionare a eliminării treptate a hidroclorofluorocarburelor, etapa 2	Proiectul își propune să sprijine Guvernul Republicii Moldova în elaborarea planului său național cu acțiuni pe termen mediu și lung pentru a-și onora obligațiile pe care le-a asumat ca semnatar al Protocolului de la Montreal. Proiectul va sprijini Moldova în implementarea Planului de eliminare treptată a hidroclorofluorocarburelor pentru anii 2016-2040 și a planului de acțiune pentru implementarea acestuia în perioada anilor 2016-2020	Fondul multilaterala I pentru punerea în aplicare a Protocolului de la Montreal	2018-2020	122 300 USD	PNUD, Oficiul Ozon
Programului Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD VI)	Scopul general al proiectului este de a reduce sărăcia și de a spori dezvoltarea rurală. Obiectivul programului este de a permite antreprenorilor săraci din mediul rural să-și mărească veniturile și să-și consolideze reziliența prin: - îmbunătățirea capacităților de adaptare climatică ale agricultorilor; - creșterea accesului la credite al populației rurale, prin furnizarea de produse financiare adecvate și la prețuri accesibile; - dezvoltarea infrastructurii economice pentru rezistența și creșterea rurală	IFAD, DANIDA, FGM	2014-2020	26 080 000 USD	IFAD
Programului Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD VII)	Scopul general al Proiectului este îmbunătățirea standardelor de trai ale populației rurale din Republica Moldova și reducerea sărăciei. Acest lucru va fi asigurat prin îmbunătățirea nivelului de dezvoltare economică și prin consolidarea rezistenței la schimbările climatice în agricultură.	IFAD, ASAP IFAD	2018 - 2024	23 700 000 USD	IFAD
“Proiectul Încălzirea pe bază de biomasă în comunitățile rurale”	Proiectul vizează crearea stimulentei pentru măsurile de atenuare a emisiilor de GES, și, în special, tehnologiile de reabilitare și de producere a căldurii mai curate în zonele rurale. Funcționează direct cu proprietarii clădirilor publice și cu autoritățile publice locale, pentru a negocia/facilita și a monitoriza accesul acestora la finanțarea dezvoltării tehnologiilor curate.	IDA	2008 - 2023	15, 68 mln USD	WB

Proiectul „Dezvoltarea sectorului forestier comunal în Moldova“	Obiectivul proiectului este de a restabili terenurile degradate prin împădurire pentru a spori beneficiile economice și de mediu pentru comunitățile rurale. Aceste activități de împădurire ar sprijini, de asemenea, prin productivitatea restaurată și conservarea solului, sechestrarea carbonului și reducerea concentrațiilor atmosferice de gaze cu efect de seră.	Fondurile finanțării de carbon ale Băncii Mondiale	2009-2018	10 mln USD	WB
“Proiectul de Competitivitate Agricolă“	Obiectivul proiectului este creșterea competitivității sectorului agroalimentar din Moldova prin susținerea modernizării sistemului de management al siguranței alimentelor, facilitarea accesului pe piață al fermierilor și integrarea practicilor de gestionare agro-ecologică și durabilă a terenurilor. Proiectul lucrează la integrarea practicilor de gestionare agro-ecologică și durabilă a terenurilor și la încurajarea schimbului de bune practici în ceea ce privește măsurile de adaptare la schimbările climatice în agricultură.	IDA, FGM, SIDA	2012-2019	4 435 500 USD	WB
Sprijin în stabilirea cadrului național al serviciilor climatice în Moldova	Obiectivul asistenței tehnice este de a sprijini Moldova să dezvolte un cadru național al serviciilor climatice. CNSC stabilește un schimb multisectorial regulat între producătorii și utilizatorii de servicii climatice.	IDA	2017-2019		Banca Mondială
Proiectul de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică	Obiectivul Proiectului este de a contribui la îmbunătățirea eficienței operaționale și viabilității financiare a Newco și de a îmbunătăți calitatea și fiabilitatea serviciilor de încălzire livrate populației din Chișinău.	BERD	2015-2020	40,5 mln USD	WB
Clădirile din Chișinău în cadrul orașului verde	Proiectul, care vizează eficiența energetică a clădirilor deținute de orașul Chișinău, vizează demonstrarea viabilității comerciale a proiectelor de eficiență energetică care vor fi realizate prin contracte de performanță energetică	BERD	2016-	10 mln euro	BERD
Sistemul termoenergetic al municipiului Bălți	Se așteaptă ca investiția să reducă consumul de cărbune și gaze, să reducă emisiile de CO2, să ajute CET-Nord SA (Compania) să-și mențină baza de clienți și să asigure durabilitatea serviciilor sale. Este de așteptat ca Programul să aibă ca rezultat îmbunătățiri semnificative ale eficienței energetice și economii de apă ca urmare a aprovizionării cu căldură controlate de client, a eficienței îmbunătățite a capacității de producție, a cogenerării energiei electrice și a pierderilor reduse în rețeaua de distribuție.	BERD, ESP	2014 -	10,7 mln Euro	BERD
Facilitatea de finanțare pentru eficiență energetică durabilă (MoSEFF)	Proiectul va consta din linii de credit acordate băncilor locale pentru împrumuturi acordate întreprinderilor private care efectuează investiții în domeniul eficienței energetice durabile.	BERD	2012-2017 (oprit în martie 2017)	22 mln USD	BERD

„Crearea capacităților pentru realizarea alinierii cu obiectivele UE privind clima în țările Parteneriatului Estic” (Climatul Parteneriatului Estic)	Proiectul vizează consolidarea capacităților instituțiilor naționale responsabile din țările Parteneriatului estic, în special Georgia și Moldova, de a implementa directivele privind clima în acordurile de asociere, creând sinergii cu angajamentele existente privind schimbările climatice.	IKI, BMUB	2016-2018	200 000 EUR	GIZ
Srijin acordat Moldovei în stabilirea și consolidarea AND al FVC, elaborarea cadrului strategic și pregătirea programului țării	Pregătirea și sprijinul pregătit vor contribui la stabilirea și mandatul Autorității naționale desemnate (AND) pentru a se implica în FVC, pentru a construi cunoștințele și capacitățile echipei MARDE în scopul de a gestiona în mod eficient procesul operațional al FVC, a comunica eficient cu consiliul și secretariatul Fondului, a accesa resursele Fondului și a realiza diligența necesară. AND fiind consolidate, vor ajuta Moldova să utilizeze cu succes accesul direct la finanțarea FVC cu privire la schimbările climatice.	Programul de pregătire FVC	2017-2019	300 000 USD	Oficiul Schimbare a Climei

Ucraina

Donator/Partener	Proiect/Rol
Guvernul Germaniei	“Dezvoltarea capacităților pentru creșterea cu nivel redus de carbon în Ucraina”, Agenția de implementare – PNUD Ucraina. Pe parcursul implementării acestuia, a fost elaborat și discutat cu toate părțile interesate proiectul de concept al strategiei de dezvoltare cu nivel redus de carbon, a fost elaborat documentul de proiectare și foaia de parcurs pentru SCE, a fost elaborat proiectul Legii privind SCE.
Guvernul Germaniei	“Elaborarea CPSNN pentru Ucraina”, Agenția de implementare – PNUD Ucraina. CPSNN pentru Ucraina a fost elaborată, discutată cu toate părțile interesate implicate și aprobată de Guvernul Ucrainei
UE	ClimaEast: Sprijinirea atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea în țările de Est din vecinătate și Rusia
Banca Mondială	Proiectul Parteneriat pentru pregătirea pieței (PMR). Acesta vizează stabilirea sistemului de MRV în scopul SCE.
GIZ	Stabilirea SCE în proiectul din Ucraina. Susține Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale pentru a dezvolta condițiile necesare pentru înființarea unui SCE.
FAO	Gestionarea complexă a resurselor naturale pe lanșafturi degradate în zone forestiere-stepă și stepă ale proiectului Ucrainei. Promovează restaurarea lanșafturilor degradate în zonele forestiere-stepă și stepă din Ucraina

Anexa 2. Planul de activitate

Planul de acțiune indicativ (planul de lucru pentru proiectul regional și planurile de acțiune individuale ale țărilor vor fi elaborate în timpul fazei de inițiere și prezentate la atelierul de inițiere).

Acțiune/activitate	2019				2020				2021	
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2
1. Atelier de inițiere	X									
1. Implementarea și actualizarea contribuțiilor naționale determinate (CND) la Acordul de la Paris	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.1. Două ateliere regionale de instruire și schimb de cunoștințe cu privire la implementarea și raportarea CND către CCONUSC.		X						X		
1.2. Sprijin pentru implementarea CND în cel puțin patru țări din vecinătatea estică:	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sensibilizarea publicului cu privire la CND: activități de sensibilizare legate de faza de implementare a CND pentru sectorul privat, mediul academic și comunitatea ONG și pentru alte părți interesate relevante.		X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Elaborarea strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră până la mijlocul secolului, pe termen lung (SDER pe termen lung)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ateliere regionale de instruire pentru șase țări beneficiare privind procesul de elaborare a SDER.		X			X					
Dezbateri rotunde tehnice naționale în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia	X	X	X							
Elaborarea SDER până la mijlocul secolului, pe termen lung în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
3. Introducerea cadrelor interne robuste de monitorizare, raportare și verificare (MRV) a emisiilor	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.1. Un atelier/seminar regional privind sistemele de MRV în conformitate cu cerințele CCONUSC (inventarele GES)		X	X							
3.2. Un tur de studiu la Agenția Europeană de Mediu (AEM) de la Copenhaga pentru a afla despre sistemul de MRV în UE				X						
3.3. Revizuirea sistemelor de MRV existente (inventarele GES) în țări, identificând lacune și necesități.	X	X	X	X	X	X				
3.4. Propunerile pentru sistemele naționale de MRV (inventarele GES), care sunt conforme cu cerințele CCONUSC, se bazează pe experiența UE și sunt compatibile cu circumstanțele naționale ale țărilor				X	X	X	X	X	X	X
3.5. Instruirea experților în MRV din departamentele tehnice ale ministerelor de resort (de exemplu, energetică, transport, mediu, agricultură, silvicultură) și alte agenții guvernamentale relevante						X				
3.6. Materiale de instruire/îndrumare pentru părțile interesate din sectorul privat privind contribuția lor la raportarea națională către CCONUSC elaborată în limba engleză și în limbile locale. (Anii 2-3)				X	X	X	X	X	X	X

4. Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul Comunității Energetice privind acțiunea în domeniul climei	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.1. Ateliere de lucru în fiecare dintre țările respective privind acquis-ul comunitar respectiv		X	X	X	X						
4.2. Analiza legislației naționale și a politicilor fiscale și elaborarea propunerilor și planurilor de aliniere legislativă prevăzută în acordurile de asociere cu Georgia, Moldova și Ucraina și în proiectul de acord cu Armenia		X	X	X	X	X	X	X	X		
4.3. Furnizarea de materiale informative privind progresele înregistrate la ședințele relevante ale subcomitetelor, discuțiile în cadrul platformei și ale grupurilor, ședințele Comunității Energiei și furnizarea de informații actualizate către DG NEAR și delegații relevante ale UE.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. Integrarea dimensiunii de climă în alte sectoare de politici	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5.1. Atelier de inițiere/instruire privind integrarea SC în politicile sectoriale		X									
5.2. Fiecare țară elaborează recomandări de integrare pentru 2 sectoare prioritare	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5.3. Ateliere de instruire și schimburi de cunoștințe bazate pe sectoare			X				X				X
5.4. Ghiduri sectoriale pentru punerea în aplicare a acordului de la Paris	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. Investiții care țin de schimbările climatice	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6.1 Două forumuri regionale de finanțare cu privire la schimbările climatice: evenimente regionale privind planificarea investițiilor și mobilizarea sporită a finanțării cu privire la schimbările climatice.								X			
6.2 Instruirea și consolidarea capacităților prin intermediul atelierelor naționale pentru personalul relevant al ministerelor pentru a le permite să dezvolte o linie prioritară de proiecte rentabile		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6.3 Ateliere regionale și naționale privind cadrele de finanțare cu privire la schimbările climatice.			X		X		X		X		X
6.4. Două studii pilot și două ateliere subregionale privind marcarea bugetului cu privire la schimbările climatice și introducerea parametrilor SC în planificarea și raportarea bugetului național.	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
7. Planificarea adaptării	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7.1. Sprijinirea planificării naționale a adaptării în cel puțin două țări.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7.2. Urmărirea adoptării PNA în toate cele 6 țări. Evenimente la nivel înalt și facilitarea adoptării și inițierii PNA							X	X	X	X	X
7.3. Schimbul de cunoștințe transfrontalier privind elaborarea și punerea în aplicare a PNA. Consultări/aliniere privind cooperarea transfrontalieră și interregională. 6 ateliere.		X	X		X		X				X
7.4. Ateliere de lucru pentru autoritățile naționale și locale			X	X	X	X	X	X	X	X	X

8. Întreținere și echipamente, comunicare, vizibilitate și raportare	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9. Managementul proiectului	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Anexa 3. Analiza riscurilor

N r.	Descriere	Data identificată	Tip	Impact și probabilitate	Contramăsuri / răspuns management
1	Lipsa unui sprijin deplin din partea guvernelor beneficiare în timpul implementării, în ciuda alinierii cu nevoile identificate de guverne în cadrul fazei de programare	Decembrie 2017	Politic	P = 3 I = 4	În timpul implementării proiectului PNUD va desfășura dialoguri politice periodice cu țările din cadrul proiectului și instituții relevante ale acestora. În timpul pregătirii proiectului au fost consultate toate părțile interesate relevante din partea guvernelor prin intermediul BȚ PNUD și va fi asigurată o urmărire continuă pentru a menține relevanța și a asigura sprijinirea proiectului.
2	Modificarea priorităților politicilor	Decembrie 2017	Strategic	P = 2 I = 4	PNUD va monitoriza cu atenție reformele politice în toate țările și va răspunde în timp util
3	Lipsa capacității de absorbție în țările beneficiare	Decembrie 2017	Operațional	P = 2 I = 4	Proiectul va coordona cu toate activitățile relevante în desfășurare în țări și va direcționa secvența activităților cu alte inițiative și va coordona cu alți donatori
4	Lipsa disponibilității/capacității altor ministere sau agențiilor guvernamentale de a participa la "abordarea holistică" necesară pentru combaterea schimbărilor climatice. Tensiunile instituționale între diferite părți interesate, inclusiv autoritățile guvernamentale.	Decembrie 2017	Operațional	P = 2 I = 3	PNUD va coordona îndeaproape și va utiliza toate instrumentele de politică climatică disponibile la cele mai înalte niveluri politice, precum și la nivel tehnic în diferite sectoare. Pe tot parcursul activităților, proiectul va contribui la asigurarea participării la un nivel înalt din toate sectoarele, pentru a asigura sprijinul pentru o abordare integrată.
5	Reformele administrative și rotația personalului în cadrul agențiilor guvernamentale cheie slăbește eficiența activităților de consolidare a capacităților din cadrul proiectului, cauzează întâzieri în implementare și eroziunea memoriei instituționale	Decembrie 2017	Operațional	P = 4 I = 3	Riscul nu poate fi atenuat pe deplin. Strategie de diminuare a riscurilor proiectul va implica personalul tehnic managerii de nivel mediu și, de asemenea, va exercita o abordare din partea întregului guvern pentru a implica actorii instituționali relevanți din țările beneficiare și pentru a asigura durabilitatea acțiunilor. Proiectul elabora instrumente și linii directoare care vor fi diseminate între entitățile participante.
6	Întârzieri datorate procedurilor birocratice grele în cadrul guvernelor beneficiare	Decembrie 2017	Operațional	P = 2 I = 2	Implicarea sistematică a BȚ al PNUD și delegațiilor UE și acordarea sprijinului implementatorilor de proiecte, combinată cu o planificare atentă a activităților și o bună cunoaștere a cerințelor procedurilor de către guvernele beneficiare
7	Tulburări politice și sociale	Decembrie 2017	Politic	P = 1 I = 3	Flexibilitatea în realocarea resurselor către alte țări dacă activitățile sunt la nivel țară

8	Dezastrele majore/evenimentele meteorologice extreme în regiune, inclusiv cele provocate de schimbările climatice, duc la întreruperea temporară a operațiunilor guvernamentale și/sau constrângerile resurselor bugetare naționale pentru reforma politicii climatice.	Decembrie 2017	De mediu	P = 2 I = 3	Flexibilitatea în realocarea resurselor către alte țări dacă activitățile sunt la nivel țară. Proiectul în sine va contribui la îmbunătățirea capacității guvernării și a sistemelor guvernamentale de a rezista la dezastrul și fenomenelor meteorologice extreme.

Anexa 4. Planul de acțiune privind integrarea dimensiunii de gen

Activități	Indicatori și obiective
<p>Scop: Creșterea dezvoltării durabile și cu nivel redus de carbon în cele șase țări ale Parteneriatului Estic din UE</p> <p>Obiectiv: Obiectivele de reducere a emisiilor și de rezistență la schimbările climatice sunt integrate în politicile/planurile de dezvoltare intermediul unor politici climatice îmbunătățite și consolidate și al alinierii legislative</p> <p>Rezultatele privind integrarea dimensiunii de gen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Considerațiile legate de gen integrate în procesele de planificare și implementare ale CND • Îmbunătățirea înțelegerii și a acceptării vulnerabilității specifice dimensiunii de gen față de schimbările climatice și necesitățile climatice sensibile la dimensiunea de gen 	
<p>Componenta 1: Implementarea și actualizarea contribuțiilor stabilite la nivel național (CND) la Acordul de la Paris</p>	
<p>Evaluarea cadrelor instituționale privind egalitatea de gen și mecanismele de coordonare pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile și procesele de planificare cu privire la schimbările climatice, precum și alte instrumente naționale de politici și planificare pentru a sprijini CND.</p>	<p>Egalitatea de gen integrată în instrumente precum PNA, SDER, AAANN, REDD+ și CCONUSC.</p>
<p>Componenta 2: Elaborarea strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră (GES) până la mijlocul secolului, pe termen lung</p>	
<p>Sprijinirea integrării considerentelor și indicatorilor legate de gen în SDER. Sprijinirea dezvoltării capacităților diferitelor grupuri în dezvoltarea indicatorilor SDER, inclusiv ale comunităților, organizațiilor de femei și oficialilor guvernamentali la nivel național și subnațional. Cel puțin 30% din participanții la masă rotundă și seminare vor fi femei. Elaborarea SDER sensibile la dimensiunea de gen, până la mijlocul secolului, pe termen lung în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia.</p>	<p>Cel puțin 30% dintre oficialii guvernamentali naționali și practicienii de planificare instruiți în elaborarea SDER sunt femei. SDER sensibile la dimensiunea de gen, până la mijlocul secolului, pe termen lung în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia.</p>
<p>Componenta 4: Alinierea cu acquis-ul UE inclus în acordurile bilaterale și Tratatul Comunității Energetice privind acțiunea în domeniul energiei</p>	
<p>Implicare în consultări cu mai multe părți interesate cu participarea organizațiilor de femei și a femeilor, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, subnațional și național.</p>	<p>6 întâlniri ale părților interesate organizate în cadrul procesului de elaborare a politicilor și legislației, cu participarea organizațiilor de femei la nivel local și național (cel puțin un reprezentant din fiecare țară).</p>
<p>Componenta 5: Integrarea dimensiunii de climă în alte sectoare și orientări sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris</p>	
<p>Considerațiile legate de gen sunt integrate în orientările sectoriale pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris. Elaborarea politicilor sectoriale sensibile la dimensiunea de gen va fi asigurată prin: analiza contextului sectorial pentru tendințele aspectelor legate de gen și a datelor defalcate pe sexe; evaluarea cadrelor instituționale privind egalitatea de gen și a mecanismelor de coordonare pentru sectoarele selectate; integrarea egalității de gen în cadrul politicilor sectoriale privind schimbările climatice și al instrumentelor și proceselor de planificare; și participarea la consultări cu mai multe părți interesate cu femei și organizații de femei, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, sub-național și național.</p>	<p>Considerațiile legate de gen integrate în toate sectoarele diferite (și orientările acestora) care sunt extrem de vulnerabile la schimbările climatice și impactul acestora.</p>
<p>Componenta 6: Investiții care țin de schimbările climatice</p>	
<p>Proiectul va promova instrumente și instrumente de finanțare cu privire la schimbările climatice care sunt totalmente sensibile la dimensiunea de gen și care vizează și ajung la grupuri comunitare, întreprinderi de bază pentru femei și rezultate de dezvoltare</p>	<p>Sunt promovate mijloacele și instrumentele de finanțare cu privire la schimbările climatice sensibile la dimensiunea de gen</p>

<p>durabilă. Consolidarea capacităților pentru investiții sporite care țin de schimbările climatice va implica organizațiile de femei și femeile, precum și o serie de grupuri de părți interesate la nivel local, subnațional și național.</p> <p>Considerațiile legate de gen vor fi avute în vedere pentru planificarea consultărilor și pentru accesul la evenimentele de instruire și consolidare a capacităților.</p> <p>Două studii pilot naționale privind cadrele de finanțare cu privire la schimbările climatice sensibile la dimensiunea de gen, marcarea bugetului cu privire la schimbările climatice și integrarea indicatorilor SC în sistemele de planificare și de raportare a bugetului național</p>	<p>30% dintre participanții la instruire sunt femei</p>
<p>Funcționarii naționali din ministerele de finanțe și de planificare sunt instruiți în privința acordării și gestionării finanțării cu privire la schimbările climatice, a cadrelor de finanțare cu privire la schimbările climatice și a bugetării.</p>	<p>Paritatea de gen a fost asigurată în astfel de eforturi de instruire, femeile constituind puțin 30% dintre funcționarii naționali din ministerele de finanțe și de planificare.</p>

<p>Componenta 7: Planificarea adaptării, cu accent special pe adoptarea și elaborarea planurilor de adaptare dacă este necesar</p>	
<p>Centre de interes în domeniul egalității între femei și bărbați în Birourile de țară beneficiare din cadrul PNUD și partenerii naționali sunt implicați activ în evenimente regionale de transfer de cunoștințe privind PNA.</p> <p>Elaborarea PNA va analiza contextul național pentru tendințele de gen, datele defalcate pe sexe și situațiile diferite ale femeilor și bărbaților și identificarea ulterioară a sectoarelor-cheie, a strategiilor și a mecanismelor de politică și de acțiune. Activitatea va integra obiectivele privind egalitatea de gen și se va implica în relațiile cu femeile și organizațiile de femei, după caz.</p>	<p>6 Centrele de interes în domeniul egalității între femei și bărbați în BȚ al PNUD sunt instruite/informate cu privire la legăturile dintre dimensiunile de gen și schimbările climatice și planificarea adaptării; 6 ateliere regionale abordează amplu agenda de integrare a dimensiunii de gen; și cel puțin 18 participanți sunt instruiți.</p>
<p>Management de proiect, Întreținere și echipamente</p>	
<p>Stabilirea unei rețele de coordonatori pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile climatice în toate țările beneficiare și atribuirea unui BȚ ca centru de interes pentru integrarea dimensiunii de gen; angajarea a coordonatorilor în probleme legate de dimensiunea de gen din cadrul CCONUSC și PNUD în evenimentele de instruire. Colectarea și analizarea datelor defalcate pe sexe pentru indicatorii de proiect.</p>	<p>6 BȚ al PNUD identifică coordonatori în probleme legate de dimensiunea de gen pe proiect</p>

Anexa 5. Planul de comunicare și vizibilitate

1. Obiective

Scopul Planului de comunicare și vizibilitate este de a stabili obiectivele și abordarea în materie de comunicare pentru a aduce în mod efektiv și eficient rezultatele și obiectivele proiectului EU4Climate (denumit în continuare „Proiect”) la cunoștința tuturor grupurilor țintă, inclusiv beneficiarilor, partenerilor, actorilor naționali cheie și publicului larg din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina, precum și principalilor practicieni regionali și internaționali în domeniul dezvoltării.

Planul de comunicare și vizibilitate oferă recomandări clare privind modul în care EU4Climate își va structura comunicarea. La etapa inițială, Proiectul va identifica principalele rezultate țintă care vor fi promovate în cursul implementării proiectului și va pregăti un plan de lucru cu instrumente și activități specifice care va fi actualizat în mod regulat.

Condițiile generale ale acțiunii (Articolul 8) și Orientările comune privind vizibilitatea acțiunii CE-ONU în domeniu¹⁴ sunt documentele-cheie de referință pentru Acțiunile UE-ONU și vor ghida implementarea prezentului plan. Vor fi luate toate măsurile necesare pentru a face cunoscut faptul că Acțiunea a primit finanțare din partea UE în conformitate cu Manualul de comunicare și vizibilitate pentru acțiunile externe ale UE¹⁵. Orientările adiționale privind vizibilitate elaborate de Comisie (Politica Europeană de Vecinătate și Negocierile privind Extinderea) vor fi aplicate pe cât este posibil și relevant în contextul proiectului.

EU4Climate va aborda comunicarea într-un mod strategic, promovând nu doar obiectivele și rezultatele proiectului, ci și importanța Acțiunii în domeniul climei, impactul acesteia asupra vieții oamenilor și relevanța politicilor UE în acest context. Planul de comunicare și vizibilitate va contribui la implementarea eficientă a proiectului, asigurând ca informațiile și orice activități și produse de comunicare, obiectivele, rezultatele și realizările acesteia să fie executate și obținute cu cea mai înaltă calitate și distribuite în timp util grupurilor țintă, iar relevanța Acțiunii în domeniul climei ca atare și contextul politic mai larg să fie explicate într-o manieră simplă, ușor de înțeles pentru publicul larg și nespecializat.

În ceea ce privește Vecinii din Est, toate acțiunile susținute de UE vor viza creșterea nivelului de conștientizare de către publicul țintă a conexiunilor, rezultatelor asistenței UE furnizate în cadrul acestei acțiuni, precum și a beneficiilor practice finale ale acesteia pentru cetățeni. Acțiunile privind vizibilitate vor promova, de asemenea, transparență și responsabilitate privind utilizarea fondurilor.

Datorită naturii intervenției legate de punerea în aplicare a Acordului de la Paris în cadrul inițiativei Parteneriatului Estic, vizibilitatea pentru UE va fi integrată în activitățile și rezultatele proiectului, ceea ce oferă cel mai bun potențial de sensibilizare. Comunicarea și vizibilitatea vor avea o importanță deosebită în timpul implementării Proiectului, iar PNUD va crea cea mai mare vizibilitate pentru proiect, concentrându-se în special asupra istoriilor de interes uman. Acest lucru va fi realizat prin rapoarte de presă, comunicate de presă, campania comună a mediilor de socializare cu participarea Delegațiilor UE (atunci când este posibil și aplicabil), precum și prin broșuri de proiect, pliante, buletine de știri și alte articole promoționale pentru a spori și a orienta comunicarea cu toți beneficiarii și actorii. PNUD va utiliza, de asemenea, resursele sale regionale și globale de comunicare, cum ar fi buletine de știri, istorii de pe rețea și medii de socializare, pentru a difuza informații despre proiect. Sesiunile vizate de informare și activitățile de sensibilizare a actorilor vor atrage atenția asupra oportunităților oferite de proiect.

Echipa de implementare a EU4Climate din cadrul PNUD va ține instituțiile UE la curent privind implementarea activităților de vizibilitate și comunicare. În particular, direcțiile Comisiei Europene DG NEAR și DG CLIMA, precum și Serviciul European de Acțiune Externă vor fi informate despre activitățile regionale și locale din toate țările, în timp ce Delegațiile UE din țările Parteneriatului Estic (experți în comunicare și manageri de programe responsabili de Acțiunea în domeniul climei) vor fi informate despre activitățile care au loc în locațiile relevante pentru ele. Este important să se consulte și să se colaboreze îndeaproape cu DG NEAR, precum și cu ofițerii de presă și de informare ai Delegațiilor UE din țările beneficiare la producerea, difuzarea și lansarea tuturor materialelor de comunicare și de vizibilitate, a aparițiilor în mass-media și a conferințelor

¹⁴ Disponibil la pagina: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/guidelines-joint-visibility-eu-un_en.pdf

¹⁵ Disponibil la pagina: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-visibility-requirements-2018_en.pdf

de presă prevăzute în prezentul Plan de comunicare și vizibilitate. La fel, se va asigura coordonarea activităților de vizibilitate a programelor și proiectelor relevante finanțate de UE.

a. Obiectiv general de comunicare:

Obiectivul principal al strategiei de comunicare este de a comunica rezultatele pozitive și realizările proiectului EU4Climate, concentrându-se pe perspectivele și impactul rezultatelor.

b. Obiectivele specifice de comunicare sunt:

- Sporirea gradului de conștientizare și a vizibilității Acordului de la Paris privind schimbările climatice, a Acțiunii în domeniul climei și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (SDG), precum și a contribuției proiectului la implementarea Acțiunii în domeniul climei și a SDG; Creșterea gradului de conștientizare cu privire la modul în care schimbările climatice afectează viețile oamenilor;
- Creșterea gradului de conștientizare a reformei politicilor climatice și a politicilor sectoriale ale țărilor partenere în general;
- Facilitarea și asigurarea unei abordări strategice, coerente, coordonate și unificate a comunicării dintre partenerii de implementare;
- Creșterea interacțiunii cu alte organizații internaționale, instituții financiare și donatori activi în țările partenere;
- Promovarea abordării strategice a UE în regiune, cu stabilirea legăturilor cu arhitectura Parteneriatului Estic (în special cu Grupul pentru mediu și schimbările climatice) și alte inițiative relevante, atunci când este cazul;
- Crearea conexiunilor, după caz, cu alte inițiative conduse și finanțate de UE din regiune, cum ar fi EU4Business, EU4Environment, EUWI+, Sistemul comun de informații privind mediul II Est, EU4Energy, SIGMA; Creșterea vizibilității legăturilor proiectului cu alte proiecte și inițiative ale UE-PNUD, precum și cu alte ONG-uri finanțate prin subvenții UE care desfășoară proiecte legate de accesul la justiție și drepturile omului;
- Facilitarea elaborării, adoptării și implementării reformelor și legilor relevante;
- Sensibilizarea guvernelor, sectorului privat și publicului larg al țărilor beneficiare cu privire la obiectivele și impactul Proiectului;
- Creșterea vizibilității progreselor și realizărilor făcute de guvernele țărilor Parteneriatului Estic, în special de instituțiile-cheie care sunt responsabile de elaborarea și implementarea politicii climatice în țările beneficiare: Punctele focale ale CCONUSC, ministerele naționale ale mediului, ministerele naționale ale economiei și finanțelor, ministerele sectoriale/de profil, legislatorii; Contribuirea la eficacitatea acțiunii naționale în domeniul climei și la mobilizarea investițiilor în domeniul climei în țările beneficiare prin sensibilizarea agențiilor donatoare, a fondurilor pentru climă și a investitorilor;
- Informarea actorilor locali, precum și a donatorilor regionali și internaționali cu privire la progresul și impactul Proiectului și încurajarea extinderii abordării;
- Creșterea vizibilității ONG-urilor participante la Proiect, stimularea discuțiilor asupra Acțiunii în domeniul climei;
- Creșterea vizibilității parteneriatului UE-PNUD, precum și a Uniunii Europene în calitate de donator și PNUD ca partener de implementare a Proiectului și includerea acestui mesaj în comunicatele de presă și alte lucrări de comunicare.

c. Grupuri-țintă

În țările Parteneriatului Estic în care este implementat EU4Climate:

- Un organ competent din cadrul guvernului național care să coordoneze politica de atenuare a schimbărilor climatice și adaptare la acestea. Acesta deseori coincide cu punctul focal al CCONUSC. În majoritatea cazurilor, acesta este ministerul responsabil de problemele mediului;
- Departamentele tehnice ale ministerelor de resort (de ex., în domeniul mediului, energiei, resurselor naturale, economiei, industriei, agriculturii, finanțelor) și alte agenții guvernamentale relevante (de ex., în domeniul silviculturii);
- Structurile tehnice și administrative responsabile de proiectarea, implementarea și funcționarea Sistemului de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), precum și de instalațiile energetice și industriale care fac obiectul schemei;
- Principalele structuri regionale și republicane responsabile de gestionarea resurselor naturale, cum ar fi pădurile, râurile, oceanele, solurile permafrost;
- Un organ competent responsabil de Mecanismul de dezvoltare nepoluantă, Implementarea comună și comerțul internațional cu certificate de emisii;
- Legislatorii (comisiile relevante ale parlamentelor naționale);
- Actorii din sectorul privat;
- Mass-media (mass-media internaționale, locale, naționale și regionale, ziare, posturi TV, portaluri electronice de știri etc.);
- Practicieni relevanți, rețele, proiecte similare și organizații de dezvoltare într-o regiune mai largă și la nivel mondial;
- Cercurile academice

În cadrul UE:

- Instituțiile UE: DG NEAR, DG CLIMA, DG ENER, DG Mediu (la nivel tehnic și politic), Serviciul European de Acțiune Externă, Delegațiile UE în țările partenere, ambasadele statelor membre ale UE în țările partenere, statele membre ale UE

La nivel internațional (dacă este cazul):

- Organizații internaționale și instituții financiare internaționale;
- Mass-media și, în special, publicul implicat în domeniul cooperării internaționale.

Activitățile în domeniul vizibilității și comunicării vor asigura comunicarea clară a mesajelor cheie și a rolurilor tuturor partenerilor și ale UE către toate grupurile țintă.

d. Mesaje cheie

Scopul mesajului cheie este de a asigura ca mesaje coerente și coordonate de comunicare și de advocacy să ajungă la toți actorii și la publicul larg. Sloganul mesajului cheie va fi inclus în toate comunicatele de presă, comunicări și alte materiale de vizibilitate.

„EU4Climate ajută guvernele celor șase țări ale Parteneriatului Estic al UE – Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina – să ia măsuri împotriva schimbărilor climatice. Proiectul sprijină țările în implementarea Acordului de la Paris privind schimbările climatice și îmbunătățirea politicilor și a legislației în materie de climă. Scopul său principal este de a limita impactul schimbărilor climatice asupra vieții cetățenilor și de a spori rezistența lor la aceste schimbări. EU4Climate este finanțat de Uniunea Europeană (UE) și implementat de Programul Nașunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).”

Trebuie elaborate mesaje suplimentare și specifice care să fie adaptate în mod special fiecărui grup vizat, identificat în strânsă cooperare cu Delegația UE/DG NEAR a Comisiei Europene și cu Centrul Regional al PNUD din Istanbul (CRI), pentru a se asigura că comunicarea se desfășoară într-un mod cât mai eficient.

2. Abordarea comunicării

O modalitate coerentă de transmitere a informațiilor la nivel regional și național vor fi asigurate prin coordonarea continuă a tuturor activităților de comunicare și de susținere între toate organizațiile partenere. Toți partenerii vor aplica principiile de comunicare de bază și mesajele armonizate.

Mass-media sunt recunoscute drept cel mai important canal de comunicare la nivel național, motiv pentru care acestea vor fi utilizate ca un mijloc primar de adresare a grupurilor vizate. Cu toate acestea, proiectul va crea instrumente specifice de comunicare care se vor concentra pe transmiterea mesajului într-un mod cât mai eficient anumitor grupuri țintă, ori de câte ori este posibil.

O atenție deosebită va fi acordată sprijinirii instituțiilor și organizațiilor partenere în îmbunătățirea activității lor de informare în masă prin asigurarea îndrumării continue în producerea și diseminarea tuturor produselor de comunicare.

Mediile de socializare vor fi utilizate încontinuu ca un canal de comunicare transfrontalier care poate fi administrat de fiecare organizație parteneră. Modalitatea de a aborda și utiliza medii de socializare va fi determinată de CRI și Birourile Naționale ale PNUD din țările Parteneriatului Estic în cadrul consultărilor cu Delegațiile CE și UE la etapa inițială a proiectului.

Alegerea unui canal de comunicare adecvat (sau a unei combinații a mai multor canale) va depinde de profilul publicului vizat și de canalele și instrumentele de comunicare preferate de acesta (care sunt enumerate mai jos). Prioritatea se va acorda site-ului proiectului Vecinii UE din Est (<https://www.euneighbours.eu/en/east/eu-in-action>) și proiectului Open Media Hub finanțat de UE.

a. Principii de comunicare

Mai jos urmează un set de principii de bază care trebuie respectate la planificarea, implementarea, monitorizarea și raportarea Planului de vizibilitate și comunicare:

- **Comunicare centrată pe beneficiari și orientată spre om:** Abordarea generală în materie de comunicare va acorda o atenție deosebită grupurilor țintă concrete, pentru a adapta schimbul general de informații (inclusiv canalele și instrumentele utilizate) la nevoile specifice ale acestora.
- **Flux informațional coordonat:** Abordarea generală a comunicării, precum și gestionarea și monitorizarea de zi cu zi a vizibilității, publicității și feedback-ului vor fi organizate astfel încât să se asigure o funcție de comunicare eficientă și clară. Se va asigura un flux regulat de informații interne în cadrul CRI (Unitatea de gestionare a proiectului, Echipa pentru politici climatice și gestionarea dezastrelor, Echipa de comunicare) și între Birourile Naționale ale PNUD (Echipele naționale de coordonare, ofițerii de program și ofițerii de comunicare din cadrul Birourilor Naționale), pentru ca comunicarea cu publicul extern și grupurile țintă să fie coerentă, corectă și bazată pe rezultatele și realizările proiectului.
- **Abordare strategică. Revizuire și adaptare pentru a maximiza rezultatele comunicării:** La etapa inițială (sau mai des, dacă va fi necesar) proiectul va defini rezultatele țintă pe care vor fi concentrate eforturile de comunicare, pentru a asigura eficiența maximă a comunicării, în special dacă circumstanțele specifice ar impune o astfel de schimbare. În plus, activitățile de gestionare și evaluare, precum și adoptarea planurilor anuale vor asigura ca eforturile și acțiunile de comunicare să răspundă nevoilor partenerilor și să atingă obiectivele de comunicare.
- **Prevenirea / răspunsul la dezinformare:** Pentru a evita și a reduce eventualele dezinformări și neînțelegeri, proiectul va implementa o abordare dublă: pe de o parte, informațiile obișnuite, actualizate, exacte și măsurabile vor fi comunicate publicului larg, precum și actorilor specifici; pe de altă parte, în cazul dezinformării, proiectul va răspunde rapid și va furniza clarificări și corectări necesare, dacă este cazul.

b. Instrumente de comunicare alese

În societatea informațională ce se dezvoltă rapid, comunicarea devine din ce în ce mai complexă pe zi ce trece. Fiind unul dintre cei mai influenți factori de decizie din țară, mass-media (electronice, tipărite și online) reprezintă canalul primordial prin care proiectul își va comunica activitățile și istoriile de succes grupurilor țintă. Mass-media sunt cruciale nu numai pentru a ajunge la un număr mare de guverne locale, cetățeni, factori de decizie politică și reprezentanți ai sectorului privat, dar și pentru a asigura durabilitatea proiectului.

Instrumentele care vor fi utilizate pentru stabilirea unei comunicări eficiente cu grupurile țintă vor include:

- invitații pentru presă, comunicate de presă, interviuri, oportunități mediatice care vor asigura mediatizarea evenimentelor cheie, a reperelor și a istoriilor de succes;
- participarea la evenimente relevante;
- materiale de informare publică, cum ar fi fișe informative și infografice;
- conferințe de presă și declarații de presă ale actorilor cheie și ale partenerilor instituționali (pregătite, ori de câte ori este posibil și potrivit, în comun de către PNUD și Delegațiile UE sau CE, DG NEAR);
- buletine de știri electronice;
- site-ul și conturile de medii de socializare ale proiectului Vecinii UE;
- conturile de medii de socializare ale DG NEAR;
- conturile de Facebook și Twitter ale PNUD;
- bannere și panouri de afișare la evenimente regionale și naționale, care menționează contribuția UE;
- broșuri cu foto și istorii video;
- publicația finală a proiectului.

Ori de câte ori este posibil și practicabil, proiectul va prioritiza comunicările și mesajele comune cu omologii guvernului național și omologii CE.

Alegerea unui canal de comunicare adecvat va depinde de tipul publicului țintă și, în unele cazuri, aceleași informații vor fi prezentate în moduri diferite pentru diverse categorii de public.

Proiectul va aplica următoarele tipuri principale de instrumente de comunicare:

Apariții în mass-media și interviuri: Pentru promovarea activităților, realizărilor și istoriilor de succes din cadrul proiectului, se vor iniția apariții la radio și TV și interviuri în mass-media online ale reprezentanților instituțiilor guvernamentale partenere, ale actorilor acestora și ale reprezentanților instituțiilor de nivel superior implicați direct în implementare. O astfel de difuzare va avea, de asemenea, o funcție de sensibilizare. Rolul și contribuția UE la implementarea proiectului vor fi comunicate clar în toate aceste apariții, apariția în comun cu reprezentanții UE (de exemplu, Șeful Delegației) fiind opțiunea preferată ori de câte ori este posibil. Echipa de comunicări a CRI și Delegațiile CE/UE vor fi direct implicate și consultate în procesul de pregătire a acestor apariții în mass-media.

Materiale de presă și conferințe de presă: Pentru fiecare dintre evenimentele/reperere/realizările cheie vor fi elaborate invitații pentru presă și comunicate de presă care evidențiază în mod clar contribuția UE. Acestea vor fi folosite ca un instrument comun pentru diseminarea mesajelor cheie prin principalele mass-media. Conferințele de presă vor fi organizate pentru a evidenția evenimentele sau procesele majore de nivel regional și național.

Infografice și fișe informative: Cu sprijinul consultanților internaționali în comunicare, al specialiștilor în comunicare ai CRI și al ofițerilor de comunicare se vor elabora infografice și fișe informative pentru ilustrarea și vizualizarea progresului, rezultatelor și realizărilor Proiectului – de ex. progreselor înregistrate de țările în implementarea Contribuțiilor stabilite la nivel național și a Acordului de la Paris. Fișa informativă a PNUD va cuprinde cel mult două pagini și va descrie într-un limbaj simplu de ce a fost creat Proiectul, care sunt obiectivele sale și ce oferă cetățenilor/beneficiarilor. Infograficele și fișele informative vor fi, de asemenea, utilizate în instrumente de comunicare online.

Prezentare pe site-uri: Toate informațiile relevante despre proiecte și actualizările de știri vor fi distribuite prin intermediul paginilor web ale partenerilor Proiectului, inclusiv pe site-ul Parteneriatului Estic al CE, al CRI PNUD, al birourilor naționale ale PNUD, al instituțiilor partenere, al ONG-urilor partenere etc. Toate informațiile publicate de oricare dintre părți pe site-urile lor desemnate urmează să fie revizuite și aprobate în mod regulat de către UE.

Prezentarea proiectului pe site-ul PNUD va include următoarele elemente:

- Informații generale despre Proiect (inclusiv bugetul, partenerii, obiectivele, principalele activități, alte detalii);
- Știri, istorii de succes și bloguri. Aceste istorii și articole de știri vor fi prezentate și în mass-media;
- Galerii foto; documente de proiect; alte materiale importante legate de proiect;
- Publicații, inclusiv fișe informative, infografice și alte rapoarte publicate;
- Link-uri către paginile și conturile de medii de socializare

Medii de socializare: Recunoscând acoperirea și impactul tot mai mare al mediilor de socializare în comunicarea zilnică, proiectul va propune în mod regulat materiale pentru publicare pe site-ul Vecinii UE (www.euneighbours.eu) și medii de socializare, își va coordona activitățile cu canalele de socializare ale DG NEAR, va folosi Facebook, Twitter și canalele YouTube ale Birourilor PNUD pentru a publica actualizări ale știrilor și realizărilor, precum și pentru a disemina materiale informative și istorii.

Oportunități speciale de comunicare și publicitate: Atunci când este necesar și adecvat, Proiectul va căuta să adauge valoare la obiectivele mai largi ale comunicării și publicității privind acțiunile UE în domeniul climei și mediului prin participarea la activitățile speciale de comunicare și publicitate ale PNUD și ale UE, care nu sunt neapărat organizate de membrii Comitetului de Coordonare a Proiectului.

Comunicare cu actorii: Toate informațiile relevante privind activitățile și dinamica implementării proiectului vor fi comunicate în mod regulat partenerilor instituționali și actorilor interni și externi cheie ai UE prin intermediul întâlnirilor ocazionale și al sesiunilor de informare.

c. Atingerea obiectivelor de comunicare

Procedurile de monitorizare și evaluare sunt instrumentele-cheie pentru implementarea cu succes a Planului de comunicare și vizibilitate. Prin urmare, Proiectul va aplica măsuri specifice pentru diferitele instrumente de comunicare propuse. Pentru implementarea cu succes a tuturor activităților propuse, este esențial să se asigure monitorizarea continuă a impactului activităților de comunicare în cadrul proiectului. În plus, raportarea periodică în cadrul proiectului către UE, așa cum este stabilit în Acordul de Delegare, va cuprinde informații detaliate privind implementarea Planului de comunicare și vizibilitate, ilustrate, pe cât posibil, cu decupaje de presă și transcrieri audio-vizuale.

Proiectul va monitoriza impactul activităților de comunicare prin:

- urmărirea listelor și contactelor jurnaliștilor în timpul evenimentelor mediatice;
- compilarea unei arhive de decupaje de presă, inclusiv programe radio și TV, și capturi de ecran ale site-urilor care menționează proiectul, cu anexarea acestora la rapoartele prezentate către UE;
- crearea unei biblioteci/arhive cu publicațiile proiectului și ținerea evidenței privind destinatarii publicațiilor proiectului (listele de distribuție) și numărul de publicații difuzate; și
- folosirea infograficelor pentru a ilustra rezultatele proiectului prin fapte și cifre cheie care pot fi utilizate în medii de socializare, pe site-uri, postere și în publicații.

În cadrul Proiectului, fiecare activitate de comunicare va avea un set de instrumente de măsurare special stabilit. Acest lucru va permite monitorizarea continuă a impactului diverselor activități de comunicare, precum și perfecționarea continuă a canalelor și abordărilor de comunicare prin adaptare la publicul țintă, pe baza lecțiilor învățate și a feedback-ului din partea actorilor cheie care au fost obținute prin intermediul instrumentelor de măsurare calitativă și cantitativă. În tabelul de mai jos este prezentată o platformă pentru elaborarea instrumentelor de măsurare a comunicării care vor fi utilizate pentru determinarea rezultatelor scontate ale comunicării, a indicatorilor de succes și a mijloacelor de verificare a realizărilor și rezultatelor.

Următorii indicatori și instrumente vor fi utilizate pentru monitorizarea activităților de comunicare:

- Numărul de articole de presă, rapoarte și știri produse în presă, în emisiuni și în mass-media electronice;
- Numărul de accesări ale site-urilor și numărul de conturi create în mediile de socializare;
- Sondaje de opinie în rândul membrilor instituțiilor naționale;
- Sondaje de opinie în rândul practicienilor în domeniul climei;
- Feedback primit de la persoanele care accesează materialele legate de EU4Climate, publicate în medii de socializare (Twitter, Facebook);
- Monitorizarea și acoperirea de mass-media.

Rezultate scontate ale comunicării	
N i v e l u r e a	<ul style="list-style-type: none">▪ Mesaje legate de proiect, diseminate prin diferite forme și canale de comunicare▪ Materiale publicate/istorii difuzate despre Proiect▪ Actorii care au participat la evenimente▪ Actorii care au primit mesajele de comunicare
N i v e l u r e z	<ul style="list-style-type: none">▪ Creșterea sensibilizării și înțelegerii proiectului în rândul publicului vizat▪ Dezvoltarea și menținerea comunicărilor bidirecționale reciproc avantajoase cu actorii din cadrul proiectului▪ Comunicarea utilizată ca instrument pentru o mai bună înțelegere a problemelor legate de proiect

I i z ă r i l o r	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actorii care înțeleg mesajele de comunicare 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comunicarea utilizată ca instrument pentru soluționarea provocărilor și problemelor proiectului (legate de comunicare) ▪ Comunicarea utilizată ca instrument pentru a permite actorilor proiectului să ia decizii informate ▪ Comunicarea utilizată ca instrument pentru implicarea de noi parteneri, actori din sectorul privat și investitori ▪ Comunicarea utilizată ca instrument pentru influențarea comportamentelor factorilor de decizie ▪ Comunicare și interactivitate sporită între actorii proiectului ▪ O mai bună înțelegere de către mass-media a problemelor proiectului și a domeniilor de expertiză ale UE și ale PNUD 	u l t a t e l o r
	Indicatori de succes		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de mesaje diseminate (invitații pentru presă, comunicate de presă, buletine de știri electronice, interviuri, știri și istorii transmise în mass-media, postări pe medii de socializare – Facebook, YouTube, Twitter) ▪ Numărul de mesaje publicate și difuzate în presă, emisiuni și mass-media online ▪ Mesajele cheie ale proiectului, prezentate de mass-media ▪ Numărul de participanți la evenimente de publicitate ▪ Numărul de persoane din grupurile țintă care au primit mesajele noastre 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de persoane din grupurile țintă care înțeleg mesajele Proiectului ▪ Numărul de persoane din grupurile țintă care (re)acționează pozitiv și încep cu acțiuni bazate pe mesajele proiectului care le-au influențat comportamentul ▪ Prezentarea proeminentă și afirmativă a donatorilor și partenerilor în mass-media ▪ Numărul de like-uri, comentarii și distribuiri în medii de socializare ▪ Măsurarea calității relațiilor cu actorii proiectului pe baza focus-grupurilor/discuțiilor cu experții 	
	Mijloace de verificare		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitorizarea mass-media, decupaje de presă ▪ Analiza conținutului mediatic ▪ Feedback de la participanții la evenimente ▪ Instrumente de măsurare a mediilor de socializare (cum ar fi Facebook insight, Google analytics) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluarea calitativă a mediatizării ▪ Analiza conținutului mediatic 		

3. Identitatea vizuală, utilizarea logo-urilor și a declarațiilor

Toate comunicările, informațiile și declarațiile de presă vor fi în conformitate cu Articolul 8 al Condițiilor generale și cu Orientările comune privind vizibilitatea acțiunilor CE-ONU în domeniu. Vor fi elaborate șabloane pentru toate materialele de comunicare, cum ar fi comunicatele de presă și invitațiile pentru presă.

Logo-ul/	Explicația și declinări
-----------------	--------------------------------

Identitatea vizuală	
 <p>EUROPEAN UNION</p>	<p>Drapelul UE va fi afișat în mod vizibil pe toate materialele, evenimentele și produsele obținute în cadrul Proiectului. În plus, toate materialele, publicațiile, informațiile de presă, bannerele etc. create în cadrul Proiectului vor include următoarea declarație: „Proiectul EU4Climate este finanțat de Uniunea Europeană (UE) și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)”</p>
 <p><i>Empowered lives. Resilient nations.</i></p>	<p>În plus, logo-ul PNUD va fi, de asemenea, afișat pe toate materialele, evenimentele și produsele obținute în cadrul Acțiunii.</p>
<p>Logo-uri ale instituțiilor membre ale Comitetului de Coordonare a Proiectului</p>	<p>Este important că logo-urile instituțiilor guvernamentale relevante care fac parte din Comitetul de Coordonare a Proiectului vor fi afișate pe toate materialele, evenimentele și produsele din cadrul Proiectului, astfel încât să se sublinieze angajamentul acestora și să se asigure vizibilitatea tuturor partenerilor.</p>

Nu este prevăzut niciun logo al Proiectului, în schimb va fi utilizat mesajul cheie (sloganul).

4. Resurse

Implementarea activităților de comunicare este responsabilitatea PNUD și va fi finanțată din sumele alocate pentru Acțiune. Responsabilitatea pentru punerea în aplicare a Planului de comunicare și vizibilitate va fi împărțită de către CRI al PNUD și Birourile Naționale, CRI fiind principalul actor responsabil care va raporta despre implementarea activităților de comunicare și vizibilitate.

Resurse umane: În scopul asigurării vizibilității și promovării Proiectului va fi recrutat un specialist în comunicare internațională (cu fracțiune de normă). CTP internaționali și coordonatorii/consilierii naționali vor fi responsabili de asigurarea unei comunicări continue și eficiente, inclusiv formularea mesajelor tehnice, a blogurilor și a istoriilor despre proiect. CRI va angaja personal profesionist cu fracțiune de normă pentru sprijinirea activităților de comunicare și vizibilitate în cadrul proiectului. Pe lângă aceasta, Echipa de comunicare a CRI și specialiștii în comunicare din cadrul Birourilor Naționale ale PNUD vor fi implicați pentru a contribui la implementarea eficientă a Planului de comunicare și vizibilitate. Echipa de Gestionare a Proiectului va dedica timp suficient activităților de comunicare pentru a furniza conținut de calitate specialiștilor în comunicare.

Resurse financiare: Pentru asigurarea implementării adecvate a activităților de vizibilitate și comunicare, se prevede alocarea în acest scop a 890.035 USD (760.259 EUR) (cum este prevăzut în Realizarea 8), ceea ce reprezintă 8,64% din bugetul total al Acțiunii. Această sumă nu include finanțarea pentru CTA internaționali și specialiștii în comunicare ai PNUD, care va fi alocată suplimentar.

Descriere:	Buget, USD	Buget, EUR
Consultant internațional pentru elaborarea produselor de comunicare și sensibilizare	176.000	150.337

Consultanți de comunicare locali în 6 țări	240.000	205.006
Transport (călătorii pentru stabilirea de rețele și parteneriate, prezentarea proiectului la forurile internaționale, inclusiv întrunirile Comitetului de Coordonare)	72.000	61.502
Publicații și materiale de promovare: cheltuieli anuale de traducere, editare, imprimare și producere ale CRI și 6 Birouri Naționale	140.000	119.587
Publicația finală a proiectului (anul 4)	23.000	19.646
Cheltuieli de personal (cu fracțiuni de normă) pentru comunicare și vizibilitate în cadrul proiectului	77.035	65.803
Timpul specialiștilor de comunicare ai PNUD la CRI și Birourile Naționale	42.000	35.876
Evenimente anuale de mediatizare și sensibilizare în țările participante	120.000	102.503
TOTAL:	890.035	760.259

În plus la bugetul alocat măsurilor de comunicare și vizibilitate în cadrul Realizării 8, eforturile de comunicare și de vizibilitate ale proiectului vor fi sprijinite prin activitățile principale ale proiectului (Realizările 1-7), inclusiv ateliere regionale și naționale, evenimente naționale de sensibilizare privind Contribuțiile stabilite la nivel național, forumuri privind finanțarea activităților de importanță climatică, evenimente de sensibilizare și materiale pentru actorii sectorului privat etc.